

אוי קלט (מורה חדש)
 עתון יומי בלתי מכלולי בשפה העברית
 הוצרכה: ד"ר נ. מרטון
 ועורך האחראי: דוד ש.
 המ"ל: מורה חדש בע"מ, ת"א, רח' הנגב 11.

שנה מ"ד
 XLIV. RVFOLYAM
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mizrah Chadás Ltd., Tel-Aviv,
 Hányevy 11. - POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד והעורך הראשון: ד"ר נ. מרטון
 Dr. MARTON ERNŐ

Chruscsev is résztvesz az atomtilalmi egyezmény aláírásán

Amerika, a Szovjetunió és Anglia nagykövetei átvették Izrael csatlakozási nyilatkozatát — Washingtonban a közkeleti feszültség enyhülését remélik Izrael és Egyiptom csatlakozásától

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Izrael hivatalosan is közölte a nagyhatalmakkal a Moszkvában létrejött részleges atomtilalmi egyezményhez való csatlakozással kapcsolatos határozatát. A külügy minisztérium meghívására tegnap délelőtti egymásután jelentek meg Jeruzsálemben Nagybritannia, a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok nagykövetei. Mindhárom nagykövet dr. Chajim Jachil külügyi államtitkárnal tett látogatást, aki a külön-külön lebonyolított kihallgatás során az izraeli csatlakozási szándékáról szóló azonos tartalmu jegyzéket nyújtott át a diplomatáknak. A nagykövetelek megelégedésüknek adtak kifejezést Izrael elhatározása fölött.

A nagyhatalmak nagyköveteivel folytatott beszélgetést dr. Jachil államtitkár egyben felhasználta arra is, hogy ismét kifejtse Izraelnek az általános leszereléssel kapcsolatos álláspontját. Az államtitkár arról tájékoztatta a nagyköveteket, hogy milyen határozott Izrael békeszándéka és hogy mennyire mellette volna az általános lefegyverzésnek, de még annak megvalósítása előtt is egy közveti lefegyverzési egyezménynek, amely biztosítaná a Közkeletet békéjéért. Az államtitkár feleltette, hogy Izrael változatlanul fenntartja azt a javaslatát,

amelyet annakidején az UNO-ban tett és amelynek értelmében hajlandónak mutatkozott fegyverkezése befejezésére, illetve a teljes lefegyverzésre azzal a feltétellel, hogy a szomszédos arab államok hasonlóan járjanak el és hogy a megkötésre kerülő lefegyverzési egyezmény végrehajtását kölcsönösen ellenőrizzék.

WASHINGTONI VELEMÉNY IZRAEL ÉS EGYIPTOM CSATLAKOZÁSARÓL

Washington, (UPI). — Washingtoni kormánykörök elégtétellel töltötték el a hír, hogy Izrael és Egyiptom hajlandó csatlakozni a moszkvai részleges atomtilalmi egyezményhez. Az amerikai kormánykörök úgy vélik, hogy Izrael és Egyiptom csatlakozása legalább némileg megkönnyíti a közkeleti feszültség csökken-

tését, mint ahogy abban is biznak, hogy Moszkva és Washington között ugyan-csak enyhülni fog a feszültség.

Ezeket a nézeteket nem-hivatalos formában hangoztatták a State Department tisztviselői, akik azon reményüknek adtak kifejezést, hogy a jelek szerint legalább száz nemzet fogja majd aláírni a moszkvai egyezményt és ezzel azt az egyik leguniverzálisabban elfogadott okmánnyá változtatják.

Egyiptom és Izrael az első országok között szerepelnek az egyezmény támogatóinak a táborában. Washingtoni körök szerint a két közkeleti állam csatlakozása igen jelentős, mert jöhet a közeljövőben sem Egyiptom, sem Izrael nem számítható atomhatalomnak, amerikai

kormánykörökben azt mondják, hogy későbbi időpontban úgy Egyiptom, mint Izrael képes lehet atomfegyver előállítására. Eppen ezért tulajdonitának jelentőséget annak, hogy a két közkeleti állam az elsők között csatlakozott a moszkvai egyezményhez. (Folytatása a 19-ik oldalon)

Egyiptom nélkül akarják létrehozni az arab államszövetséget

Husszein az arab egység megteremtésére irányuló felhívása az új jordániai parlament megnyitó ülésén

London, (Reuters). — Bagdadi jelentés szerint Irákból az arab egység ügyével foglalkozó különleges minisztériumot létesítettek. Az új minisztérium felállítására vonatkozó rendelet már közzétették és a damaszkuszi rádió szerint az iraki kormány ezzel akarja érzékelteni az arab egység iránti komoly szándékait.

Korábbi hírek szerint egyébként Szíria és Irák vezetői azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a jövő hónapban a hármias arab federációra vonatkozó egyezmény alapján — Egyiptom részvétele nélkül — létrehozzák Irák és Szíria egységét.

Amman, (Reuters). — Husszein jordániai király tegnap megnyitotta az új parlament első ülését és az arab egység létrehozására szólította fel hallgatóságát. A király a „szabadság és a nyugalom oázisának” minősítette Jordániát a Közkelet többi részével szemben, ahol „elnyomás, hiúság és politikai viharok zavarják a lakosság békéjét”.

Husszein élesen támadta az imperializmust, amiért az arab nép szívében a cionisták segítségével olyan támaszpontot létesített, amely az arab világ érdekeit ellen irányul. A király hang súlyozta, hogy az összes arab problémák könnyen rendeződnek, ha az arab vezetők kölcsönös vádaskodásai és rágalmi helyett figyelmüket a lényeges problémára, nevezetesen a „palesztinai kérdésre” fordítanák.

Hiába fordítunk azonban az arab vezetőkhez, felhívásunkat önző okoknál fogva minduntalan elutasítják — panaszkodott Jordánia uralkodója, majd abban jelölte meg országa feladatát, hogy felülkeredjen mindazokon az arab erőknél, amelyek a palesztinai kérdést kizárólag öns céljaik elérésére akarják felhasználni.

Egyébként a damaszkuszi Málta szigete legkésőbb jövő év májusában elnyeri önállóságát, — közölte tegnap Ducas Sandys angol gyarmatügyi miniszter.

IZRAEL FIGYELMEZTETTE SZIRIÁT A HATÁRMENTI PROVOKÁCIÓK MIATT

Ujra megindul a munka Haon kibuc térségében

Tel Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). — Izrael meg fogja újítani a munkálatokat Haon kibuc térségében, amelyeket a szíriaiak legújabb támadásai miatt szakítottak félbe. Tegnap egyébként Izrael az UNO megfigyelői kar útján szigorú figyelmeztetést juttatott el a szíriai incidensek miatt, amelyekért kuzsi kormányt terhel a teljes egészében a damaszkuszi kormányt terhelő felelősség. Izrael felhívta az UNO megfigyelők figyelmét arra, hogy a lezajlott incidensek során izraeli oldalról nem viszonzták a tüzet, nehogy alkalmat adjanak a támadóknak további incidensek provokálására.

A szíriaiak nem hajlandók tudomásul venni, hogy Haon térségében bizonyos földterületek teljes egészében Izrael fennhatósága alatt állanak. Kétségbe vonják Izrael jogát a földek megművelésére és emiatt

nyitnak tüzet az ott dolgozó traktorokra. Az UNO megfigyelők felkérték a szíriaiakat, hogy a jövőben tartózkodjanak ettől és a vitás ügyeket csakis a megfigyelői kar útján rendezzék.

A Vatikán nem békül a kommunizmussal

Vatikánváros, (Reuters). — A Vatikán rádiója tegnap azt mondta, hogy a nemzetközi feszültség semmiféle enyhülése sem indokolhatja a marxizmussal és a kommunizmussal szembeni megbocsátó álláspontot. „Szabad emberek itélete és felfogása, elsősorban pedig katolikus nem szabad, hogy megváltozzon a kommunizmussal és a marxizmussal szemben. Ezzel az elmélettel szemben szélsőségesnek és hajlíthatatlannak kell lenni” — mondta a vatikáni rádióállomás.

DR. ILLIA ARGENTIN ELNÖK OKTOBER 12-IKÉN LÉP HIVATALBA

Szabaddalra helyezték a lemondott Frondizi volt államelnököt és 48 más politikai foglyot

Buenos Aires, (Reuters, IFP). A legutóbb lezajlott elnökválasztások eredményének megerősítéseként az argentin parlament választói testülete az állam új elnökévé nyilvánította dr. Arturo Illia 63 éves orvost, aki a legtöbb szavazatot kapta. Az új elnök október 12-én foglalja el hivatalát.

A Francia Távirati Iroda rámutat arra, hogy Argentína történetében első alkalommal dr. Illia új államelnök nem támaszkodik majd abszolút többségre a parlamentben.

Időközben az argentin kormány szabaddalra helyezi Arturo Frondizi volt államelnököt, akit a hadsereg erőszakkal távolított el hivatalából, miután nem volt hajlandó benyújtani

lemondását. Frondizit, mint ismeretes, egy távoli szigeten tartották őrizetben már ciusig, majd egy vidéki tanyaúra szállították át, ahonnan most dr. Illia megválasztása után rendeleti úton szabaddalra helyezték.

Egyébként az utóbbi két nap során 48 politikai foglyot helyeztek szabaddalra és 42 más politikai fogoly ügyét rendes bírósághoz tették át.

A kínai népköztársaság tegnap azzal vádolta Amerikát, hogy katonai repülőgépei ismét megsértették Kína légterét és ezzel újabb, számszerint a 252-ik ilyen „provokációt” követtek el.

Fritsch Jenőnek

AFULA
 70-IK SZÜLETÉSNAPIJÁRA
 MEG SOK-SOK BOLDOG ESZTENDŐT KIVÁN:
 MENDEL AVRAM (Bubi)
 és CSALADJA, T. A.

ROSENBERG JOÉL

az „ELIAZ” (Binamina) társtulajdonosa és igazgatójának abból az alkalomból, hogy BELEP A 75-IK ÉLETÉVÉBE
 כה לה ע' מ' מ'
 מכון תרמני
 Kereskedelmi szakiskola,
 Jeruzsálem, Slomcion Hámalká 4.

MEGHÍVÓ

Címek hiányában ezúton hívjuk meg kedves jóbarátainkat és ismerőseinket

női fodrász-szalónunk ünnepélyes megnyitására augusztus 4-ikén, vasárnap délelőtt 10-1, délután 4-7 között, Tel-Aviv, Montefiore-u. 30. (Allenby-sarok).

Szeretettel várják: JUDIT (Rosenfeld) ZAHAVA (Lichtig) J. HEINOVITS, a „Művész” fodrász-szalón tulajdonosa. Előjegyzés telefonon: 66928.

Nincs türelmem

Olyan éhes leszek, amikor látom, hogy anyukám az ételt készíti. Az ok — anyukám mindig az „Eco Házajit” gyár „EXTRA” C. D. olaját használja. A legjobb olajat a hús- és sütemény-sütés, főzés és salátákészítés minden céljára.

Minden gondos háziasszony mindenfajta kávéhoz
Import Franckot
 használt.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk
GANZ LAJOS
 (Haifa — Kolozsvár)
 72 éves korában elhunyt. — Drága halottunkat ma délután 12 órakor temetjük a Haifa, Hágiborim utca 28 szám alatti gyászszobából a khayat-beachi temetőbe.
 A gyászoló család.

DRORI MIRA (született Weisz Mira) 77
 Szabinia (Ungvár)
SIRKÓ ALLITASA,
 vasárnap, 1963 aug. 4-én d.u. 5.30 órakor lesz a kurdáni temetőben. Ott találkozunk. Drori Mose, Odéd és Roni

Felejthetetlen, drága férjem, apánk, nagyapánk
KOHN ZSIGMOND ז"ל (יהושע ז"ל)
 Jeruzsálem - Bné-Brák (Budapest)
 a néhai csornai rabbi fia
ÁZKÁRÁJÁT
 a gyászév leteltével, kedden, 1963 augusztus 5-án d. u. 3.15-kor tartjuk a Bné-Brák - zichron-meiri temetőben.
 A gyászoló család

Szeretett férjem, imádott édesapám
Melchner Béla (Dov) 77
 Natanja - Kolozsvár
AZKÁRAJA és SIRKÓAVATASA
 augusztus 4-én, vasárnap délután 5 órakor lesz a natanjai Vatikim-temetőben. Találkozás 1/25-kor az Egged állomás postaládája előtt.
 Melchner Lilly és Jaszele

Felejthetetlen férjem
Goldschmidt István 77
 Migdál-Háemek — Baja
SIRKÓAVATASA
 vasárnap, 1963 augusztus 4-én délután 1/26-kor lesz a Migdál-háemeki temetőben.
 Goldschmidt Sári

AS
 A LEGKÜLTÖBB KÖSER FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

HIREK

AZ UJ KELET
ELOFIZETESI DIJA
HAVONTA 5.80 IL.
Tel-Aviv, POB. 831.
Fiókiadóhivatalok:

HAIFA:
Schapira 13, tel. 2453.
Irodai órák után:
Tel: 66711.
JERUZSALEM:
Javec 7. Tel. 26046.

A belga anyakirálynő
készen áll a távirata az Aliját
Hánóráz vezetőjéhez. Jeru-
zsalemi tudósítónk jelenti:
Erzsébet belga anyakirály-
nő, aki most töltötte be
87-ik életévét, meghatott
hangú táviratot intézett teg-
nap Mose Kol képviselőhöz,
az Aliját Hánóráz vezető-
jéhez. Az anyakirálynő a
szokványostól messze eltér-
ő hangú táviratában kö-
szönte meg az általa oly
jól ismert és oly bőkezűen
támogatott Aliját Hánó-
ráztól érkező születésnap-
jókívánásokat.

Magyar hanglemezek
ékezték, óriási választék-
ban, az Allenby könyvtár-
ba, Tel-Aviv, Allenby 11.

Vasárnap érkezik Ko-
dály Zoltán és a magyar
zenei küldöttség. Jeruzsále-
mi tudósítónk jelenti: Ko-
dály Zoltán vezetésével va-
sárnap este 7 órakor érke-
zik a magyar delegáció a
haifai kikötőbe az Aga-
memnon hajón a „Kelet és
Nyugat zenéje” világgon-
ferenciájára. Kodályt elkísé-
ri hitvese is. Egyébként
a magyar küldöttség tagjai
Szabolcsi Benec és Ádám
Jenő professzorok, dr. Sá-
rosi Bálint, Grabóc István,
dr. Vargyas Lajos és dr.
Vikár László zenetudósok.

Nemzetközi pályázat
az ásdodi és éjláti kikötők
berendezésére. Az országos
kikötőhatóság elhatározta,
hogy nyilvános nemzetközi
versenypályázat keretében
fogja beszerezni az ásdodi
és az éjláti kikötők üze-
meltetéséhez szükséges mo-
dern felszerelést. A verseny
pályázat, amelyet néhány
nap múlva irnak ki, több-
ek között kötelezi a pályá-
zókat, hogy ajánlataik be-
terjesztése előtt a helyszi-
nen tanulmányozzák a kü-
lönleges feltételeket és az
Izraelben bevezetett kikö-
tői munkát.

Tűz a rehovoti gyer-
mekek ásdodi nyaralótele-
pén. Tegnap reggel tűz
ütött ki az ásdodi tenger-
parton a rehovoti gyerme-
kek nyaralótelepén. A kö-
zelemben tartozkodó 4 férfi
fürdőző, akik résztvettek a
tüzoltásban, égési sebeket
szenvedtek és orvosi keze-
lésre szorultak. A tűz a
nyaralótelep konyhájának
élelmiszer raktárában tört
ki és a tenger felől jövő
könnnyű szél által villám-
gyorsan terjedt a közeli
épületek felé. Miközben ri-
aszították a rehovoti tűz-
oltókat, a nyaralótábor sze-
mélyezte a fürdőzők segíté-
ségével igyekezett a lángok-
kat megfékezni. A tüzet, a-
mely mintegy ezer font ér-
tékű kárt okozott, állító-
lag a konyha mellett tűz-
szel játszó gyermekek okoz-
ták.

**ORTOPÉD-
SPECIALISTA VAMOS PEDIKUR**
Bétfétek gipszintára, gumiharisnyák,
Bájjel-nappal viselhető sérvtökök. • FÜZÖK.
TEL-AVIV, DIZENGOFF-U. 155. • TELEFON 227284.

FIGYELEM!
Részletre — a vevő lehetőségeihez szabva —
Elszíni fogja az előnyös fizetési feltételeket, ha összes szükség-
jeitől nélkül vásárolja be. • BUTOR — bármilyen fajta az
összes modellek rendelkezésre is; továbbá: MOSÓ- és VARRÓ-
GÉTEK, KERÉKPÁR, FRIGIDÁIRE, RADIO, GRAMOFON,
NŐI, FÉRFI, GYERMEKRÜHAZAT és CIPŐ.
Lámpa, függöny, szőnyeg, paplan, gyermekkosci, gyermekágy
és egyéb szükségletű cikkek.
Ütülés az ország bármely nyaralójában.
Uj oléknak és fiatal pároknak különleges feltételek.
TAAM CHAJIM CEGNEL.
Igazgató: Titinschneider, Tel-Aviv, Allenby-út 27.
az udvarban.

2 Uj Kelet 1963 VIII 2

Láhat ezredes vissza-
került az El Al helyettes
vezérigazgatói tiszttségébe.
Az El Al igazgatótanácsa
tegnap egyhangúan vissza-
helyezte előző állásába Slo-
mo Láhat ezredes, aki an-
nakidején Efrájim Ben Arci
tábornok, vezérigazgató he-
lyettese volt. Láhat ezre-
des mintegy 9 hónappal ez-
előtt megvált állásától, a-
mikor őt okolták a luddi
repülőtéren történt súlyos
üzemzavarokért. Slo-mo Lá-
hát ma reggel foglalja el
ujra hivatalát.
* Nézze meg az ember!
— kirakatainkat, tele most
érkezett könyvekkel. „Ha-
dash”. Hájárkon ötvenkilenc.

PÉNZT AZONNAL
kaphat 10—1000 fontig
aranyékszerre, Milve Amánira
és egyéb értéktárgyakra.
Lombard Tiferet, Rajna,
T. A., Rothschild Blvd. 31.,
Allenby sarokház.

Előre megfontolt szán-
dékmal ölte meg a szom-
szédját. Az ügyészség elő-
re megfontolt gyilkosság
miatt fogja bíróság elé állí-
tani Jákov Osztermovits 60
éves éjláti lakost, aki két
hónappal ezelőtt megölte
Élijáhu Álmádon nevű szom-
szédját. A gyilkos, aki hó-
napok óta rossz viszony-
ban élt szomszédjával, le-
tartóztatásakor azt mesél-
te, hogy Álmádon a késő
éjszakai órákban behatolt
lakásába és ütlegetni kez-
te, ő ekkor önvédelemből a
fejére ütött, amitől Álmá-
don hanyattesett, bevverte
a fejét és ez okozta halálát.
A rendőrség először hitelt
adott a mesének, de a nyo-
mozás során kiderült, hogy
Osztermovits előre kiter-
vezte szomszédja megölését,
mert így akart tőle meg-
szabadulni.

ACHVA KLUB (T. A.,
Brenner 21.), hétfőn 8-ko-
r: „Két emelet boldogság” —
magyar filmvígjáték.

ACHVA KLUB (T. A.,
Brenner 21.), hétfőn 8-ko-
r: „Két emelet boldogság” —
magyar filmvígjáték.

ACHVA KLUB (T. A.,
Brenner 21.), hétfőn 8-ko-
r: „Két emelet boldogság” —
magyar filmvígjáték.

A banktisztviselő 23 ezer fontot lopott el az egyik elhunyt ügyfél számlájáról

A bíróság szabadlábra helyezte a tolvaj hivatalnokot, akít újabb sikkasztással gyanúsítanak

Ulsker járásbíró 10.000
font biztos óvadék ellené-
ben helyezte szabadlábra
Niszim Kácint, a Bank
Leumi egyik telavivi fiók-
jának tisztviselőjét, aki 23
ezer fontot lopott el az in-
tézett egyik elhunyt ügyfé-
lének számlájáról. A bank-
tisztviselőt július 8-ikán
tartóztatták le és vizsgá-
lati fogságát kétszer meg-
hosszabbították, de csak
most került szabadlábra a
rendőrség beleegyezésével.
A rendőrség képviselője
elmondotta, hogy Kácin,

**EBEDELNI
NAHARIAN?**
Csak **MARGOA** étte-
mentben
Kifűnő magyar konyha —
továbbra is ROSENFELDNE
KNOFFLER KLARA főzi a
különleges jó ebédeket
Weizmann-u. 71. Tel. 920108.

Detektívnek adta ki
magát a diák és a rendő-
rségi fogdába került. A ren-
dőrségi fogdában töltötte az
éjszakát és a 21 éves diák,
aki szerdán este detektív-
nek adta ki magát és így
akart jegy nélkül bemenni
a haifai Technion Churchill
termében rendezett estélye-
re. A diák magabiztos lép-
tekkel közeledett a jegy-
szedőkhöz, akiknek azt
mondta, hogy detektív, aki
a rendre jött felügyelni. A
rendező egyenruhás rend-
őrt hívott, aki felkérte az
állítólagos detektívet, hogy
igazolja magát. A fiú erre
fenyegetőzni kezdett, mire
a rendőrségi fogdába vit-
ték.

Model női ruhák, nagy
merekben is, „Elisabeth”-
nél, Tel-Aviv, Ibn Gvirol
65.

Többszáz-féle eredeti
**magyar
hanglemez!**
ERKEZETT!
OPERETTEK, NÉPDALOK,
CIGANYZENE.
„Hadash” ötvenkilenc.

Vasárnap kezdődik a
szüret. Vasárnap kezdődik
a szüret. Slo-mo Kánárti, a
bortermelési tanács elnöke
kijelentette, hogy a borfo-
gyasztás évi 10 százalékos
emelkedése lehetővé teszi a
borszőlők ültetési területé-
nek 6 ezer dunámmal való
kibővítését az elkövetke-
ző három év során. Mint
még közölték, a vasárnap
kezdődő szüret során 30.000
tonna szőlőt szándékoznak
a borpincészetekhez eljut-
tatni.

Börtönbe került a pó-
rúljárt határátlépő barát-
nője is. Cion Cháchámom
néhány nappal ezelőtt meg-
kísérelte, hogy Náchál Oz
kibucnál a gázai sávba szök-
jön, de nem volt szeren-
csésje, mert a kibuc tagjai
észrevették, elfogták és át-
adták az ofáki rendőr-
ségnek. Cháchámom tegnap
került bíró elé, miután
azonban az óvadékot nem
tudta letenni, visszavitték
a börtönbe. Barátnője, akit
vele együtt fogtak el,
ugyancsak börtönbe került,
mert vonakodott elárni a
saját garancia-levelét.

Uj olé! Bármit behozhat-
nak külföldről
vámmentesen
gyári áron alul.
Autót két hónapon belül
szállítunk.
WESTINGHOUSE FRIZSIDER
5 évi garanciával
WALLERSTEIN
iroda által. • Telefon: 64916
Tel-Aviv, Allenby 90. II. em.
6-os ajtó. — (9-1 és 4-7.)

Sorozatos betöréseket
és lopásokat követett el két
tizéves fiú. A szderoti rend-
őrség elfogott két 10—12
éves fiút, akik bevallották,
hogy az utóbbi hetek alatt
sorozatos betöréseket és lo-
pásokat követtek el. A gye-
rekek több élelmiszerüzlet-
tet fosztottak ki, az egyik
épületanyag kereskedésből
pedig ellopták a jöteknysá-
g perselyt. Állítólag a
kiskorú tolvajok lopták el
az Ibim farmról is a má-
szállításra kész 15 láda sző-
lőt.

SZEZONVEGI KIARUSITÁS.
Vasárnap, augusztus 4-én kezdi
meg a szezonvegi kiárusítást az
Izraeli Kereskedők Egyesületének
férfi- és női ruházati szakmabeli
üzletei. Az egyesület plakátokat
adott tagjainak, amelyek az üz-
letek kirakataiban lesznek és a-
melyek biztosítják a vevők és a
egyesítés engedélyéről és minő-
ségéről. A közönség minden bi-
engedélyt, amely mellett a sze-
zonnyal ki fogja használni a sok
középen bevásárolhatja nyári
ruházati szükségletét. Ügyeljen az
Egyesület védjegyére.

Az életével fizetett az
ingyen moziért. Árje Frei-
baum 14 éves luddi fiú éle-
tével fizetett azért, mert
potyán akart megnézni egy
filmet. A szerencsétlen fiú
szerdán este a város köz-
pontjában lévő „Hechámisá-
” nyári mozi közelében
felmászott egy fa tetéjére,
hogy onnan nézze végig a
filmet. Az ág váratlanul
letört alatta, a gyermek
10 méter magasságból le-
zuhant és szörnyethalt.

Tömegverekedés két
drúz család között egy le-
ány miatt. Az Ásdod mel-
letti Kfár Hádárom falu-
ban tegnap két drúz csalá-
d között tömegverekedés
tört ki, amelyből kifolyólag
négy verekedőt letartóztat-
tak. A verekedést az okoz-
ta, hogy az egyik család
fiatal tagja molesztálta a
másik nemzetséghez tarto-
zó leányt. Amikor a leány
rokonai elégtételt akartak
venni a kéréten udvarlás-
ért, tömegverekedés kezdő-
dött, amelynek során néhá-
nyan megsérültek.

Szálláim kibuc alapí-
tásának 12-ik évfordulója.
Szerény keretek között ün-
nepelte tegnap alapításá-
nap 12-ik évfordulóját a
Rámle környékén lévő Sá-
alábim kibuc, amelyet a
Poalé Agudát Jiszráel tag-
jai alapítottak. A jubileum
keretében avatták fel azt
a négy kilométer hosszú
utat, amely Száláimot a
Mismár Ájalonba vezető or-
szágúttal köti össze. — M.
Schlesinger rabbi, a kibuc
rabbija ismertette a kibuc
fejlesztésének történetét, míg
az üdvözölő beszédeket és az
úttavató beszédet a közle-
kedésügyi minisztérium, a
közmunkatanács, az Eg-
ged, a Szochnut és a határ-
rendőrség képviselői mon-
dották.

Szép és szórakoztató est várja a haifai magyar-
ajkú közönséget a Dan Carmel szálló kerthelyiségé-
ben a HOH

GARDEN PARTYJÁN
augusztus 4-ikén, vasárnap este 9 órai kezdettel.
MUSOR — TANC — stb.

**EKSZER és ORA
v a s á r i a s n á l**
forduljon
bizalommal hozzám:
SCHWARZE.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16

Almában lezuhant a
Megidő szálloda második
emeletéről. A haifai Kár-
mel hegyen lévő Megidő
szállodában nyaraló egyik
33 éves férfit tegnap a ko-
ra hajnali órákban súlyo-
san sebesülten találtak az
üdülő udvarán, miután le-
zuhant az épület második
emeletéről. A férfi, aki hold
kóros, némi öngúnyval je-
gyezte meg a haifai Rám-
bám kórházban, mikor esz-
méletre tért: „Arra jól em-
lékszem, hogy aludni men-
tem, az éjszaka folyamán
azonban furcsa álom le-
hetett, mert megkíséreltem,
hogy a levegőben sétáljak”.

Dolgozott és felvette
az öregségi járulékot is. A
jeruzsálemi járásbíróság
250 font pénzbüntetésre,
vagy kethónap elzárásra
ítélte Hálálí Méir 67 éves
férfit, aki hamis úton pró-
bált öregségi járulékhöz jut-
ni. A vádolt eskü alatt azt
vallotta a Nemzeti Társad-
dalombiztosító Intézetnek,
hogy 2 éve egyáltalán nem
dolgozik és ennek alapján
kérte az öregségi járulék
olyosítását. Az intézet ál-
lí lefolytatott nyomozáson
alján kiderült, hogy Há-
lálí valótlanul állított és a
szőbanforgó időszak alatt
szinte megszakítás nélkül
dolgozott.

Legszébb női táskák
Évtől. Tel-Aviv Allenby-
út 90 — Készítői áruk.

TEMESVÁRIAK!
A temesváriak
találkozója T.A.-ban,
aug. 13-ikán, a Kikár
Dizengoff mellett lévő
Moádon BUSTAN kert-
helyiségében, r. Ben Ámi,
lesz.

A kerthelyiség már d. u. 4-től
késő estig áll rendelkezésre.
Költségek megtérítésére a be-
lépőjegy ára személyenként:
1.— font. A rendezéség.

Ok nélkül forgolódott
a katonai táborok körül.
A rendőrség őrizetbe vett
egy 18 éves petach-tikvai
lányt, aki minden elfogad-
ható ok nélkül csavargott
a délvideken lévő katonai
táborok környékén. Amikor
a bíró elé került, kiderült,
hogy a multban hasonló
vétség miatt már letartóz-
tatták. Miután mostoha-
apja vonakodott megfelelő
óvadékot letenni, a csavar-
gó lányt 15 napos vizsgálá-
ti fogságba helyezték.

Épül a Marton Ernő kulturház Kfár Glücksonban

Szeptember 5-én lesz dr. Marton Ernő ázkárja

Tel-Aviv. (Az Uj Kelet
tudósítójától.) Tegnap dél-
után a Marton-émlékbizottsá-
g ülést tartott dr. Mi-
chael Landau, a Mifál Há-
pájusz vezérigazgatója el-
nöklétével.

A bizottság meghallgatta
Biedermann Oszkár beszé-
molóját a Marton-kulturház
építkezésének állásáról. Azt
jelentette az előadó, hogy
az alapozási munkálatok
már befejeződtek és a Szó-
lél Boné hozzálatott Kfár
Glücksonban a falak felhü-
zásához.

A bizottság ezután dr.
Marton Ernő halálának kö-
zelgő harmadik évfordulója
alkalmából az ázkárá meg-
rendezéséről tárgyalt. Az
ázkárá szeptember 5-ikén

Forgalmi zavart oko-
zott Luddon a katonai re-
pülőgép. — A léghaderő
egyik Luddon leszállt re-
pülőgépe tegnap reggel de-
fektet kapott az egyik ke-
rekén és emiatt az El Al
Rómába és Londonba, va-
lamint a KLM Amszter-
damba induló gépei nem
tudtak felszállni. A repülé-
ter igazgatósága felkérte
a két gép utasait, hogy
amíg a keréket rendbe hoz-
zák, szálljanak ki gépeik-
ből és vonuljanak a repülé-
ter étkezdéjébe. A hibát
20 perc alatt kijavították
és a két utasszállító gép
mintegy félórás késéssel
indult újtára.

Te-Áviv
szombat este
Hónap 1/9 órakor:
SZENES-MOLNAR
művészalapszám
A LIBERALISOKNAL
ÖNAGYSÁGA
MÜVELŐDIK
2 óras viharos nevetés.
Bevezető:
Hartstein Géza, mérnök
Teljesen hűtött terem,
Ibn Gvirol 68.
Terembérhozzájárulás 2 font.

Rázarta az ajtót a
rendőrökre, akik elő akar-
ták vezetni. Az ablakon ke-
resztül kellett távoznia két
rendőrnek, akik megjelent
egy lopással gyanúsított
áskeloni aszony lakásán,
hogy a nőt a bíróság uta-
sítására elővezessék. Az
aszony ugyanis valami
írüggyel kiment a lakás-
ból és az ajtót rázarta a
rendőrökre. A két rendőr
közben háziutatást vég-
zett a lakásban és megta-
lálta a lopásból származó
keresett holmikat. Végül is
elfogták az asszonyt, aki
most a fogdában várja,
hogy bíró elé állítsák.

Városközi betörőket
fogtak el egy tel-avivi sző-
vetraktár környékén. — A
tel-avivi rendőrség szerdán
a késő esti órákban a
Náchlát Benjámin utcában
letartóztatott négy fiatal-
korú megrögzött bűnösöt,
akik egy szövetraktár kör-
nyékén csavarogtak. Az
ügyeletes rendőr, akinek
felbűnt a fiatalemberék iz-
gatott viselkedése, igazolás-
ra szólította fel őket, mire
az ifjak a Rothschild fasor
irányába futni kezdtek. A
rendőr nem vesztette el
a lát, nyomukba eredt és
még az Allenby utcán sí-
került elfognia őket egy
arrajáró rendőrántó legény-
ségének segítségével. A fi-
úk közül kettő haifai, egy
jeruzsálemi, egy pedig tel-
avivi illetőségű.

Uj olé! Használja ki vámmen-
telegi jogát.
Külföldről visszatérve, a legelőnyösebben
ajánlhatunk világmarkás
General Electric, Westinghouse, Grundig, Telefon
ken, Phillips, Kenwood, Rosenthal, stb., — külfö-
téle háztartási felszerelést GYARI ARON ALUL
Részletes felvilágosítás — vétel kötelezettség nélkül
— naponta 8—4 óráig.

EF-IMPORT-EXPORT S. FARKAS
Tel-Aviv, Petách-Tikva-út 9. I.
Tel. 66272 (Tácháná Merkázitnál)

Izraeli hétköznapok

Írta: Barzilay István

Ciprus legyőzte Cfátot

Hetenként ezer izraeli utazik nyaralni Ciprusra. A török turszezón hónapjaiban hajók, repülőgépek és siklonajok számtalan a népszerű szigetre, — pet a szomszéd szigetre, — nemcsak a kiváltságosokat, akik a külföldi utazások igényét gyakori időközön megcsegedhetik maguknak, hanem kispénzűeknek a munkaadók által fizetett utazási pénzehez nem is kell sokat hozzátenniük. Azt mondja a statisztika, hogy július-augusztusban nem kevesebb, mint százezer izraeli állampolgár szüretelt Ciprusra, a szabadságát külföldön. A múlt évben 66 ezer külföldön nyaraló izraeli tudunk.

Bizonyos, hogy a külföldi utazások növekedése az életszínvonal emelkedésének is a jele. Ez kétségtelenül az azokra a rétegekre, amelyek az ipari konjunktúra gyümölcseit a legközvetlenebb módon élvezik. Az ilyen társadalmi osztályok tagjai indulnak hosszabb utakra, esetleg az autótól is magukkal szállítják; felkeresik Európa legszebb tengeri fűrdőhelyeit, jó szállodákban, vagy panziókban laknak és élvezik a kellemes európai nyarat.

Csak hogy e rétegnek eddig is az életmódjához tartozott a külföldi utazás. Már évek óta járja a sok tréfa a külföldet járó izraelit. A tábláról, amely Nápolyban fogadja: „Szob, voltál már Ejláton?” Velelten találkozasokról ismerősök között; az izraeli útlevelel tekintélyéről és az izraeli kiránduló mohó vásárlási lázáról.

De most szélesebb rétegek teszik ki a kirándulók zömét. A nép kóstolgatja a külföldi nyaralás ízét s ezt Cipruson kezdi meg.

Nem csodálkozunk ezen. Háromszáz fontért 7—10 napot tölthet az izraeli polgár Ciprusban. Ugyanezért a pénzért Izraelben sem kap többet. A kibuci nyaralók 21 és félfontot kérnek egy napi panzióért; középszerű nyaralóhelyen a napi panzió ára 28-30 font, úgynevezett „jobb helyeken” pedig 40 font.

Sőt — ezeken a „jobb” helyeken nem is beszélnek izraeli valutában a polgárral. Az amerikai turistához alkalmazzák az árakat és 13 vagy 15 dollárban állapítják meg tarifájukat.

Kisebbsajta tengerentúli csoporthatárulások olcsóbb manapság, mint két hét úgynevezett „jobb” izraeli helyeken, amelyek arról is nevezetesek, bel- és külföldön, hogy nem jó a kosztjuk.

Az egyetlen intézmény, amely megkísérli, hogy versenyre keljen a külföldi árakkal, a Hisztadrut, amelynek nyaralóiban az idén sem kell többet fizetni 15 fontnál naponta.

A magánsektor úgy látja, nem akar konkurrálni. S ez az oka annak, hogy az idén Cfát, Tivon és Naharia, meg a többi népszerű tenger-nyaralóhely panaszok: Az emberek inkább mennek Ciprusra, vagy talán messzebb is.

nak az évadra, amikor meg kell keresniük a megélhetésüket és a befektetés amortizációját.

Ezért aztán nem tudnak leszállani az árakkal.

Csak hogy ez az érv sem állja meg a helyét. Ciprusba is csak a nyári szezonban utaznak az emberek. Nagyon keves izraeli polgár engedi meg magának, hogy ne a szokásos szabadságidőben induljon külföldre. Ciprusba is csak most érkezik 1000 izraeli hetenként, a szezonon kívüli hónapokban nincs roham Ciprusra.

Nem áll tehát az az érv, hogy az izraeli nyaralás szezonok miatt drága.

A szállodák télen is drágák; az úgynevezett téli turisták is csaknem kizárólag az amerikai dollárokra épül. Európai látogatók felszisszen, mikor az árakat hallja. Ezért az amerikaiak közül is főként a zsidók látogatnak el hozzánk, nemzeti kötelezettség-érzetből.

De az amerikai gazdagok is úgy találják, hogy az összes turisztikai országok közül Izrael a legdrágább.

Drágább mint Franciaország vagy mint Olaszország.

szág, holott az izraeli vendéglátóipari alkalmazottak nem keresnek többet, mint francia vagy olasz kollégáik.

Drágább mint Ciprus, jóval drágább.

Igy aztán természetes, hogy az izraeli polgár, aki ha kell, adósságra veri magát — így tanulta meg új olé korától, amikor kölcsönpénzért vette a lakását, a friziderét, a gázát és talán az autóját is — hozzászav a meglévő pénzéhez s az üdülési juttatáshoz egy-két ezer font bankkölcsönt és háttárfordít a drága Cfát-nak, Tivonnak vagy Nahariának.

Nem tudjuk, érdekében áll-e a kormánynak, hogy versengésre bírja a vendéglátóiparunkat.

Lehetséges, hogy a turisztika terén is érvényesnek kell lennie a kölcsönösérdeknek, mint a kereskedelem többi ágaiban.

Annai azonban bizonyos, hogy az izraeli üzemek és alkalmazottai megsínylik a drága belföldi árakat s a turisták külföldre menekülését.

S ezen csak az segítene, ha ésszerűen és alaposan, jobb és olcsóbb ajánlatot tehetnek az izraeli polgárnak.

Egy ember az utcáról...

Mindnyájan örömmel fogadtuk a hírt, hogy Izrael is csatlakozott a moszkvai egyezményhez. Abban az óhajban egyek vagyunk Golda Meir külügyminiszterünkkel, hogy itt, Közkeleten is enyhüljön a feszültség. De mi szükség volt megismételni az unalomig unt, egyelőre céltalan igyekezetünket az arabokkal való megbékélésről, amikor mindig gunyos viszázatást vágnak az arcunkba?

Lévi Eskol miniszterelnök is szinte hetenként feltalál, hol újságírók előtt, hol egyéb alkalommal tett nyilatkozataiban egy-egy adag békeajánlatot. Legutóbb rátaíntokl kívánta, hogy álljanak ki nyíltan az arab fenyegetések ellen és teljes sulyokkal követeljék a közvetlen Izrael-arab tárgyalást. Eskol béke-offenzívájával párhuzamosan Nasser változtatlanul a „palesztinai kérdés megoldását”, vagy más szövegében „Izrael megsemmisítését” igéri.

A miniszterelnök türelmetlenségét meg tudjuk érteni. Ő ugyanis még mindig pénzügyminiszteri észjárással, mondhatnánk, fiskális mentalitással forgatja fejében a kormányzati feladatokat. Erzi az idegeiben, mint mindenki, aki tovább lát az orránál, hogy a világ éppen ezekben a hetekben, óriási változáson megy át és a legnagyobb hatalmak vezetői lélekből, felfogásuk Szeretné már az elfecsérelt

száz meg száz milliókat másra, okosabbra fordítani. Ez a pénzügyminiszter hangja. Nasser is meg akarja győzni, hogy térjen észre, mert ma már mindkét nagyhatalom csöndet, békét, nyugalmat akar, mondjon le ő is a háborúdirol, és ha könnyedén áradtak is feléje a dollárok, ne dobja ki az ablakon német szakértők százaira, vagy ezreire és gyilkoló szerszámokra, mert legjobb uton van a világ a megbékülés felé. Ha pedig a hatalmasok békét akarnak, akkor a mi kis szemétdombunkon is abba kell majd hagyni a kakaskodást... Nasser se kukorékoljon!

Hirtelenében nem tudjuk eldönteni, van-e értelme, ha jobb kezünk állandóan a levegőben lóg, várva, hogy az ellenség baráti kézzsziortásra csapjon bele? Olyan nagyravágyó diktátor, mint Nasser, aki már kétszer saját személyében átesett a legyőzött katonai lelkiválságán, (Faludzsánál például bennszorult abban az egyiptomi seregben, amelyet az izraeli csapatok körülzártak), ezért is, meg az uralomvágytól úgy, eszelősen gyűjti a fegyvereket. Semmi sem elég neki és elvakultságában gázbombákra, valószínűleg egyéb tiltott fegyverekre is ráveti magát. Az is, ez is, minden kell neki, csak gyilkolni leheszen vele.

Az izraeli hadsereg vezérkari főnöke, ahogyan megfontolt szavaiból kivesszük, állandóan szem előtt tartja, hogy az ilyen hódítási rögeszmétől megszálott diktátor nem azért gyűjti a fegyvereket, hogy a katonai rakktárakban rosz dásodjanak... egyetlen igazi, kínzó vágya, hogy használja is őket. Hasonlít ahhoz a gázdasszonyhoz, aki vendégeit nagyszabású ebéddel várja, de a vendégek nem jönnek, hanem kimentik magukat. Nyakán maradt a finom menü, mint a sok gyönyörű fegyver maradt Nasser nyakán. Jellemző, hogy ugyanakkor, amikor bejelentette, hogy csatlakozik a moszkvai egyezményhez, arról is beszélt, hogy „tovább fegyverkeznek, mert Izrael és az arab reakció fenyegetéseinek árnyékában él.” Egyként örömmel üdvözöljük Nasserrel abból az alkalomból, hogy mellénk ültette arab testvéreit is.

Mindenestre jól esett olvasni, hogy a gáz miatt Amerika megmosta Nasser fejét, sőt, retorziókkal is fenyegette. Bizonyára szerkesztő ur is észrevette, hogy a moszkvai első lépések szinte aránytalan mértékben vittek friss levegőt a megmérgezett nemzetközi atmoszférába. Vagy mikor olvashattunk a New York Times-ban olyan felszólítást a washingtoni kormányhoz, hogy a Közkeleten erőlyesen kell fellépni új kiborbanás megakadályozására? Meg hogy az arab államok állandó forrongásának az a fő oka, hogy Nasser nemcsak az Atlanti óceántól a Perzsa öböljéig terjedő, egységes arab birodalom összekovácsolására törekedik, hanem ő akar e birodalom korlátlan ura is lenni.

De még nem minden számottevő amerikai szószéken beszélnek úgy, mint most a New York Times. Az egész világon elterjedt amerikai ban együtt változnak a világgal. Eskol a megbékélés fel-felviruló jeleiből következteti, hogy kidobott pénz, amit fegyverekre költünk. Hetilap, a Time, egyik legutóbbi számában, igaz, hogy még Moszkva előtt, ugyanazt a körmonfont, burkolt arab-barát lemezt forgatja, mint majdnem mindig a multban. Tudjuk, hogy a Time egyik legutóbbi számában, például Martin Buberrel is foglalkozik, abból az alkalomból, hogy az Erasmus díjjal tüntették ki. Azt írja ebben a cikkében, hogy itthon nagy tábor áll vele szemben, mert az arabokkal való megbékélést hirdeti. Ebben a fogalmazásban az a trükk, hogy szöszéri azt, de nem ma, hanem évtizedekkel ezelőtt volt igaz, mikor a főmuffi volt az arabok vezére. A főmuffi még Nasserrel is elvakultabb és bizonyos tekintetben veszedelmesebb volt. Buber akkor azt hirdette, hogy a zsidóság deferdáljon az araboknak, legyen engedékeny velük szemben. Az volt ebben a hiba, hogy reménytelen akció volt, de arra jó, hogy legyöngítse a zsidó tábor.

Ilyen a Time, ha politikához nyúl. Sok jel mutatott arra, hogy a cikket zsidó írta... többek között sajnálkozott, hogy ilyen jelenségek észlelhetők Izraelben. Következő számában egy olvasó alábbi levelét közli a Time:

„Martin Buberrel megjelent cikkük nagyszerű tanulságos volt. Zsidó vagyok és odaadón büszke a zsidó államra. Ezzel szemben nem tudom megérteni, hogy egy csoport a zsidóságon belül, vagy kívül, sokkirozva lehet attól, hogy Buber megjavítsa viszonyukat az arabokkal. Ez a történelmi és emocionális ellenségeskedés aláaknázza a valódi előrehaladást a Közkeleten. Csak ha ezt a mérget közömbösítjük, akkor várhatjuk, hogy az arabok konstruktív irányban fejthessék ki energijukat.” Aláírás: „Andrew Spatz, New Rochelle, New York állam.”

Hílabaváló a békeoffenzívva itthon, mert Amerikában az „Izraelre büszke” zsidó szemében is az az érvényes, amit a Time ír.

tabb újság a világsajtóban, információi megbízhatók, pontosak és kimerítők. De mindez csak akkor érvényes, ha nem politikáról ír... akkor ugyanis — jobb tudomása ellenére — már régen kész előítélete érvényesül egyik, vagy másik fél javára. Igen sajnáljuk, hogy az arab-izraeli párosításban, nem a mi oldalunkon áll.

Egyik legutóbbi számában például Martin Buberrel is foglalkozik, abból az alkalomból, hogy az Erasmus díjjal tüntették ki. Azt írja ebben a cikkében, hogy itthon nagy tábor áll vele szemben, mert az arabokkal való megbékélést hirdeti. Ebben a fogalmazásban az a trükk, hogy szöszéri azt, de nem ma, hanem évtizedekkel ezelőtt volt igaz, mikor a főmuffi volt az arabok vezére. A főmuffi még Nasserrel is elvakultabb és bizonyos tekintetben veszedelmesebb volt. Buber akkor azt hirdette, hogy a zsidóság deferdáljon az araboknak, legyen engedékeny velük szemben. Az volt ebben a hiba, hogy reménytelen akció volt, de arra jó, hogy legyöngítse a zsidó tábor.

Ilyen a Time, ha politikához nyúl. Sok jel mutatott arra, hogy a cikket zsidó írta... többek között sajnálkozott, hogy ilyen jelenségek észlelhetők Izraelben. Következő számában egy olvasó alábbi levelét közli a Time:

„Martin Buberrel megjelent cikkük nagyszerű tanulságos volt. Zsidó vagyok és odaadón büszke a zsidó államra. Ezzel szemben nem tudom megérteni, hogy egy csoport a zsidóságon belül, vagy kívül, sokkirozva lehet attól, hogy Buber megjavítsa viszonyukat az arabokkal. Ez a történelmi és emocionális ellenségeskedés aláaknázza a valódi előrehaladást a Közkeleten. Csak ha ezt a mérget közömbösítjük, akkor várhatjuk, hogy az arabok konstruktív irányban fejthessék ki energijukat.” Aláírás: „Andrew Spatz, New Rochelle, New York állam.”

Hílabaváló a békeoffenzívva itthon, mert Amerikában az „Izraelre büszke” zsidó szemében is az az érvényes, amit a Time ír. Mi a tanulság ebből szerkesztő ur? Ugy-e az, hogy a mi illetékes irászatunkról is küldjenek megfelelő hozzászólást a Time-nak.

A mi propaganda-gépezetünk azonban mindig rosszul működött. A héber sajtóban sok kitűnő újságíró dolgozik. Bizonyosan akad közöttük, aki megszerzőné, újságíró és nem irászatlan szempontokból a jölműködő sajtóiródat. A jó propaganda nyitja a tömegek lélektanában van: az olvasó, a rádió — és a televízió — közönsége szenzációkat akar, tehát a propagandával kapcsolatos hírszolgálat és minden szolgáltatás legyen érdekes, szenzációs, de mindenekelőtt igaz.

Lévi Eskolra vár a megfelelő ember kiválasztása. A jó és hatásos propaganda is biztonsági feladat. S mennyivel többet ér egy meddő békenyilatkozat helyett levelet iratni a Time-nak, vagy a többi Time-nak, ha ferde tükröképüket mutatja olvasóinak. — Kutyaharapást szörével... Faragó Miklós

SEBASTIAN
óra- és ékszer-mester
(Bukarestből)
Iavitó műhelye
Tel-Aviv, Allenby 94. sz.
Bank Leumi mellett
vállal mindenféle órajavitást, átalakítást, ékszer javítást, Radtorn a legkülönbözőbb modern márkás órák. Antik órák egyedülálló kiállítás helye.

1963 VIII 2 Uj Kelet 9

HAIFAI JEGYZETEK

Az izraeli demokráciának egyik klasszikus példája nyilvánult meg a minap a haifai törvényszéken, amikor Josua Gubernik bíró 33.000 font kártérítésre ítélte a hadsereget, amiért tönkretett egy 47 dunám kiterjedésű szőlőskertet Zichron Jákov környékén.

Ezenfelül a bíróság késedelmi kamatok és ügyvédi költségek megtérítésére kötelezte az alperest.

A szóbanforgó szőlőskertet az izraeli hadsereg 1954-ben gyakorlati ténnyel foglalta le az 1945. évi statáriális (sáát-chérum) rendelkezések hírhedt 125. paragrafus alapján, amelyet annak idején még a brit mandatóriális hatóságok léptettek

Gyáripari iskola a Desanimban

Az északi körzeti első gyáripari iskolája szeptemberben nyílik meg a Chemeli. A tanrend heti 48—52 órát ír elő, ebből 36 óra gyakorlati munka, 12—16 óra pedig elméleti oktatás.

A hároméves tanfolyamra elsősorban az üzem munkásainak nyolc elemi végzettségű gyermekeit veszik fel — felvételi vizsga alapján. Az első év tandíja 250 font, de a második és harmadik tanévben a növendékek már fizetést kapnak teljesített munkájuk után.

Haifai képzőiskola — Marseilleben

A marseillei és provençeli festőművészek sikeres haifai kiállítását után, a haifaiak elhatározták, hogy revansot adnak és bemutatják az itteni festők reprezentatív műveit az ikerváros közönségének.

A tervet nagy lelkesedéssel fogadták a szövetség

Diplomata biztosítás

A KOMMUNISTA államokban szolgáló nyugati diplomaták esetül megbízhatókat magukat kiutasítás ellen. John Dobbin londoni biztosító eddig ötven diplomatát biztosított be. Öt ezer dollár kártérítést kapnak a kiutasított diplomaták, akik főlegesen költöztek pénzt nyelvtanulásra és társadalmi rendezvényekre.

életbe... a zsidó terroristák ellen.

A kártérítési pert a szőlőskert tulajdonosai, a zichroni Samsonov fivérek nyújtották be és ügyvédjük, Ben Ami Gurevics volt, aki általában a „népszerűtlen” ügyek bajnoka.

Gurevics érvelése szerint, amit a bíróság elfogadott, a 125-ös paragrafus nem jogosítja fel a hadsereget a terület kártérítés nélküli kisajátítására és a precedenst alkotó ítélet minden bizonylat arra fogja készíteni a Kneszetet, hogy új törvényvel szabályozza a hadgyakorlatok céljából kisajátított magánterületek kártérítését.

fenn tartásának, valamint felszerelésének költségeit a három ténnyé közösen viseli. A tanrend heti 48—52 órát ír elő, ebből 36 óra gyakorlati munka, 12—16 óra pedig elméleti oktatás.

A hároméves tanfolyamra elsősorban az üzem munkásainak nyolc elemi végzettségű gyermekeit veszik fel — felvételi vizsga alapján. Az első év tandíja 250 font, de a második és harmadik tanévben a növendékek már fizetést kapnak teljesített munkájuk után.

haifai vezetőségében és egy előkészítő bizottságot neveztek ki annak megvalósítására.

Az első kisebb komplikáció akkor támadt, amikor a haifai festőművészek szervezetének elnöke 120 képviselőt javasolta, lévén a szövetségnek 120 tagja. Elgondolása az volt, hogy ha minden festő legalább egy művével lesz képviselő, az igazságos elosztással elejét veheti minden sértődésnek.

Másfelől viszont, az előkészítő bizottság inkább a minőség fontosságát eszelte és gazdasági szempontból is helyesebbnek vélte, ha megelőzőnek 80 haifai festmény bemutatásával. A marseilleiek mindössze 54 képet küldtek. A gordiuszi csomót dr.

Schiff, a haifai városi muzeum igazgatója vágta el, aki kijelentette, hogy a modern művészetek muzeuma birtokában elegendő jóminőségű haifai festmény egy reprezentatív tengerentúli kiállítás megrendezéséhez.

Dr. Imre Andor stressai kiállítás

Ha már képekről van szó, lelkére kötjük a Felső Olaszországban tartózkodó turistáknak, ne mulasszák el megtekinteni dr. Imre Andor haifai festőművész önálló képzőművészeti stressai Palazzo dei Congressiben. A kiállítás, amely egybeesik az ottani zenei fesztivállal, augusztus 19-től szeptember 1-ig marad nyitva.

Dr. Imre műveire a mult évi torinoi nemzetközi orvosi-művész kiállításán figyelt fel a stressai fesztivál rendezőbizottsága. A haifai művész, aki 120 finom, egyéni stílusú tusrájában az izraeli tájképek és ódon városrészek szépségeit tárja fel, egyébként kitűnő társaságban lesz a Palazzo dei Congressiben. A vendégművészek névsorában olyan régi ismerőseink szerepelnek, mint Artur Rubinstein, az Isaac Stern trio és a budapesti Végh kvartett. Egyidejűleg egy Stradivarius kiállítást is rendeznek a Lago di Maggiore parti városkában, amelyre a világ minden részéről elküldik a felülmulhatatlan cremonai hegedűkészítő alkotásait.

Székelly István

OAS-terroristák nincsenek Izraelben

PARIZSBAN az izraeli követség hivatalosan megcáfolta az általában jóléretelt „L'Express” című hetilap híreit, amely szerint az OAS (szélsőjobboldali szervezet) számos volt terrorista, amelyek között a Spanyolországból kiutasított Gardes ezredes Izraelben talált volna menedéket és ott folytatja harcát a páncárabizmus ellen.

Az atomtilalom második fordulója

„Senki sem jósolhatja meg teljes bizonyossággal, lehet-e egyáltalán és milyen további megállapodásokat kötni ennek az egyezménynek az alapján. Ilyen megállapodások közé tartozhatnak meglepetésszerű támadások előkészületének ellenőrzése, vagy pedig a fegyverek mennyiségének és válfajainak kontrolja. Továbbá korlátozni lehetne a nukleáris fegyverek terjedését. A fontos az, hogy folytatódni fognak az erőfeszítések újabb megegyezés létrehozására”.

Ezekkel a szavakkal válaszolt Kennedy elnök Amerika népe előtt a választ arra a kérdésre: Mi jön az atomtilalom után? Egyelőre az atomtilalmi megállapodások második fordulója van napirenden.

„Gondolkozunk csak egy pillanattal felett, mit jelentene, ha sokaknak a kezében lenne nukleáris fegyver — nagy és kis államok, szilárd és ingadozó, felelős és felelőtlen országok kezében, szerte a világon. Ebben az esetben senki számára sem létezne nyugalom, nem állna fenn stabilitás, sem tényleges biztonság és nem lenne lehetőség hatékony leszerelésre. Csak növekednének a véletlenül kitörő háború esélyei és növekedne annak a szükségessége, hogy a nagy hatalmak beavatkozzanak helyi jellegű viszályokba”.

Igy jellemezte Kennedy elnök azt a problémát, amelyet bennfentes politikai körök a Szovjetunió és az Egyesült Államok közös legnagyobb agályaként jellemeztek. Mi lesz, ha megszünik az atomklub monopóliuma? Mi lesz, ha Mao Ce-tung felrobbantja régen ígért atombombáját? Ha De Gaulle megszerkeszt a francia hidrogénbombát és atomhaderejét önálló és Washingtontól független politikájának alátámasztására használja fel? Mi lesz, ha ezután olyan „szilárd, vagy ingatag, felelős, vagy

„Svejk”-ek voltak-e a náciak?

Pészách Burstein a volt náciügynök országos szervezetének elnöke nyílt levélben követeli az Ohel színház vezetőjétől Bertolt Brecht „Svejk” a második világháborúban című színdarabjának a műsorról való levételét. Kérésének indoklására Burstein leszögezi, hogy véleménye szerint ennek a darabnak „nincs helye izraeli színpadon”, mert ebben a színművében Brecht idiotának és ügyefogyott gügyének mutatja be a náciizmus és a fasizmus vezetőit, jóllehet a valóságban ezek ember-szabású vadállatok voltak, akik a szadizmus legmagasabb fokára fejlesztették a tömegirtást.

„Mi, akik túléltük a gettók és haláltáborokat, tiltakozunk náci ily módon való beállítás ellen és megengedhetetlennek találjuk, hogy így mutassák be ezeket a vérebegek izraeli színpadon” — írja Burstein, majd leszögezi, hogy „természetesen nem vagyunk tárgyilagosak és nem is akarunk tárgyilagosak lenni a náciikkal kapcsolatban”.

Goldberger Arthur
azelőtt Kolozsvár és Csehszlovákia
közli barátaival, hogy új címe:
Rámát-Gán
Hároe-utca 29., I. em.

Irta: Arad Gideon

felelőtlen” államok kapnak kezükbe atombombát, mint Izrael, Egyiptom, Argentína, vagy — tegyük fel — Nyugat-Németország?

De Gaulle elnök, aki elsőnek utasította el a moszkvai egyezményhez való csat-

lakozást, annak a reményének adott kifejezést, hogy az további békelépések kiindulópontja lesz. Ebben az esetben Franciaország kezdeményezni fogja az atombombák „szállítászközökének”, tehát a rakétáknak megsemmisítését, vagy semlegesítését. Ezért az elnök leszerelési csúcskonferenciát akar egybehívni.

A VÉGSŐ ÜTÖKÁRTYA

Franciaországot a két világháború közötti hidegháború kényszerítette arra, hogy saját jövőjének biztosítására önálló haderőt szervezzen, amelynek egyik kelleke az atombomba. Világos, hogy De Gaulle tábornok és a francia nép sokkal szívesebben fordítaná produktív célokra az erre szánt óriási összegeket. De mindaddig, amíg az atombomba képviseli a végső ütőkártyát a nemzetközi hatalmi játékokban, a franciák nem járulhatnak hozzá, hogy minden adu másnak a kezében legyen.

Ne feledkezzünk meg róla, hogy Moszkvában egyelőre csak az atomfegyverekkel való kísérleteket tiltották be — kivéve a földalatti atomrobbantásokat, amelyeket mindkét fél továbbra is alkalmazhat nukleáris fegyvereinek tökéletesítésére. Az egyezmény létrejöttének egyik fő oka, hogy úgy Amerikának, mint a Szovjetunióknak már elegendő nukleáris fegyverre van az egész világ elpusztítására és nem okvetlenül szükséges, hogy tökéletesebb, nagyobbhatású fegyverekhez jusson ugyanazon emberek tökéletesebb elpusztítása érdekében.

IZRAEL ÉS EGYIPTOM

Izrael helyzete sok mindenben hasonlít Franciaország helyzetéhez. A lényeges különbség persze az, hogy Franciaországnak már van atomfegyvere és már robbantott atombombákat a Szaharában, míg Izrael a békés atomkutatásra fektette a hangsúlyt. Könnyű tehát lemondanunk olyan atomszerkezet kísérleti felrobbantásáról, amely egyáltalán nincs birtokunkban.

Tudjuk azonban, hogy a szomszédságban Nasser német szakértői rádióaktív anyagot tartalmazó távközlési elállításon dolgoznak és ez is az atomfegyverek kategóriájába tartozik, ha egyelőre nincs is arról szó, amit általában atombomának neveznek. Nem tudjuk, hogy ezen a téren hol fog megállni az egyiptomi diktátor gyűlölete és milyen fegyvereket fog majd beszerezni legális, vagy illegális úton Izrael megsemmisítésére?

Az atomfegyverek kísérleti robbantásának részleges tilalma nem ad választ erre a kérdésre. Csak akkor lesz nekünk is gyakorlati hasznunk a moszkvai egyezményből, ha az atom-

(Néhány vezető szakértő, köztük Edward Teller professzor, nem osztja ezt a nézetet...)

A Szovjetunió, Amerika és az angolszász szegényrokon, Anglia tehát semmiféle hatalmi eszköz nem ad fel a tilalom által és semmilyen hatalmi eszköz megszerzéséről nem mond le annak bevezetése révén. Ezzel szemben a „nincstelektől”, köztük Franciaországtól azt követelik, mondjanak le arról a lehetőségéről, hogy egyáltalán hozzájussanak a hatalmi ütőkártyához.

De Gaulle elnök beszéde arra utal, hogy nem az atomkísérletek, hanem a nukleáris fegyverek felhasználásának tilalma terem majd olyan békehelyzetet, amelyben le lehet mondani, akár nukleáris, akár másnemű fegyverekről. Az atombomák bevezetésének tilalma voltaképpen a háború tilalmát jelenti. A teljes háborúmentesség aligha megvalósítható eszményképének megközelítése gyakorlatilag csak az általános leszerelés útján lehetséges. Ezért kívánja De Gaulle az általános lefegyverzést tárgyaló csúcsértekezletet.

tilalom második fordulója kiterjed majd a tömbök közötti és a közelkeleti fegyverkezési verseny minden fázisára.

Addig a moszkvai egyezmény aláírása nem egyéb jóakaratu gesztusnál.

Két keletnémet határőrszökött Nyugatra

Berlin, (UPI). — Két keletnémet határőr tegnap Berlinben az amerikaiakhoz szökött és elmondotta, hogy a keletnémet hadsereg tagjainak több mint a fele egész bizonyosan visszautasítaná, hogy a kommunizmus érdekében harcoljon. A két disszidens a nyugatberlini Marienfelde menekülttáborban sajtófogadást tartott és rámutatott arra, hogy a keletnémet hadsereg körében rendkívül alacsony morál uralkodik, mert a polgári lakosság nagy tömege megveti és lenézi őket a berlini választófal őrzete miatt. A két disszidens — Manfred Tucher és Heinz Hager — politikai menedéket kért a Nyugaton.

Küldjön

vámmentes **IKKA-csomagot** magyarországi rokonainak és barátainak

Az augusztusi (8. sz.) listán feladott megrendelések **ROS-HASÁNA ELŐTT** kerülnek kiosztásra.

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUSALEM: Vajda Jolán (helyettese Boros Sándor) délután 5-7-ig a Tuv Táam cukrászdában, King George 9. TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d. e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55052.

HAIFA: Léber ékszerület, Nordau 21., délután 4-7 óráig. Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27., címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.

Híd Nyugat és Kelet között

— Kodály Zoltán izraeli látogatása elé —

Nemzetközi mértékkel nézve Kodály Zoltán jelentős zeneszerző, muzikológus és folklorista. Nemzeti mértékkel mérve, több ennél. Ő a tősgyökeres magyar kultúra patriárchája, akinek még külső megjelenése is hozzájárul ahhoz, hogy előkelő helyet foglaljon el a magyar Pantheonban. Még a személyes, pikáns vonatkozás sem hiányzik a zseni portréjából: úgy mint Goethe, Chaplin, Picasso, Jókai és mások ebben a kategóriában — ő is fiatal nőt vett öreg korában feleségül.

A 81 éves Kodály nemzetközi zenei konferenciára érkezik Izraelbe, amelynek témája „zene Keleten és Nyugaton”. Ez a téma, a keleti melódiák és a nyugati kontrapunkt kölcsönhatásáról, hatvan éve foglalkoztatja a magyar művészek nesztörát. „A keleti népek egyik kezüket fogják — írja Kodály egyik esszéjében — Bach és Palestrina pedig a másikat. Össze tudjuk-e e kettőt kapcsolni? Hídat tudunk-e verni Európa és Ázsia között, úgy-hogy talán egy kontinenssé váljanak?”

Ezeket a szavakat akár egy izraeli tudós is írhatta volna — nem kevesebb joggal, mint Kodály. Amikor Mordecháj Seter az izraeli zenefesztivál számára a „Tikun Chácot” zeneművet írta, ő is egyik kezével a Keletbe, a másikkal pedig a Nyugatra kapaszkodott. Anélkül, hogy tulfeszítene a húr, még más párhuzamokat is találhatunk: amikor Kodály monográfiát írt a cseremiz törzs dalainak befolyásáról a magyar népzeneire, ezzel újabb bizonyítékát adja a magyar nép középzásiai eredetének. Akárcsak a zsidó folkloristák, akik kapcsolatot keresnek különböző „cseremizekkel” a kozárokotól a tiz elveszett törzsig.

Kodály muzikológus, aki sok könyvet írt; karmester, aki saját műveinek kitünő interpretátora; zenei pedagógus, akinek kezdeményezésére Magyarországon bevezették a zenei gimnáziumokat és ezzel lehetővé tették tehetséges fiatalok zenei kiképzését, anélkül, hogy általános tanulmányaikról le kellene mondaniuk.

De nem ezekről híres Kodály és talán még kétszáz nagy zeneműve sem biztosította volna számára azt a pozíciót, amelyet a nemzetközi zenei világban elfoglal, ha nem az ő nevéhez fűződne a népzene és a „fel fedezése”, mint a modern zene egyik főforrása.

Ma, amikor uton-utfélen találkoznak folkloristákkal, a dolog valósággal rutin-számba megy. De az évszázad elején — pontosabban 1905-ben — amikor a 23 éves Kodály utatlan, tanyai utakat taposott, hogy ismeretlen népdalokat jegyezzen föl — forradalmat csinált nemcsak a magyar, hanem az univerzális zenei világban.

Érdekes módon — nem ő volt az első. Megelőzte őt egy Vikár Béla nevű folklorista, aki egy primitív Edison-gramofon-felvével járta a magyar falvakat. De mint ahogy a legtermészetesebb gyümölcsfának is jó termőföldre van szüksége, úgy kellett ennek a gondolatnak az a termőföld, amelyet Kodály tehetsége képezett. Galánta, Maros-szék, Karád — egyik falu követte a másikat, fülelt és jegyzett. Egy év múlva, 1906-ban, jóbarátja Bartók Béla is csatlakozott hozzá. Ennek a két embernek az egymással versengő barátság, amely évtizedeken át tartott, amíg Bartók el nem szakította magát a magyar forrástól, hogy a nyugati zenei világban keressen me nedéket, bizonyára egyike

a modern zenetörténet leg-érdekesebb fejezetének.

— A világ magyar polgára — így nevezte Kodály Bartókot. Ezzel szemben Kodály magyar polgár maradt egy életre. Bartók a magyar (és román) népzeneit univerzális modern zenei nyelvre fordította le. Ezzel szemben Kodály hű maradt a gyökerekhez és a magyar népzeneből magyar klasszikusokat írt. Ennek a klasszicizmusnak Kodály megfizette az árát: kritikuskor azzal vádolták évtizedeken át, hogy zeneszerzése tulságosan eklektikus, hogy saját tehetségét szándékosan eltörpi-

tette, a folklor árnyékában maradt.

Érdekes módon, Bartók volt az, aki Kodály védelmére kelt: „Könnyen lehet séges az — mondotta — hogy az elkövetkező nemzedékek Kodály zenéjét többre fogják becsülni, mint az enyémet. Mégpedig azért, mert az ő zenéjében kevesebb a feldolgozatlan nyersanyag”. Bartók nyilvánvalóan arra célozott, hogy míg ő maga új eszközökkel kísérletezik, addig Kodály-nak sikerült megemésztenie a rendelkezésére álló népi anyagot.

Bartók ma is „modern” zeneszerző-számban megy, míg Kodályt, az egykori forradalmárt, maradi folkloristaként könyvelik el. Ez azonban tudatos maradás: „A modern zene — mondotta egyszer Kodály — kórtólhoz hasonlít. Mi öreg emberek, a tiszta bort szeretjük”. A modern zenei Kodály egy olyan nővényel hasonlított össze, amely a pusztaságban terem, míg az ő zenéje kiapadhatatlan forrásból — a nép életéből — ered.

A klasszikus zene és a népi kultúra egyaránt megtalálható volt édesapja, Kodály Frigyes házában. Az apa vasuti tisztviselő volt, aki — valahányszor új vasútállomáshoz neveztek ki — új vonósnégyest alapított, új otthonában. Csak két partnert kellett keresnie, mert harmadiknak ott volt fia, aki főleg csellón játszott, minthogy a magyar kisvárosokban és falvakban nehéz volt csellistát találni.

Kodály Kecskeméten született, majd a család egy ideig Galántán élt, ahol a gyerekszámba menő Kodály Zoltán cigányzenekart alapított, amely a vasuti állomáson játszott és a vonat távozása után fölszedte a garasokat, amelyeket kidobtak nekik az ablakon. Aki zenekutatással akar elszórákozni, az felteheti a kérdést, hogy Kodály „Galántai táncok” között miért marad a három vonós hangszerre írt Szerenádnak „a levegőben”, miért nem használta fel Kodály egy nagybőgőt arra, hogy a mű egy mélyebb hanggal horgonyt vessen? A válasz az, hogy jegyzett. Egy év múlva, 1906-ban, jóbarátja Bartók Béla is csatlakozott hozzá. Ennek a két embernek az egymással versengő barátság, amely évtizedeken át tartott, amíg Bartók el nem szakította magát a magyar forrástól, hogy a nyugati zenei világban keressen me nedéket, bizonyára egyike

alappját a magyar népzene fogja szolgálni, ebben az időben még kutatott a formá után, amelybe ezt a cseppfolyós anyagot egybefogja. Debussy zenei hatása volt az első, amelynél kikötött. És nem véletlenül választott magának francia példát. Egyik legfontosabb célkitűzését abban látta, hogy felszabadítsa a magyar zenekultúrát a német behatás alól.

Es ismét könnyen párhuzamot vonhatunk az izraeli zeneszerzőket foglalkoztató problémák és Kodály zenei munkássága között: Kodály rájött arra, hogy az énekar a legkifejezőbb eszköze a népi jellegű zenének, és mint mondta egy előadásban, amelyet 31 évvel ezelőtt tartott a Nyugat folyóirat olvasói előtt: „A Rubikon, amely bennünket a többi népektől elválaszt, — az a magyar nyelv”. Ezért másként kell magyarul nyelven magyarul énekelni énekar számára zenét szerezni”.

Ugyanaz a helyzet azzal a Rubikonnal, amelyet héber nyelvenek hívnak.

Mint ahogy a magyar őseredet utáni kutatásban volt valami az osztrák-magyar monarchia elleni lázadásból, úgy volt Kodálynak a faluhoz való ragaszkodásában progresszív életszemlélet a feudális rendszerrel szemben. Ezzel magyarázható az, hogy Kodályt mindig is haladó szellemiségű emberek tekintették és egyes műveiben, — mint például a „Felszállott a páva”-ban lázító allegóriákat vélték felfedezni. Tény az, hogy Kun Béla köztársaság-idején Kodály tagja volt a zenei direktóriumnak.

A második világháború után, amikor a magyar hatóságok tüvé tették a kultúrtilagot, hogy fasizta bélyegtől mentes személyiségeket állítsanak annak élére, Kodály volt egyike a kevés nem-zsidó szellemi embernek, aki ellen nem lehetett kifogás. Őt neveztek ki a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzeti Kulturális Elnökség, vagy is a szellemi élet két legfontosabb posztját töltötte be.

Izraelben, a nemzetközi zenei kongresszus keretében Kodály tiszteletére előadják a „Székelyfonó” című operáját. Bár ez az operája kevésbé népszerű, mint a Hány János, a választás helyes volt, tekintettel arra, hogy a Székelyfonó jobban megőrizte a népi jellegét. Ez pedig végeredményben a kongresszus lényege.

Kodály, aki legnagyobb művét a Psalmus Hungaricus-t negyven évvel ezelőtt írta, ma is aktív: csak néhány éve, hogy befejezte első szimfóniáját. Izraelben azzal a megbecsüléssel fogadjuk, ami kijár egy öreg embernek, aki nemcsak szereti a tiszta bort, hanem abból bőségesen töltött a világ minden zeneszerzőjének poharába.

Lampel-Lapíd Tamás

A karmeli telkek kisajátítása

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). - Jozsef Weitz az állami földhatóság igazgatója tegnap közölte a sajtóval, hogy a kormány különleges bizottságot nevezett ki a Karmelen tervezett nemzeti park létesítésével kapcsolatosan kisajátításra kerülő telkek problémájának rendezésére.

A bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy azokat a telektulajdonosokat, akiknek földjeit a nemzeti park céljára kisajátítják, más megfelelő telekkel kell kárpótolni a Karmel olyan területen, ahol az építkezést engedélyezik.

Egymás között...

MAGYAR-ZSIDÓ KURIR

Koppenhágában augusztus elsején megnyílt az International Camping and Canoeing Club (Nemzetközi Kamping és Kajakklub) világkongresszusa. A kongresszus elnöke az izraeli delegáció vezetője, a szamosújvári származású Ábrahám Hákohén. A kongresszus vezetői között volt a franciaországi fővárosban élő polgármester J. Ch. Berkovits is. A kongresszus helyettesítői között volt a német nyelvű népszerűségnek örvendő Tolnai Világlapja tulajdonosának, Tolnai Sándornak a fia, Jeruzsálemi Sándor, aki harmincöt évesen a kongresszus elnöke. A kongresszus résztvevői között volt a franciaországi fővárosban élő polgármester J. Ch. Berkovits is. A kongresszus helyettesítői között volt a német nyelvű népszerűségnek örvendő Tolnai Világlapja tulajdonosának, Tolnai Sándornak a fia, Jeruzsálemi Sándor, aki harmincöt évesen a kongresszus elnöke.

Tolnai Sándor, a neves író és festő, aki az egykori nagy népszerűségnek örvendő Tolnai Világlapja tulajdonosának, Tolnai Sándornak a fia, Jeruzsálemi Sándor, aki harmincöt évesen a kongresszus elnöke. A kongresszus résztvevői között volt a franciaországi fővárosban élő polgármester J. Ch. Berkovits is. A kongresszus helyettesítői között volt a német nyelvű népszerűségnek örvendő Tolnai Világlapja tulajdonosának, Tolnai Sándornak a fia, Jeruzsálemi Sándor, aki harmincöt évesen a kongresszus elnöke.

Michael Ohad az ismert költő a Háárec hasábjain "A choloni zsenik tanára" címen fényképes riportot közöl Fehér Ilonáról, a Zeneakadémia tanáráról. A riport ismerteti Fehér Ilona pedagógiai sikereit és híres tanítványainak karrierjét.

Naschitz Frigyes, izlandi főkonzul bekap hivatalos újságot a skandináv államokba utazott.

A váci származású Lebovics Dávid, montreali főkonzul érkezett az országba. Lebovicsnak számos rokona él Izraelben, a többi között az akkori Hirschfeld család, valamint Hirschfeld Meir hátfai tanfolyamát.

A váci származású Lebovics Dávid, montreali főkonzul érkezett az országba. Lebovicsnak számos rokona él Izraelben, a többi között az akkori Hirschfeld család, valamint Hirschfeld Meir hátfai tanfolyamát.

Az El-Ál által rendezett társasági rendezés keretében a héten Izraelbe érkezett Pollatschek Bandi, felesége, a nyiregyházi származású Bleich Lenke kíséretében. A new-yorki magyar-zsidó közéletben aktív résztvevő, népszerű házaspár és anyuk és testvéreik látogatásán kívül, néhány hetet az ország megismerésére akarnak fordítani. Ittlévelük alatt találkozni fognak egykori Vadász-utcai bajtársikkal, akikkel a menőmunkában közösen dolgoztak.

Özvegyének, két gyermekének, testvéreinek és számos barátjának, tisztelőjének jelenlétében avatták fel vasárnap délután a fővárosban a fél évvel ezelőtt elhunyt, makói származású Baruch Strausz közéleti férfi sírkövét. Baruch Strausz, mint ismeretes, alijázása előtt, a debreceni és más magyarországi vallásos hácsárak vezetője volt.

Meleg ünnepségek részeként Budapesten, illetve Magyarországon Füst Miklós, a kiváló költő és író 75-ik születésnapja alkalmából Füst Miklós, aki a "Nyugat" folyóirat tiszteletdíjához tartozott, sok világhírű könyv szerzője és hosszú évek óta az irodalom tanára a budapesti egyetem bölcsészeti fakultásán.

Johann Lévi, dr. Lévi Pirocska bakteriológus orvos és Lévi László mérnök 14 éves kislánya, Izrael déli körzetének úszóversenyén a Kuvaci Schiller nevű klubban július 27-én megváltott úszóbajnokságon az 50 méteres pillangósúszásban első díjat nyert. A közéletben ennek az eredménynek alapján a 14 éves Judit, akinek szülei a Jeruzsálemi magyar és jugoszláv jisiv közkezdelt személyiségei — most sorra összemérik erejét az ország többi körzeteinek válogatottjaival. Judit bátyja, Jeruzsálemi YMCA tavalay a 17 éves Lévi Nátáli a megrendezett országos műugróbajnokságán a második helyezést ért el.

Grünwald Fülöp, a budapesti zsidó gimnázium volt igazgatója és a zsidó múzeum több évtizeden át volt vezetője levelet írt a choloni Ungár családnak, amelyhez egy társas képeletet is mellékel. A képelet hátán 15-ik érettségi találkozójukat ünneplő diákok írták alá neveiket, hogy az eljusson ide Izraelbe, a többi között Ungár Tamásnak, a kérdéses osztály végzettjének és a többieknek, akik itt élnek. Grünwald Fülöp, a híres pedagógus, a kiváló tudós saját életéről is beszámolt és a többi között ezt írja: „Bizonyára értesültek már arról, hogy 1958 januárja óta nem vezetem a gimnáziumot és az elmúlt év június óta a múzeumot sem. Most mint afféle öreg nyugdíjas, telik időmből, hogy betegeskedjem, ki is veszem abból bőven részem”. A híres pedagógus arra kéri a címzettet, hogy a képeletet mutassa meg az Izraelben élő többi osztálytársaknak.

A Kol Jisráél mult héten egyik zenei műsorában Székely Kató (Ráchel) szerepelt, aki Weber dalokat adott elő.

Nagy kitüntetésben részesült Malovány József, a fiatal szábré kántor és kar mester, akit Johannesburg legnagyobb zsidó templomának főkántorává hívtak meg. A 21 éves Malovány gimnáziumot és zenekonzervatóriumot végzett és évenként a Bilu templom gyermek-kórusának volt ifjúsági karmestere.

Bodó Béla, a kitűnő magyar-zsidó újságíró, hatvan éves. Bodó Béla, aki a felszabadulás előtt a Pesti Napló éjjeli szerkesztője volt, a felszabadulás után a Dolgozó Világújságjának lett a főszerkesztője, majd a Népszava "jelli szerkesztője. Sztálin halála után egy téves közlés miatt 8 hónapra börtönbe zárták, majd kiszabadulása után irodalmi tevékenységet folytat. A közelmúltban jelent meg "Lapzárta után" című nagyszerű regénye.

Az Ördög, Molnár Ferenc szípközvetítő szellemes vigjátékának feujítására készül a budapesti Vigszínház. A címszerepét Várkonyi Zoltán, a kitűnő magyar-zsidó művész alakítja.

A New Statesman legújabb számában két novellát közöl Dery Tibor, a kitűnő tehetségű magyar zsidó író tollából. Dery Tibor egyébként a közelmúltban sikeres nyugat-európai előadó körutat bonvolított le.

Budapesti lapjelentések szerint Ince Sándor, az egykori Színházi Élet főszerkesztője 20 év után ismét a magyar fővárosba érkezett. Az egykori népszerű hetilap főszerkesztője New-Yorkban él, ahol egy nagy szinpadig ügynökséget vezet.

A genovai Operaház bemutatta a Fra Diavolot, a budapesti Színház Miklós vendégrendezésében. Az olasz sajtó "zseniálisnak" értékeli a fiatal magyar-zsidó művész munkáját.

S. J. Agnon 75 éves

Apró vonások a nagy írófejedelm portréjához

A héber irodalom, héber elbeszélőköltészet fejedelmé 75. évfordulóján, aki irásművészetével a magaslatokon jár, míg lentől az áhitatos tömeg mint hófödte csúcsok felé csodálkozva tekint fel reá.

A tartalom és a forma harmóniájának a mestere, aki lehatolt a galúti élet rétegeibe, hogy az elmúlt korok életét és alakjait onnan felhozza, azokat a felledéstől megmentse.

Mindenekfelett mégis a nyelvezete az, amely az olvasót megragadja. Nem a régi és nem a modern héber nyelv ez, — egyik sem és mind a kettő együtt. Az áll-

tala megteremtett plasztikus, meleg, áttetsző, csillogó héber nyelv ez, amely tollából olyan természetesen ömlik, árad kifelé, mint a kristálytisza hegyi forrás vize.

A rabbinikus irodalom és a Midrás nyelve ez, amelytől a „hácskálá” héber írói olyan finnyasan fordultak el, de amelyet ő, Máu és Mendele nyomán ismét a héber irodalom trónjára ültetett. Már Bialik megállapította, hogy ő a héber próza felülmúlhatatlan mestere.

A nyelv szépsége persze még nem oldja meg Agnon sikerének, művészetének titkát, általános, mely, lelküket meghódító hatásának magyarázatát.

Hogy ez miben áll? A népies zsidó élet írója ő, a zsidó népi legenda-költészet folytatója, akinek megkapóan érdekes elbeszélései mögött mindig valami jelképes elem is meghúzódik. A valóság és a földöntúli sokszor elválaszt hatalantól vonulnak át, sőt sodródnak Agnon könyvének lapjain.

Ezt látjuk első hoszabb lélegzetű művében, az „Ágnot”-ban, (Elhagyott asszonyok), ezt látjuk sok autobiográfiai adatot tartalmazó „Széfer Hámaaszim” című könyvében, amelynek egyik elbeszélése, a „Furca történet”, élete egy szakaszának történetét adja. És ugyanezzel az írásmóddal és jelképes tartalommal találkozunk gyönyörű könyvében, a „Tmol Silsom”-ban (Tegnap-Tegnapelőtt).

Akadtak újabbkori kritikuskok, akik Agnot világi, profán írónak akarták megtenni. Az igazság azonban az, hogy Agnon epikája a népi-vallási-emberi vonatkozások olyan szövődőmennyét mutatja, amely elemeket egymástól elválasztani teljességgel lehetetlen.

Agnot, — a magánéletében is mélyen vallásos embert, — valójában a zsidóság eszmei tartalma, a transzcendentális gondolat jellemzi. Tulajdonképpen ez az, ami elbeszéléseinek a jelképei mögött van: a tragikus és szerencsétlen földi vonalnak mögött a zsidóság sorsa, tragikus cselekvés-botlása és a nem mindig meghallgatásra talált Isten iránti vonzalma. Ebből a mély zsidóságból fakad együtt Agnot univer-

zálítása, az a tulajdonsága, hogy zsidó alakjain keresztül minden emberhez szól.

A jeruzsálemi Tálpiot negyed csendjében nagy visszavonultságban alkotó író a lengyelországi Buczacból indult el zsidó lelkeket meghódító útjára. 1909-ben már Ereben találjuk őt, (Ágnot), de öt év múlva, Európába megy filozófiát tanulni és ezenkívül az európai irodalom nagyjaival megismerkedni. Zálmán Schocken nál, későbbi kiadójával való ottani megismerkedése sorsdöntő kihatással volt későbbi életére és alkotó kedvére is. Schocken ösztönzésére kezdett bele egy nagy zsidó költői antológia megalkotásába.

Ezekben az éveiben nagy elragadtatással csüggött a német irodalom klasszikusain, de különösen nagy hatással voltak rá az északi írók, elsősorban Ibsen és Hamsun. Saját bevallása szerint az utóbbi két évtized modern írónak műveit ugyyszólván egyáltalán nem ismeri, — egyes kritikusi szerint így akar magától minden idegen behatást távol tartani, — mélységével, a zsidó és az ereci életvilág szíve és élményvilágával mégis a legmodernebb eszközökkel dolgozó világhírű írók első sorába tartozik.

Tálpioti magányában sem lett belőle elefántcsont toronyba vonult író Ennél az egyszerű emberről minden természetesen hat. Beszél, hogy néhány év előtt megjelent könyvének, a nagyünnepi minihagok kompendiumát képező „Jámim Norám”-nak írása közben folyt éppen a felszabadító háború. A jeruzsálemi front ott vanult el az író tálpioti háza előtt. Éjszakánként gyakran megtörtént, hogy egy-egy belövés elött földre fekvő az ablak alatt keresett menedéket. De utána nyugodtan dolgozott tovább és családjának állandó könyörgésére sem volt hajlandó a régi időt elhagyni.

A hatvan éve alkotó nagy író általánosan ismert munkái még: a „Hácskálá kálá” (Kiházasítási segély), azután „Givát háchol” (Homokbuckák), „Oréach note lálun” (A vándor piheni tér), „Vöhájá háákov lömisor”.

Mostani 75-ik születésnapján érte a new-yorki egyetem kitüntetését, amelyről az amerikai egyetem rektora Jeruzsálemben személyesen nyújtott át neki. Az ünnepség során „a héber álef-bét horánét betűjéről” tartott kis előadást mindenki irodalmi remekműnek mondotta. Ugyanakkor jelentette be az ősz költő mehatottan, hogy gyermekkorra kis városa, Buczac életét és zsidóinak történetét egy háromkötetes munkában készíti megörökíteni.

Hatását, mélységét és közvetlen természetességét a legmeggyőzőbben egyik ismert héber írónak nemrég így jellemezte: „Ha Izraelből távol, a messze idegenben honvágyam támad, csak Agnot valamelyik könyvét kell elővennem és az első sorok olvasása után már Izraelben, otthon vagyok.”

A nagy héber írófejedelm 75-ik születésnapján mi is az elismerés és a csodálat érzésével gondolunk reá és még sok szép, termékeny és boldog alkotó esztendőket kívánunk neki.

Salamon Mihály

Az újságokból

000000 00000000000000 0000000000000000

Izrael csatlakozása

(DAVAR, a Hiszladrut hivatalos lapja) — Helyes volt, hogy Izrael csatlakozott az atomrobbantási kísérletek részleges betiltására vonatkozó moszkvai egyezményhez. Izrael elhatározása elvi álláspontunkból ered, amely támogatja különféle kivánatos nemzetközi egyezmények létrehozását. És mondjuk meg, hogy olyan nemzetközi egyezményekről van szó, amelyek fedik Izrael politikai jellegét is.

Hisszük és reméljük, hogy az ország lakossága szívesen fogadja a moszkvai egyezményhez való csatlakozást, jóllehet ebben a döntésben még nem lehet akár részleges megoldást sem látni biztonsági problémáink megoldására. Ezek a problémák akkor nyernek teljes megoldást, amikor békeszerződésre kerül sor Izrael és szomszédai között, vagy pedig békeegyezmény hiányában legalábbis általános leszerelési egyezmény jön létre, amely kötelezi majd az egész kört. Ameddig nem jön létre a kettő közül az egyik, a háború megakadályozása kizárólag az erőegyensúly fenntartásától függ, amely visszariaszthat esetleges agressziótól.

A moszkvai egyezmény közvetlenül nem visz előre az említett két célkitűzés felé. Sőt, mi több, még közvetlen módon sem befolyásolhat legalábbis a jelenlegi kép alapján tulságos optimizmus kialakítására.

Legjobb tudomásunk szerint nincsenek súlyos érvek a csatlakozás ellen. Izrael nem készült atomrobbantási kísérleteket végrehajtani, — nincs mit és nincs hol felfedeztetni. És nincs semmiféle kapcsolat a moszkvai egyezmény, valamint Izrael honvédelmi készültsége között. Ugyancsak alaptalan az érvelés, hogy csatlakozásunk kedvezőtlen visszhangra találhat Franciaországnál, amely még nem hajlandó ez idő szerint hasonló lépést tenni.

Nem tételhető fel, hogy Franciaország ellene irányuló lépést látna a moszkvai egyezményhez való csatlakozásunkban. Sokkal helyesebb feltételezni azt, hogy Franciaország teljes megértést fog tanúsítani Izrael iránt.

A moszkvai egyezmény reményt nyújt arra, hogy folytatódik a világhatalmi tömbök közötti megértés kapcsolata, amely Izraelnek is érdeke. Az egyezmény reménygárt nyújt arra, hogy megfékezze az atomfegyverkezést és létrehozza az általános leszerelést, — lépésről lépésre.

Gyakorlatilag nem voltak elvi nézeteltérések csatlakozásunk kérdésében. Amennyire tudomásunk van az eseményekről, voltak bizonyos fenntartások a választás időpontjára vonatkozólag. Voltak a jelek szerint olyanok közöttünk, akik úgy vélték, hogy amíg az egyezmény nincs véglegesen aláírva — nem kell sietni.

A kormány beavatkozása a teleküzérkedésbe

(LAMERCHAV, az Achdut Háávodá hivatalos lapja) — A telkekkel való egyre nagyobb méretű üzérkedés felkeltette a nagyközönség érdeklődését és időszerű téma lett a közintézmények tárgyalási keretében. Sőt, mi több, rövidesen a Kneszet is foglalkozik majd a teleküzérkedés kérdéssel. Jóllehet mindenki elítéli és megbélyegzi a teleküzérkedést, még nem bizonyosodott be, hogy valójában mindenki hajlandó is tényleges lépéseket foganatosítani ennek megszüntetése érdekében.

Ez a megállapítás elsősorban a kormány felé irányul, amelynek nemcsak lehetősége van törvényes intézkedéseket foganatosítani az ingatlanokkal való üzérkedés megfékezésére, de valóságos uralma és ellenőrzése van az állam földterületeinek nagyrésze fölött, amely vonatkozóan az állam tulajdonát képezi és az izraeli telekhatóság irányítása alatt áll.

Fel kell ismerni a tényt, hogy az a merkantilista fel fogás, amely az állam földjeit adás-vétel tárgyává változtatja, — ez tulajdonképpen a bajok forrása.

Ebből következnek, hogy mindenek előtt be kell szüntetni az állam földterületeinek eladását. Az állam, a KKL földjei a mezőgazdasági telepítés, az ipari fejlesztés és a városi síkunépitkezési programok rendelkezésére és nem pedig a teleküzérkedés rendelkezésére kell álljanak. A telkeket bérleti úton kell átadni ezekre a konstruktív célokra és itt az ideje, hogy a bérleti feltételeket is megfelelően módosítsák, ami biztosítja, hogy a bármilyen oknál fogva a bérbeadott földterületet nem használják fel a kért célra, ugy az visszakerül a nemzet tulajdonába.

Törvényes úton kell lehetővé tenni a telekhatóságoknak, a síkunégyi minisztériumnak és az építkezési vállalatoknak, hogy a magánkézben levő telkeket elsőbbségi jog alapján tudják a törvényben megállapított áron megvásárolni.

A Sálom hajó két konyhájáról

(HAAREC, független polgári napilap) — A kormány helyesen teszi, ha ismét alapos vizsgálat alá veszi a Sálom hajó konyháinak ügyét. Két hónappal ezelőtt már kinevezték ugyan egy albizottságot, amely a jelek szerint azt fogja javasolni a minisztertanács plenumának, hogy csak egy kóser konyha legyen a néhány hónap múlva járatát megkezdő Sálom hajó fedélzetén.

Nekünk úgy tűnik, hogy teljesen alaptalan az a gyakran hangoztatott érvelés, hogy „a gojok majd megértik”, hogy izraeli hajón csak kóser konyha számíthatnak. A hajó potenciális utasai között sokan lesznek olyanok külföldiek és izraeliek is, akik igenis azért utaznak 10-12 napot a tengeren, mert pihenni akarnak, élvezni akarják a hosszú hajózást. Ezek számára nagy többségükben nem kielégítő a kizárólagos kóser konyha.

A logikával és a becsléssel ellentétben áll, hogy a keresztény utasokat kóser konyha fogyasztására kötelezzük. És érthetetlen a főrabbinátus, illetve bizonyos rabbik álláspontja, amikor azzal érvelnek, hogy gyakorlatilag nem lehet biztosítani a kóser konyha tisztaságát, ha a Sálom fedélzetén tréfli konyha is lesz. Miért nem vetették fel ezt az érvet az évek hosszú során azok az idegen hajók, amelyeken a zsidók tízezrei jöttek Izraelbe, jóllehet kóser és nemkóser konyha működött azokon. Az idegen hajókon biztak a különálló kóser konyha tisztaságában és éppen Izrael hajóin nem tudják elképzelni, hogy külön lehet választani a két konyhát.

SPORT

A PÁNCÉLOSOK NYERTÉK a vezérkari főnök serlegét

PÁNCÉLOSOK — LÉGIÉROK 5:0 (4:0)

Tegnap délután fél 5 órai kezdettel került sor a vezérkari főnök serlegéért vívott hadsereg bajnokság döntő mérkőzésére a Páncélosok és a Légierők csapatai között. A döntőt, amelyet az ország egyik katonai táborának sporttelepén bonyolítottak le, szokatlanul nagy érdeklődés előzte meg. Menáchem Askenázi játékvezető szíjlére a két csapat a következő összeállításban kezdett:

Páncélosok: Mihajlovs, Ben-Tovim, Leon, Bächár, Kecev, Ben-Báru, Nurieli, Dáni Burszuk, Spiegler, Salzer és Zelniker. **Légierők:** Cháchám, Herskovits, D. Kohen, Sáámámá, Kaplan, Hadnesz, Aharoni, Ben Rimoz, Sikva, Dánieli és Dväs.

HENGERELTEK A TANKOSOK

Nagy kedvvel, erős irammal indult a küzdelem, ám csakhamar kitudt, hogy az NB-s, sőt ifjúsági és nagyválogatottakat felvonultató Páncélosok kezükben tartják a mérkőzés sorsát. Sorozatos tankrohamok után a 29-ik percben kezézésért 11-est ítélt a játékvezető és Spiegler értékesíti a büntetést, 1:0.

A következő percben a Légierők kapusa kiejt egy lövést, a szemfüles Spiegler ott terem és közelről megszerzi a második gólt. A 35-ik percben ismét hibázik a Légierők kapuvédője és Saltzer a hasa alatt rúgja hálóba a labdát, 3:0!

Ezután Topolszki, a Hápoél Tel Aviv tartalékkapusa áll be a rossz napot kifogó Cháchám helyett és azonnal néhány szép védelem mutatkozik be.

Ezután „ujjab erőstést” kap a Légierők csapata. Négy Mirage lökhajós gép húz el szédítő iramban a játéktér fölött, de ez sem segít... Még alig húzták el az égbolton a csíkokat, a

Sport hírek

● A spanyol Real Madrid kosárlabda együttese az Európa bajnokság döntőjének visszavágó mérkőzése keretében Moszkvában játszott és a Vörös Hadsereg együttesétől 91:74 arányú vereséget szenvedett. Miután az első mérkőzést a spanyol csapat 17 pontos különbséggel 86:69 arányban nyerte, harmadik mérkőzésen döntik el az Európa bajnokság kérdését.

● A Sidney-i „Budapest” labdarugócsapatának elnöke, dr. Nemes kijelentette, hogy a következő szezonban egy izraeli együttes 6 mérkőzésből álló ausztráliai túráját fogja megszervezni.

● A labdarugó szövetség berkeiből kiszivárgott hírek szerint a felsőbíróság hozza be a fellebbezés ellenére a szövetség vezetője mérlegeli Lamm törvényszéki bíró javaslatának elfogadását a Liga létszámának felemelésére.

● Kirját Onoban nagyszabású uszónversenyt rendeztek 14 éves korhatárig. A csapatverseny első helyét a Brit Makkábim Átid nyerte meg 86 ponttal, második Hápoél Kirját Ono 53, harmadik Hápoél Tel Aviv 27, negyedik Hápoél Petach Tikva 12 ponttal. Az egyéni versenyek két hőse Dorit Salz és Amnon Krausz volt, akik hat számban álltak rajtkőre és valamennyiben elsőként értek a célba.

6 Uj Kelet 1963 VIII 2

tankosok Dáni Burszuk révén (jó három méteres lesből...) belövik a negyedik gólt.

A második féldobban folytatódna a páncélos rohamok, egymásután 3 szögletet érnek el, végül az 59-ik percben Dáni Burszuk beállítja a végeredményt, 5:0.

A mérkőzésen megjelent Cvi Cur vezérkari főnök, Dávid Elázár tábornok, a páncélos hadtest és Ezer Weizmann tábornok a légierők parancsnoka, a tábornoki kar képviselői, valamint a válogatott labdaru-

Sikereink Görögországban

Több mint hétórás késéssel futott be a luddi repülőterre az izraeli úszóválogatott hozo repülőgép. Elsőnek a „magyar különítmény” — Winkler Gabi, Ladner Robi, Mózes Pista — érkeztek a vánterembe. Winkler a görög vízpolóbíróra panaszkodott. „3-4 gólunkat semmisített meg olyanképpen, hogy kivette a labdát a hálóból és szabaddobást ítélt... a mi javunkra. Még a görögök magyarszarmazású edzője, Sárosi Imre is elismerte, hogy legalább döntent érdemeltünk volna.” Mindent egybevetve az izraeli úszó- és vízpolóválogatott sikeresen szerepelt Görögországban, ahol az Athénben megrendezett országok közötti versenyen 126.5:79.5 arányban győztek. Az izraeli versenyzők 15 első helyet szereztek és csak néhány számban engedték át a győzelmet a görög válogatottnak. A 100 méteres gyorsúszásban, baleszrenesés előjelek ellenére izraeli győzelem született.

A nagy idegesség miatt Ladner Robi kétszer is a startpisztoly eldördülése előtt a vízbe esett, amiért a versenybírózás diszkvalifikálta és így Amit Loven egyedül maradt a két görög sprinterrel szemben. Loven azonban nem hagyta magát zavartatni és végig vezetve, 60.3 mp-s idővel legyőzte ellenfeleit. A magistermetű Mose Gartel két győzelmet ért el, az első nap az 1500 méteres hosszútávot nyerte meg, a második napon pedig a 400 méteres távon, végig vezetve, 4:52.8 perces idővel győzött.

A nők 4x200 méteres váltóúszását a görögök nyerték, mivel a mieink Chájuta Marcaviak betegsége miatt tartalékosan álltak ki. A győztes görög váltó 3:12.4 perces országos csúcseredménnyel győzött, az izraeli lányok (3:20.8) előtt.

Háziversenyen döntötték el a 200 méteres pillangóúszás sorsát az izraeliek: első Lurie 2:28.3, második Melamed 2:29.0 perccel. A nők 100 méteres pillangóúszásának hőse az izraeli Nurit Sálév volt, aki pompásan „kapta el a startot” és végig vezetve, nagyszerű új országos rekorddal (1:21.5) győzött. Második honfitársnője Gáli Láháv 1:25.1 perces idővel. A 200 méteres férfi mellúszást a várakozásnak megfelelően Gerson Sefá nyerte 2:42.6 perces, nemzetközi viszonylatban is figyelemreméltó idővel.

A stadion görög közönsége vastappsal ünnepelte a győnyörű stílusban úszó magyarszarmazású kibucnyitót. A 4x200 méteres váltót hatalmas fölénnyel nyerte a Gartel, Melamed, Ladner és Loven összetételű izraeli váltó. Sikert hozott a

gók, Sztelmách és társai, a labdarugó szövetség vezetői. A hatalmas ezüstserleget a vezérkari főnök ünnepélyes keretek között adta át. (J. T.)

A KIKÉPZŐK A 3-IK HELYEN

A döntő mérkőzés előtt egy nappal mintegy 1000 főnyi közönség előtt az ország egyik katonai táborában bonyolították le a hadsereg bajnokság 3-ik helyéért vívott mérkőzést a Kiképzők és a Központi Parancsnokság között. A Kiképzők együttese, amelyet a kupa egyik esélyesének tartottak, ezúttal valóban híréhez méltóan játszott és a félelmetes lövőformában lévő Cion Sárábi mesterhármásával 4:1 (1:0) arányban biztosan nyerte a mérkőzést.

A központiak gólya súlyos játékvezetői hibából esett a második féldob 15-ik percében, amikor Portugéz simán összeütközött Gaviszonnal és a földre potylyant. Sosáni játékvezető általános meglepetésre büntetést ítélt a „műesését”...

Sikereink Görögországban

nemzetközi viadal utolsó száma, a 4x100 méteres női vegyesváltó is. Elsőnek Cháná Kol startolt, akinek kis híján sikerült a rendkívül gyors görög Kviapantouval együtt célbaérkeznie. A mellúszásban azonban a görögök mintegy húsz méteres előnyre tettek szert, amit a pillangóúszásban Norit Sálévnak sikerült majdnem teljesen „ledolgoznia”. Ekkor már a közönség helyéről felállva buzdította a görög lányokat, de Gáli Láháv a gyorsúszásban ellenfelét messze maga mögött hagyva biztosította az izraeli női vegyesváltó győzelmét 5:43.4 perces idővel.

Amilyen sikeresen szerepeltek úszóink, olyan baulutott ki vízilabda válogatottunk szereplése. A hivatalos válogatott mérkőzések még csak 4:2-re és „erős bírói segédlettel” kapunk ki, de a második napon az Athén—Haifa néven rendezett mérkőzésen már elsőprő, 8:2 arányú győzelmet arattak a vendéglátók. Az izraeli válogatottól hiányzott a sérült Buch és különböző intrikák miatt végül otthon hagyták a délafrikai zsidó Ourby Kaplant is. Az izraeli vízpolósok közül egyedül Ládner Robi nyújtott kimagasló teljesítményt, a többiek mélyen elmaradtak megszokott formájuktól.

Az izraeli úszók sikereire jellemző, hogy a görög olimpiai bizottság hivatalos úton felajánlotta Teleki Józsefnek, az izraeli úszók népszerű, felvidéki származású edzőjének a görög válogatott tréneri tisztjét. Ertütelésünk szerint Teleki nem fogadja el a kecsgető ajánlatot.

Usozónk mellett a Hápoél Görögországban szereplő atléti öregbítették az izraeli sport hírnevét. A legkiemelkedőbb eredmény Slomo Nicáni nevéhez fűződik, aki egyenes pályán 21.4 mp-el megdöntötte Dávid Tabáknak a helsinki (1952) olimpián felállított 21.8 mp-s öreg rekordját. A pompás versenyen Nicáni ragyogóan futva előzte meg a két leggyorsabb görög futót, akik szintén kitünő időket (21.5 és 21.6 mp-t) értek el. Diszkoszvetésben Gideon Arielnek sikerült végre túljutni a bűvös 50 méteren és 50.52 méteres dobásával új országos rekordot állított fel. Méir Jákovi kalapácsvetésben csak negyedik lett, de 54.69 méteres dobásával új izraeli rekordot ért el.

Ugyancsak kitünően szerepelt Chájim Cábári, aki az 1500 méteres síkfutásban 4:07.0 perces kitünő eredménnyel harmadikként futott a célba. Az izraeli atléta athéni szereplésének mérlege: 6 győzelem és öt országos rekord. Brávó.

Otszájdról jelentik:

A Népstadionban minden csendes

Irta: Reuvén Sofét

A budapesti Népstadionban öt perccel a Ferencváros—Szeged mérkőzés befejezése előtt példátlan hangorkán robbant ki. Tizenhét esztendő óta először nyert bajnokságot a Fradi. A tribünök örömriválgása vastappsal kezdődött, majd petárdák robbantak, riasztó pisztolyok dörentek és a délamerikai stílusú lelkesedés, kisebbfajta földrengéshez hasonlított. A hatalmas közönség magából kikelve, tomboló lelkesedéssel ünnepelte csapatát, az „aranylábú fiúkat”.

Ugyanebben a Népstadionban nagy közönség előtt a Középeurópai Kupa döntőjét vívja két magyar csapat, a Vasas és az MTK. Magyar KK-döntő a Népstadionban önmagában is nagy esemény és a játék színvonala méltó a keretekhez. Gyors, robbanékony, futball, hol egyik, hol másik kapu forog veszályben. A fiúk a labdarugás minden szépségét felvonultatják. Az eredmény egyelőre 2:0 az MTK javára. A Népstadion csendes. A légy zümmögését is meghallani.

A lelátón a sértült Sándor Károly, az MTK sokszoros válogatott jobbszélsője Salamon Béla érdemes művészettel figyeli a meccset. Egyikük megszólal: — Szeretem, ha a Népstadionban ilyen csend van. — ? ? — Ez azt jelenti, hogy az MTK vezet...

TWISTELNI NEHEZEBB

Sony Liston, a nehézsúlyú professzionista ökölvívás világbajnoka — mint ismeretes — játszi könnyedséggel verte szét Floyd Peterson fejt. Miután egy 260 másodperc alatt sikerült megvédenie a világbajnoki címet, gyorsan felöltözött és feleségéhez sietett, aki

26 új szállodaigazgató

Tudósítónk jelenti: A tel-avivi Sheraton szállodában most osztották ki a diplomákat az első felsőfokú szállodavezetői tanfolyam résztvevőinek. Az akadémiusok jellegű tanfolyamot a haifai Technion kutatóosztálya, a miniszterelnökség turisztikai hivatala és a szállodatulajdonosok szervezete rendezte közösen. Arje Aharoninak, az Akkadia szálló egyik főtisztviselőjének G. Jánáj-Tub professzor, a Technion tanára, aki a tanfolyam egyik vezetője volt, nyújtotta át a kiváló növendékeknek járó díjat.

A növendékek között van a magyarországi származású Damon Jochánán (János), a tel-avivi Sheraton szálló helyettes igazgatója, aki a tanfolyamon előadásokat is tartott, valamint Eskol Eljáhú (Haskó László), akinek egyelőre nincs még szállodai alkalmazása.

Én utazom,
Te utazol,
Ő utazik.

Ragozni nehéz, de

utazni nem probléma!

Az Apollonia utazási iroda az Ön válláról is leveszi az utazással járó gondokat.

„APOLLONIA”
UTAZÁSI IRODA,

Tel-Aviv, Ibn Gvriol 13. • Tel. 225164

Jár-e évi szabadság a dolgozó fegyencnek?

Vajon a fegyencnek, akik kötelező munkát végeznek, jár-e a szokásos évi szabadság, amelyet minden alkalmazott megkap? Ezt a fogas kérdést kell eldöntenie a nyári szünet után a felsőbíróságnak. Saki Kátub fegyenc ugyanis order nist kért a börtönök országos főfelügyelője ellen arra való hivatkozással, hogy másfél éve ül börtönben, ahol rendszeresen dolgozik, de nem akarnak neki évi szabadságot adni, amit természetesen a fegyház falai között töltené.

Terlo helyettes államügyész azzal érvel, hogy a dolgozó fegyencnek nem vonatkozik az alkalmazottak szokásos megállapodás, tekintettel arra, hogy a börtönigazgatóság nem a munkatörvény értelmében vett munkaadója a fegyencnek.

Rádió

PÉNTEK

6:00: Má tovu, 6:05: rövid hírek, 6:10: zenélő óra, 6:30: torna, 6:40: zenélő óra, 6:57: műsorismertetés, 7:00: hírek, 7:17: hangmelekedés, 7:45: izraeli dalok, 8:00: rövid hírek, 11:01: a vakációzó gyermekek műsora, 12:00: Balettzene Mozart, Gluck és Borodin műveiből, 13:00: hangmelekedés, 13:30: hírek, 13:45: könnyű zene, 13:55: rövid hírek, 15:16: sabbati melódiák, 15:30: kábálát sabbat műsor, 16:00: ifjúsági műsor, 16:30: asszonyrovat, 17:00: hírek és időjárásjelentés, 17:06: Bach: Szvit No. 1., G-dúr, csellósóló Pablo Casals előadásában; Haendel: Szonáta D-dúr, hegedűre és zongorára; Bach: Brandenburgi versenysz. No. 6., 18:10: sabbati áhítat, 19:00: hírek, 19:20: a Kol Jiszraél szalonzenekarának műsora, 20:00: „Egy csokorban”, tarka műsor, 20:45: Giulietta Simonato - mezzoszoprán - énekszáma, 21:00: hírek, 21:16: Mendelssohn: Szimfonia No. 9., Prokofjev: Hegedűverseny, Isaac Stern előadásában, a new-yorki Filharmonikusokat Leonard Bernstein vezényli; Mozart: Eféli szerenád; Leonard Bernstein: Jeremiás-szimfonia, Jennie Tourel szolozsámaival, a szerző vezényletével.

PARHUZAMOS MÚSOR

8:00: Róvid hírek, 8:02: hangmelekedés és reklámok, 10 óráig, 11:00: hangmelekedés, 16:00: ifjúsági műsor, 16:30: „Kedvelt és ismert melódiák”, 17:00: hírek, 17:05: hangmelekedés, 19 óráig, 21:31: könnyű zene, zenés színdarabokból, 22:02: francia szononok, 22:30: tánczene, 23:00: hírek.

A HADSEREG MÚSORA

10-11 óráig hangmelekedés, 18:03: kívánságmelekedés, 19:15: katonai dalok, 19:30: Szimoch család története, 20:00: Mozart: „Idomeneus” nyitány; Bach: Hegedű-, fuvola-, csellósóló-verseny, zenekari kísérettel; Chopin: Szimfonia No. 4.; Paul Paray vezényletével, 21:15: Yves Montand énekel, 22:00: tánczene.

SZOMBAT

7:30: Adon olám, 7:37: izraeli dalok, 7:50: Georg Muffat; Szvit No. 1.; Alessandro Scarlatti; Oboaverseny, F-dúr; Haydn; Szimfonia, G-dúr, 8:30: hírek, 8:45: könnyű zene, 9:15: a tudományos világ, 9:40: zenei találatok verseny, 10:10: hangos heti bírádó, 10:45: népdalok, 11:15: „A függöny felgördül”, 12:15: izraeli dalok kívánságműsora, 12:45: színház- és filmszene, 13:30: hírek, 13:40: cházandálok, 13:58: rövid hírek, 15:32: Petzel; Prelude, Sarabande; Godfroid; Verseny-étűd; VIII. Henry; Két zenedarab; D. Scarlatti; Szonáta, C-dúr; Graun: Aria; Legnani; Két Capriccio, gitárra; 16:00: ifjúsági műsor, 16:25: „A karmesteri péca fellendül”, 17:00: Járdena Alottin izraeli zeneszerző műveiből adnak elő, 17:45: tudományos rovat, 18:00: népdalegyveleg, 18:15: fúvószenekari számok, a hollandiai Danzi-Btös előadásában; Franz Danzi: Kvintett; Johann Böhm: Szerenád; Jean Francaix: Otós (1951), 19:00: hírek, 19:20: „Kelet és Nyugat”, 19:50: Há-mávil és Melávé Málká műsor, 20:20: sport hírek, 20:40: „Uj kontóben” (rég melódiák), 21:00: hírek, 21:16: politikai vitacsoport, 22:00: Donizetti: „La Favorita”, I. és II. előadás, 23:00: hírszefoglalás.

PARHUZAMOS MÚSOR

17:01: izraeli dalok, 17:30: tarka műsor, 18:02: „Cim nélkül” - zenés számok, 18:30: hangmelekedés, 18:45: régi dallamok, 21:32: ének-egyveleg, 22:07: tánczene, 23:00: hírek, 23:10: tánczene, 24:00: hírszefoglalás.

A HADSEREG MÚSORA

18:03. kedvél melódiák, 19:10: Csajkovszki: Hattyúk dala, 20:00: „Sávua tov” - zenei egyveleg, 20:30: sabbat kimeneteliek, 21:15: tánczene.

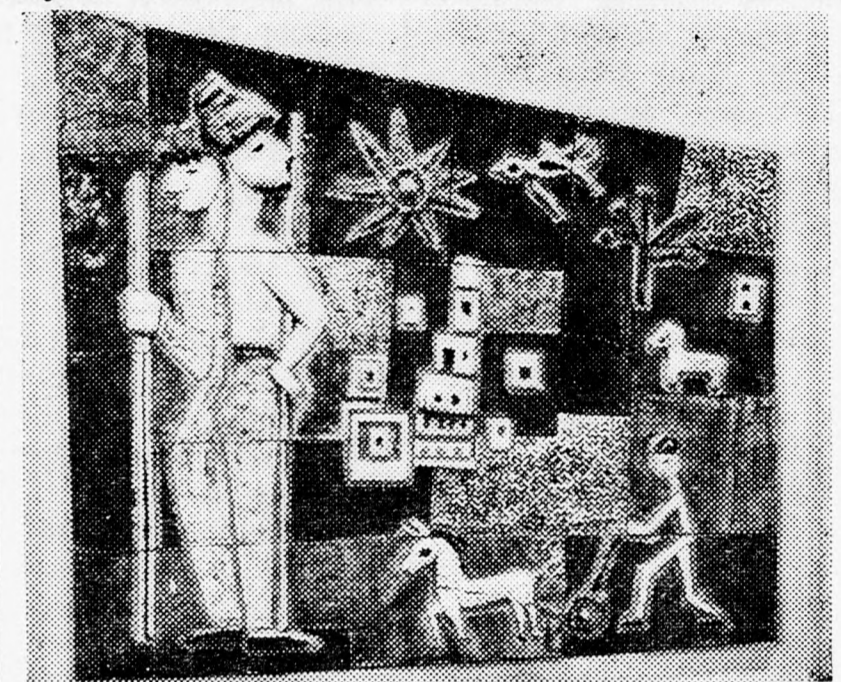
Megvalósult álmok útján

Irta: F. FÜRTH MARGIT

Patai József Herzl életrajzában Herzl anyjáról szólóan írja: „Az anya vele no a fiával...”

Fényképek a táborozásokról, hachsarokról, a zászlók, az ismertek. Keresem a kövecsesi tábor csoportképét, ott voltunk látogatásban Pa...

Éjn-doriak vigyázzban tisztelgünk a nemzeti és a mozgalmi zászló felhúzásánál. Közének: a Bialik Tehe-zakna-ja.

Génia Berger: Így álmotuk az Ország építését...

Mindig is szerettem az országot járni. Gyönyörködöm az új facsemetékben és az öreg olajfákban egy-eképpen. Multunk kiásott, felszínre hozott tanúságai-ban épügy, mint az új lakótelepeken. Most, a Zichron Jáakov felől Afu-lába vivő úton már előre eltelttem a „hagsám”, a be-telt álmok örömeivel, elő-re ízeltem a viszontlátáso-kat régi barátokkal. Annál inkább, mert ismertem, át-éltem a rögs utat, ami ide vezetett.

Aminék a küzdelmeiről a stencin sokszorosított fü-letben számolnak be, akik végig csinálták a csendör-kiszállással végződő, hách-sarákat, a rendőri razzia-ival felosztott, országokon töltött éjszakákkal fűszere-zett táborozást és somér-otthont. De újra és előlről kezdtek a szervezést, a heb-raizálást, a chaluci életre készülődést.

Szept akkor, mikor Erdély, és Csehszlovákia cionistái-nak Zsidó Nemzeti Pártja képviselőt küldhetett orszá-ga parlamentjébe. Magyar-országban a legalizálásért kellett küzdeni, a szerveze-tel belül is. A Horthy kor-mány rendőrsége minden bókorbán kommunista? szí-matolt és a chaluci ifjuság állandóan ki volt téve az üldözésnek.

Nem mese. 1933-ban hoz-zám is jött detektiv azzal, hogy: „Maga kommunista! Ott volt a prágai kongresz-szuson!” „Sajnos, útközben beteg lettem és lemarad-tam. Pótdelegátus voltam a cionista kongresszuson, ami nem kommunizmus” — feleltem. Miközben az út-levélemet vizsgálta (egyed-ül voltam otthon), likört tettem az asztalra és mig-iszogatott, hevenyészett elő-adásban ismerttem neki a cionizmust. A vége: meg-mutatta a feljelentő leve-let. Az aláírást is. Még az-nap közöltem a nevet a Magyar Cionista Szövetség elnökével. Az illető, fizetett funkcionárius, azonnal me-nesztve lett. Nem írom le a nevét most. Talán már nines az élők sorában, — nyugodjék békével. Talán él és régen megbánta, hogy annyiakat juttatott a rend-őrség nem kesztyűs kezére. Közük Székely Bélát, a gyermekpszichológust, — két hétre.

A mult árnyai... a jelen: Éjn Dor pázsitján ülünk kedves barátokkal Dantól Chacorig. Kávét, gyümölcs-űdít. Megyünk széjjel nézni: hogyan laknak most? Mi-lyen az úszómedence? A-merre járunk, a Tábor ke-rek hegye, mint öregapánk, önköddve néz ránk. A „moá-don”-ban, a klubházban az-avéig teremben kiállítás.

alatt a Wesselényi utcai rőtöngzött kórházban a mo-solyával, a csodamódon min-dig megszerzett cigarettá-val tudta csak éter helyett narkotizálni az amputaltak-... Itt ül velünk a fest-őművész, Ruth Hadani, egykor miskolci csoportom tagja, aki most készűl Pá-risba, a Moéca Házorít, a já-rás díjának a segítségével, miközben Braziliában rendezik képei kiállítását. Másik festőművész, szin-tén szülővárosom szül-ötte, a chacori Lea Zim-mermann. És a merchavjai Freundok, — nagypapja apam barátja, apja, anyja a miénk és a fiaink is együtt, egy mozgalomban mind a mai napig, három generáción át.

Vacsora utáni kávé, sü-temény a moádonban. És a baráti beszélgetések csopor-tokban az asztalok körül. Aztán ki, a zászlókkal, lampionokkal körülhatárolt pázsit négyzetének a ke-retébe: Mikfák, seregszem-le. A pódiummal szemben ki, a kibucokból összesereg-lettek; a négyeszőg egyik hosszú oldalán a kék inges ifjuság, másik oldalán az

széli emlékezéseit. 1939-ig állt a vártán, Pesten, rendi-teletlenül újra és újra ösz-szehozta a chalucokat, mig kijöhetett velük. Zsudanák becézték őt. Ahogy a most Chacorban élő Cvi Martont Cebinek. Emlékszel, Cebi fiam, mikor Gyöngyösön Pro Palesztinát szerveztünk a város legnagyobb termé-ben és nekem nem volt sza-bad a beszédemben kimon-dani azt a veszedelmes szót: cionizmus! Ez 1931-ben volt...!

Lehet, a viszontlátások örömebe sok hiúság is ve-gyűrt... Mert annak is megőrültem, hogy a klub-teremben a sok hazai és külföldi lap között ott lát-tam az Uj Keletet is...

...Ami aztán jött még a programban, beszédek, ví-dám, aktuális rigmusok, né-műpi táncok, minden-minden szép volt egészen a befeje-ző Hatikváig, amit feszes vigyázzállásban énekel-tünk. Mert van-e szebb an-nál, mikor: sevet áchim já-chá? Jó és kedves, tov u-má náim, — együtt lenni mi testvérekkel, akikkel közös a multunk és a megvalósult álmok jelene.

Készül a Glasner-Emlékkönyv

Jeruzsálem, (Az Uj Ke-let tudósítójától). — Glas-ner Mose Sámuel egykori kolozsvári orthodox forrá-binak szándékoznak irodal-mi emléket állítani a nagy tudós tisztelői. A jeruzsá-lemi kezdeményezők a hó folyamán megbeszélést tar-tottak és megtárgyalták az emlékkönyv kiadásával kap-csolatos anyagi és szerkesz-tési problémákat. Az em-lékkönyv bizottság munká-jában való részvételre fel-kérték prof. dr. Glasner Ábrahámot, a jeruzsálemi egyetem nyilvános, rendes tanárát, Glasner Mose fő-rabbi unokáját. Glasner professzor beleegyezését ad-ta a bizottság tevékenysé-gébe való bekapcsolódásra s annak minden ülésén részt is vesz.

Glasner Mose a kolozsvá-ri zsidóság századfordulói korszakának kiemelkedő

szellemi vezetője volt. Nem csak a hagyományú zsidó ság körében becsülték, mint a Tan kiváló ismerőjét és nagyszerű nevelőjét, hanem jelentős nevet szerzett ma-gának a legszélesebb zsidó népi rétegekben, mint a zsi-dó államiság ujjáépítéséért folytatott küzdelem bátor előharcosa.

A magyarországi ortho-doxia körében majdnem pá-ratlan jelenségként, — ép-pen úgy, mint a pápai Roth rabbi, igen korán, még Herzl életében Glasner Mose is cionistának vallotta magát. Ez a magatartása akkoriban éppen benső zsi-dó tereken igen veszélyes volt. Glasner rabbi azonban szelid bölcsessége ellenére ebben a vonatkozásban bá-ror és harcos egyéniség volt, s kifejezést adott vé-gül szellemi vezére lett. Harcát erkölcsi tekintélye

BÁZEL — a világ legnagyobb gyógyszerlára

Nincs a világnak még egy olyan városa, amely az emberi fajt annyiféle értékes új gyógyszerrel ellátta, mint Bazel. A kis svájci város, amely a Rajna felső kanyarulatában észkel, ott ahol Svájc, Németország és Franciaország találkozik, valójában egy óriási orvosi laboratórium és lakossága több, mint 500 kutató tudóst számlál.

AZ ELETMENTŐ ERGOTAMINE

Bazel egyik első diadalát egy félelmetes pusztító anyagnak, az ergot (anya-rozs)-gombának köszönheti, amely a rozsszemecskéken élőszkodik. Időnként a meg-fertőzött rozsliszt ellepte a piacokat és megmérgezte a fogyasztókat. Az ergot az idegrendszert támada meg, görcsös vonaglásokat okozott és elzárta az ujjak és az alsó végtagok ütőereit,

EGYENSÜLYHELYREALITÓ PIRULAK

Egyre több jel mutat ar-ra, hogy a legtöbb lelki be-tegséget a testben lévő ve-gyi anyagok rendellenes el-osztása okozza. Ha ez meg-felel a valóságnak, nincsen messze az idő, amikor az elmebej éppennyű kezelhe-tő lesz, mint a tüdőgyulla-dás, a gyéhartyagyulladás, vagy bármely más betegség — egyensúly helyreállító pi-rulákkal. A bázei vegy-észeket illeti a legnagyobb elismerés az ezen a téren kifejtett úttörő munkássá-gukért.

Ök fejlesztették ki az elő-ső, valóban hatásos ideg-nyugtatókat éppennyű, mint az energia-fokozó gyógy-szereket, amelyek friss élet-erőt öntenek a testileg és lelkileg fáradtakba egy-aránt. És itt állították elő-ször elő, pszichiáteri tanul-mányi célokra, az u. n. hal-lucinogéneket, melyek mes-terségesen reprodukálják az elmevarban szenvedők bi-zarr látomásait.

Az indiai fűvészek évszá-zadok óta főznel megnyugtató teát a Rauwolfia ser-pentina növény gyökeréből. Egy évtizeddel ezelőtt a leg-több tudós lenézte az efféle népies orvosságokat. Aztán a Ciba laboratórium két ku-tató tudósa, dr. E. Schlitt-ler és dr. Johannes Müller előállították ebből a gyö-kerből a reserpine-t, amely ötszázszor olyan hatásos, mint az indiai fűvészek te-ája.

Hamarosan kiderült, hogy áttörő jelentőségű felfede-zésről van szó. A reserpine-nel kezelt dühöngő, mániá-kus pszichopatah hirtelen megnyugodtak. Páciensek, akiknek különben egész éle-tüket párnázott falu cellák-ban kellett volna leélniök, ezentul pszichiáteri kezelé-sben részesülhettek. És szá-mos esetben, az enyhébb fo-ku elmebej ezentul odahaza kezelhető.

Aztán nyilvánvaló lett a reserpine-nek egy másik gyógyító képessége. A ser-papil nevű változata gyor-

kiköveze az utat az üsz-kösödés felé.

Nem lehetne-e ezt a pusztító anyagot megszelidíteni? Arthur Stoll professzor, aki Sandoz laboratóriumában dolgozott, kísérletezni kez-dett azokkal a rendellenes-ségekkel, amelyeknél az er-got úttöér-keményítő tulaj-donságát, mint életmentő gyógyszert lehetne felhasz-nálni. Így fedezte fel végül-is az ergotamine-t, amely ma a szüléseknél előforduló vérömlés standard orvossá-ga — varázslatos módon el-állítva a vérzést, amely gyakran halállal fenyege-tett. Aztán kiderült, hogy az ergotamine más terüle-teken is felhasználható. Rá-jöttek, hogy a szorító mig-rén-szerű fejfájásokat a legtöbb esetben az agyüt-erek kitágulása okozza. Az ergotamine megkeményíti az ütőereket és megszünte-ti ezt a fájdalmat is.

szan és drámai módon leszo-rija a vérnyomást — az életveszélyesen magas fok-ról csaknem normálisra.

Egy másik bázei felfede-zés új ajtókat tár fel az el-mebejok tanulmányozásá-nál. 1943 áprilisában dr. Albert Hofmann sandozi la-boratóriumában egy új ve-gyszerral (Lysergic Acid Diethylamide, röviden LSD) kísérletezett. Hirtelen szé-dülés fogta el. Lehunyta szemét és színes látomá-sok, torz emberi és állati alakok jelentek meg előtte. Akaratlanul egy szemernyi LSD-t szippantott be — és ez a rendkívül erős anyag reprodukálta a schizofrénia szimptomáit. Másnap na-gyobaj adaggal megismétel-te a kísérletet. Hofmann be-lépett az elmebejok riki-tó, kísérletes világába; idő és térfogalmi összezava-rodtak és az volt az érzés, hogy minden pillanatban eláll a szivverés és a léleg-zete. Valójában Hofmann az örültséget a laborató-riumba hozta és megnyitotta a többi kutatótudósok előtt az utat a betegség köz-vetlen tanulmányozására.

Igy kaptak bepillantást elő-ször az orvosok, hogy mi megy végbe a megháboro-dottak elméjében.

HOGYAN TALALTAK FEL A DDT-T?

Miközben Hofmann kísér-leit folytatta, egy másik bázei kutató hasonlóan rej-télyes problémával találta magát szembe. Dr. Paul Müller több mint 20 éve ki-sérletezett türelmesen a Geigy vegyészeti gyár egyik rosszaga laboratóriumában, hatásos rovarirtó-szerek ut-án kutatva. Kísérletei köz-ben egy rejtélyes anyagra bukkant, amelyet rutinsze-rién egy dobozba spriccelt, amely 100 legyet tartalma-zott. Egy darabig úgy tűnt, hogy az anyag semmi ha-tással sincs a legyekre. De egy órával később vala-mennyi megdöglött.

Müller forró vízzel és szappannal kimosta a do-

bozt és 100 friss léggel töl-tötte meg. Es legnagyobb ámulatára ezek a legyek is megdöglöttek, pedig ezuttal nem spriccelte be az új vegyszert a dobozba. A to-vábbi kísérletek hasonló eredményre vezettek. Nyil-vánvaló volt, hogy az új anyag rendkívül hatásos. Paul Müller előállította a DDT-t!

A felfedezés a történelem legfontosabb mérőföldkövé-nek bizonyult a legkülönb-özbb betegségek megelőzé-sében. A DDT ugyszólván kiradirozta az emberi faj legnagyobb gyilkosát, a ma-lária-szunyogot a föld szí-néről. Teljesítményéért Mül-ler 1948-ban megkapta az orvosi és fiziológiai Nobel-díjat.

HORMONOK ÉS VITAMINOK

Bazel tehetséges vegy-észei vezető szerepet játsza-nak a hormon-kutatásban is. Ök állították elő a leg-rendkívülbb tulajdonságok-kal rendelkező hormonokat. Egyikük például a vesemű-ködést ellenőrző és a súlyos cukorbetegben szenvedők vi-zetel-vesztését, amely ka-tasztrófális méreteket öl-tethet, normális mennyiségre csökkenteni le. Néhány hónap pal ezelőtt Sandoz piacra hozta az oxytocin. Ez egy agyalapi hormon, amely megkönnyíti a szülést oly-módon, hogy az anyaméh összehuzódását stimulálja. Ugyanez a hormon igen ha-tásos a szoptatási zavarok leküzdésénél is.

Bázei illeti az elismerés azért, hogy a vitaminok manapság bőséges mennyi-ségben és olcsón kaphatók. A világ vitamin-A készlete eredetileg a cápa-máj be-szerzési lehetőségeitől füg-gött. Aztán La Roche ve-tő, kísérletes világába; idő és térfogalmi összezava-rodtak és az volt az érzés, hogy minden pillanatban eláll a szivverés és a léleg-zete. Valójában Hofmann az örültséget a laborató-riumba hozta és megnyitotta a többi kutatótudósok előtt az utat a betegség köz-vetlen tanulmányozására.

SVAJCI „SZAVLANUT”

Mi a bázei vegyészek ra-gyogó sikereinek titka? Az egyik magyarázat a rend-kívül közvetlen és stimuláló kapcsolatban rejlik, amely az 500 éves egyetem és a város vegyipari vállalatai között fennáll. A másik a svájci türelem.

Nem szokatlan dolog, hogy a vegyész egy egész életet töltsön a laboratórium-ban, anélkül, hogy egyetlen figyelemreméltó felfedezést tenne. Nemrégiben Roche megállapította, hogy a labo-ratóriumában az egy év alatt szintetizált és kikisér-letezett 2500 vegyianyag közül 2480 semmit sem ér. Csak 20 érkezett el a klini-kai kísérleti stádiumba, de ezek sem kerültek mind ki a piacra. S azok közül, a-melyekre piacra kerülnek, né-melyikre ráfizetnek.

De a bevált bázei gyógy-szereknek olyan a renomé-juk, hogy globális terjesztő-sük valósággal gyerekjáték. Aligha van ország a vilá-gon, amely ne élvezné a te-hetséges svájci vegyészek munkájának gyümölcsét. Es Bazel nap mint nap foko-zottabb erőfeszítéssel tör-előre újabb diadalok felé.

(Die Weltwoche — sz. i. fordítása)

37.

A tanu elmosolyodott. — Oh, dehogya... egy másik volt az. Majdnem akkora, mint a szoba. Hát felálltam a székre, lehozam a skatulát és amikor le akarok szállni, egyszerre csak... hm... szóval... hát... fogta a lábamszárát, oszt... szóval hát elkezdte szorongatni... Mr. Finch, annyira megijesztett, leugrottam a székről, osztán az fölfordult... ez volt az egyetlen fölfordulás a szobában... amikor elmentem onnan, Mr. Finch esküszöm az élő Istenre...

— Mi történt aztán, mikor fölfordította a széket, Tom?

Tom Robinson elnémult. Atticusra nézett, a zsüri felé pillantott, onnan meg Mr. Underwoodra a terem tulsó sarkában.

— Tom, esküt tett rá, hogy a teljes igazságot elmondja, hajlandó tehát elmondani?

A néger keze idegesen szaladt végig a szájaszélén.

— Szóval, mi történt ezután?

— Feleljen a kérdésre — szolt közbe Taylor bíró, mialatt szivarjának egy harmada eltűnt a szájában.

— Mr. Finch, legyűtem arról a székről és megfordultam és hát akkor... olyanformán volt, hogy...

...ő rámgrott...

— Ráugrott...? Dühösen, haraggal, támadón?

— Nem uram... dehogya is... hm... megölelt a kisasszony... átkarolta a derekamat.

Taylor bíró kalapácsa ezuttal hatalmas robajjal csapott le az asztalra és abban a pillanatban a tárgyalóterem villanyvilágítása kialudt. Nem lett éppen koromsötét, de a délutáni napfény már eltűnt az ablak üveglapjáról. Taylor bíró sietve helyreállította a nyugalmat.

— Mi történt ezután?

A tanu nagyot nyelt. — Felemelte fejét és arconcsókolt. Azt mondta, soha nem csókolt még férfit. Nyugodtan megcsókolhat ő egy niggert is... aszonta, meg hogy nem bánja akármit csinál vele az apja... aszonta csókolt meg te nigger! Én mondtam neki, Mayella kisasszony, engedd meg én ki innen... El is akartam futni, de ő nekítámasztotta hátát az ajtónak és nekem félre kellett tolnom onnan, hogy kijussak. Dehogya is akartam én őt bántani... Mr. Finch, kérem... aszontam, engedd meg én ki innen a kisasszony és akkor megláttam, hogy Mr. Ewell van odakünn az ablak előtt és nagyon orditozik.

— Mit mondott Mr. Ewell?

Tom Robinson ismét nagyot nyelt és a szeme kitágult. — Valami olyat, amit nem illik kimondani... nem illik és nem merem ennyi gyermek előtt...

— Mit mondott Mr. Ewell, Tom, meg kell mondania itt, a zsüri előtt.

Tom Robinson lehunyta a szemét. — Aszonta: „te átkozott szajha, megöllek...!”

— Mi történt ezután?

Mr. Finch én olyan gyorsan futottam onnan, nem tudom, mi történt ezután.

— Tom, erőszakot követett el maga Miss Mayellán?

— Nem követtem el, uram.

— Valamilyen más módon bántotta?

— Nem bántottam, uram.

— Határozottan visszautasította, amit ő akart?

— Mr. Finch, én megpróbáltam őt... mert nem akartam megsérteni... nagyon igyekeztem, hogy ne bántjak vele durván. Nem akartam megbántani a kisasszonyt, nem akartam félrelökni az ajtóból... semmit sem akartam.

Valahogy úgy éreztem, hogy a maga módján Tom Robinson éppen olyan tökéletes, mint Atticus. Csak sokkal később, amikor apámmal erről a dologról egyszer beszéltem, akkor magyarázta, hogy bizonyára nem értettem meg Tom szavainak lényegét. Mert dehogya is merészt volna ő megütni egy fehér nőt, ha kedves az élete, semmilyen körülmények között, ehelyett tehát megragadta az első alkalmat, elszaladt onnan.

— Térjünk csak vissza Mr. Ewellhez — folytatta a tanuvallomást Atticus — mit mondott ő?

— Nem szolt egy szót sem, uram. Mire valamit mondhatott volna, én már ott se voltam...

— Rendben van, ennyi elég — vágott közbe Atticus élesen. — És amíg ott volt, Tom, kihez beszélt Mr. Ewell?

— Uram, ő csak Miss Mayellához beszélt és csak őrá nézett.

— S akkor maga onnan elszaladt?

— El, uram.

— Miért?

— Nagyon megijedtem...

— Mitől ijedt meg?

— Mr. Finch, ha ő nigger volna, mint én, maga megijedt volna.

Atticus leült. Mr. Gilmer lépett a tanuemelvényhez, de még mielőtt odaért volna, a közönség sorából felemelkedett Mr. Link Deas és kijelentette:

— En közelni óhajtok valamit önökkel, tisztelt uraim. Ez a fiu nyole éve dolgozik nálam és soha, semmi baj nem volt vele... nem ám, egy szemernyi sem.

— Fogja be a száját, uram! — Taylor bíró ugylátszik teljesen felébredt és mennydörgött. Az arca kivörösödött, de csodálatosképpen szivarja meg sem moccan a szája sarkában. — Mr. Link Deas! — süvítette —, ha van valami mondanivalója, tessék elmondani eskü alatt a tanuemelvényen, a maga idejében, de addig, takarodjék ki ebből a tárgyalóteremből, megértette? Ki innen uram, hallotta mit mondok? És ilyesmit nem akarok még egyszer hallani ebben a teremben!

Taylor bíró gyilkos pillantást vetett Atticusra, mintha válasza bátoritáná. De Atticus félrefordította a fejét és a markába nevetett. E pillanatban visszaemlékeztem rá, egyszer azt mesélte, hogy Taylor bírói pulpitusáról elhangzó megjegyzéseivel néhány ügyvéd tiltakozott. Jemre néztem, ő meg rázta a fejét. — Ha valamelyik zsüritag felállna és beszélni kezdene — mondta Jem —, de nem hinném, hogy lesz belőle valami. — Mr. Link Deas egyszerűen megzavarta a tárgyalást, ennyi az egész.

Taylor bíró a jegyzőkönyvvezetőhöz fordult, hogy valamit kihuzzasson a feljegyzéseiből, ami „... Mr. Finch, ha ő nigger volna, mint én, maga is megijedt volna...” után következik, majd arra kérte a zsürit, tekintsen el a zavaró közbeszólástól... Gyanakvó pillantással nézett le a közönség soraiba, nyilván arra várt, hogy Link Deas elhagyja a tárgyalótermet. Amikor ez megtörtént, odaszólt az ügyésznek:

— Folytassa, kérem, Mr. Gilmer.

— Ugyebár, Robinson, egyizben maga harminc napot kapott rendezavarásért? — kérdezte az ügyész.

— Igenis.

— Mit követett el?

— A másik volt az, aki verekedett uram.

— Igen, de mégis magát itélték harminc napi elzárásra, igaz?

Atticus felemelte a fejét. — Mindössze vétségnek nyilvánították a dolgot és ez különben is szerepel a jegyzőkönyvekben, uram. — Ugy éreztem, hogy Atticus hangja fáradtan cseng.

— Kérem a tanut, válaszoljon a feltett kérdésre — mondta Taylor bíró éppen olyan megviselt hangon, mint Atticus.

— Igenis uram, harminc napi elzárásra itélték. Nagyon jól tudtam, hogy Mr. Gilmer a kérdéssel csak azt akarja bizonyítani, hogy akit 30 napra itélt rendezavarásért a bíróság, arról feltételezhető, hogy visszaélt Mayella Ewell védtelen helyzetével, az ügyész számára csak ez volt fontos.

— Robinson, ugyebár, maga alkalmas arra, hogy felhasogasson egy sifonért és egyéb munkákat végezzen félkézzel is, igen?

— Igen, uram, azt hiszem.

— Elég erős ahhoz, hogy belefojtsa a lélegzetet egy nőbe és a földre dobja.

— Soha nem tettem ilyet, uram.

— De elég ereje van hozzá, igen?

— Azt hiszem, igen uram.

— Már régen szemet vetettél rá, ugye, fiu?

— Nem, uram, soha rá sem néztem.

— Akkor mért voltál olyan figyelmes és udvarias? Fát aprítottál, vizet hordtál, meg hasonló munkákat végeztél, igaz, fiu?

— Én csak segíteni akartam rajta, uram.

— Hát ez óriási nagylelkűség volt részedről. Pedig munka után még otthon is van mit tenned, ugye?

— Igen, uram, van.

— Mért nem azt végezted el inkább Ewell kisasszony munkája helyett?

— Azt is elvégeztem, uram.

— Akkor hát bizonyára nagyon sokat dolgoztál. Miért?

— Mit miért, uram?

— Miért volt olyan fontos, hogy ennek a nőnek a munkáit is elvégezd helyette?

Tom Robinson habozott a válasszal. — Ugy látam, uram, nincs segítsége, ő maga is azt mondta...

— De hiszen ott az apja, Mr. Ewell és a gyermekek...

— Igen, de mint mondtam, úgy láttam, neki egyik sem segít...

— És a faapritást, meg a többi csak úgy, pusztán jóindulatból végezted el helyette, mi?

— Igyekeztem segíteni neki, uram.

Mr. Gilmer kajánul mosolygott a zsüri felé. — Ugy látom, átkozottul jó kölyök vagy... hm... és mindezt egyetlen fillér fizetség nélkül...?

— Igen, uram... megsajnáltam őt, úgy láttam, ő az, aki legtöbbet dolgozik és...

— Te sajnáltad meg őt? Hm... — Gilmer ügyész a mennyezetre függesztette tekintetét.

A tanu rájött, hogy hibát követett el és nyugtalanul fészkelődni kezdett. De a hiba már megtörtént

és Tom Robinson válasza a földszint közönségének nem tetszett. Mr. Gilmernek jó ideig várnia kellett, míg elcsitult a moraj.

— Tehát mult év november 21-én, mint már annyiszor, odamentél, — kezdte az ügyész ismét a vallatást — és Miss Mayella megkért, hogy aprít fel a sifonért, mi...?

— Nem, uram.

— Tehát letagadod, hogy odamentél?

— Nem uram, hanem akkor ő azt mondta, hogy odabent a házban van valami elvégezni való.

— Miss Ewell azt mondta, megkért, hogy aprítsd fel helyette a sifonért... így volt?

— Nem, uram, nem így volt.

— Azt állítod hát, hogy Miss Mayella hazudik?

Atticus már felemelekedett ültéből, de Tom Robinsonnak nem volt rá szüksége. — Nem azt mondtam, hogy hazudik, uram, hanem azt, hogy tévedett.

Az ezután következő tiz kérdés során, mialatt Mr. Gilmer megismételte Miss Mayella előadását az eset részleteivel kapcsolatban, a tanu állhatatosan azt felelte, hogy Mayella téved.

— Tehát nem Mr. Ewell kergetett ki a házból, fiu?

— Nem, uram. Nem hinném.

— Hogy érted azt, hogy „nem hinném”?

— Ugy értem, hogy nem voltam ott annyi ideig, hogy kikergethett volna.

— Ha egyszer ilyen őszinte vagy, mondd meg miért futottál el olyan nagysietve?

— Mondtam már, nagyon megrémültem, uram.

— Ha tiszta volt a lelkiismereted, mitől féltél?

— Mint az előbb már mondtam, uram, nigger számára nem biztonságos belekeveredni... ilyen... hm ilyen dologba.

— De te nem voltál benne „semilyen dologban”, azt állítod, hogy ellenálltál Miss Ewell kívánságának. Annyira megijedtél attól, hogy bántani fog? Ekkora nagy darab néger, csak úgy elszalad, mi?

— Nem uram, nem attól féltam, hogy bántani fog, hanem attól, hogy bíróság elé idézzen, amint hogy ime, itt is vagyok.

— Féltél, hogy bezárnak, féltél, hogy felelned kell azért, amit tettél?

— Nem, uram, attól féltam, hogy azért kell felelnem, amit nem tettem.

— Szentelenkedsz velem, fiu?

— Nem, uram, nem vagyok szentelen.

Ennyit hallottam Mr. Gilmer keresztkérdéseiből, mert ekkor Dillel együtt Jem engem is kivetett a teremből. Dill valamilyen okból váratlanul bögni kezdett és nem bírtuk lecsillapítani. Eleinte csak hal-kan szipáskolt, de később már körülöttünk a karzaton mindenki hallotta a zokogását. Jem kijelentette, hogy ha nem megyek haza, kényszeríteni fog és Sykes tiszteletes úr is rábeszélte, hogy csak menjek. Hát mentem. Dill nemsokára összeszedte magát, nem volt már semmi baj, azt hiszem még mindig nem tért magához teljesen az izgalomból, amit otthonról való szökése okozott.

— Rosszul érzed magad? — kérdeztem tőle, mikor leértünk a földszintre és találkoztunk Mr. Link Deas-szel, aki magányosan ácsorgott az előcsarnokban.

— No mi az, mi történt, Scout? — kérdezte, amikor elmentünk mellette.

— Semmi uram — válaszoltam a vállam fölött hátrafordulva. — Dill rosszul lett egy kicsit.

— Gyere ki a fák alá — szoltam oda neki —, azt hiszem, megártott a nagy hőség. — Kiválasztottuk a legkövőbb tőrsü tölgyet és letelepedtünk az árnyékában.

— Egyszerűen képtelen voltam őt elviselni — vallotta Dill.

— Kit, Tomot?

— Dehogya, ezt a vén Gilmert, ahogy beszélt ott, milyen gyűlölettel...

— Dill, ez a hivatása. Ha nem volnának ügyészek, nem lenne szükség védőügyvédre sem... gondolom.

Dill megnyugodva szuszogott. — Tudom én azt, Scout, tudom. De ahogy aszonta... ahogy beszélt, attól lettem én rosszul.

— Neki ez a szerepe, Dill, másképp nem lehet feltenni keresztkért...

— De miért nem így kérdezett, amikor...

— Dill, a többiek az ő tanui voltak.

— Jó, jó, de a te apád nem beszélt így Mayellával, meg az öreg Ewellel, amikor feltette a keresztkérdéseket nekik. Amikor ez a vén Gilmer azt mondta: „fiu...” és ahogy gunyolódott vele és a zsürire nézett minden válasz után...

— Oh, Dill, hiszen Tom végeredményben csak egy néger...

— Az engem cseppet sem érdekel. Nincs hozzá joguk, nincs, így viselkedni. Senkinek nincs joga hozzá, hogy valakivel ilyen hangon beszéljen, őh, már megint rosszul vagyok.

(Folytatás következik)

Amerikai levél

Zsidó gyónástól — katolikus gyónásig

A pszichoanalízis Amerikában már nem „zsidó tudomány”

Irta: Jámbor Ferenc

karban lévő pácienseknél egyre divatosabb.

Ezről a „családi pszichoanalízisről” ismerősömtől értesültem, aki amiótt szened, hogy többet vállalt magára, mint amennyivel értelem, intelligenciája meg tud birkózni. Üzletei tulságosan szövevényesek: Az Államokban egyfajta pszichotikot gyárt nagyban, Kaliforniában illatszereket. Panamában ültetvényeket gondoz, Peruban textilgyárat, Kanadában dohányültetvényeket. Azonfelül egy nagy szállodában is társ valamelyik nyaralótelepen.

Gondjai vannak és depresszió. Mindenféle lelki zavarok gyötrik. Nem tud örülni életének és az évés, mely oly nagy szerepet játszott egykor nála, elvesztette ízét és varázsát. Adhattam volna neki egyszerű és olcsó tanácsot: kezdj el leépíteni. Amilyen energiával építettél fel egykoron, olyan szívóssággal kezdj meg leépíteni ezt a bonyolult, torz épületet, mely agyonnyomja előbb-utóbb lelkedet, kedélyedet.

De itt sem voltam meg, amikor lelki terápiaiba fogott. Különböző sem kért volna tőlem tanácsot: Jól megtanult egy hosszú életem át egy féligazságot: Ami nem kerül pénzbe, nem is ér semmit.

Inkább „családi pszichoanalitikai” kúrába fogott. Előbb egyedül került a pamlagra, aztán a felesége is, fia, lánya, anyósa, sógora és végére a háztartási alkalmazott is.

Másfél évig tartott a családi terápia. Akkorára sikerült a pszichiáternek páciense tudatának a mélyéről felhozni, hogy azt a féltelmet, ami feladatai és képességei közötti diszkrepanciából ered, a páciens a tudat küszöbe alá rejtette és ebből erednek lelki bajai.

Kicsit soká tartott, míg ez az egyszerű igazság a tudat küszöbe felé került. De legalább tudományos módszerrel lett az eredmény alátámasztva.

★

Dr. Hacker, az amerikai földréz legnagyobb pszichoanalitikai klinikájának tulajdonosa szeretné például rábeszélni a munkaadókat és a szakszervezeteket is, hogy viseljék munkásaik és alkalmazottaik pszichoanalitikai kúrájának költségeit.

Ráadásul intézete katolikus sikon mozog. Az amerikai katolikus egyház püspökei lelki bajok miatt legesélyesebb papokat és apácákat és kövér csekket küldenek neki.

Megmagyarázzuk ilyen betegeknek — mondja doktor Hacker —, hogy mi a különbség az Isten ellen elkövetett spirituális vétés között, amelyet az egyház gyógyít és az individuális büntudat között, amelyet a pszichoanalízis tud rendbehozni.

Hosszu volt hát az út Amerikában a bécsi zsidó professzor által felfedezett „zsidó gyónás”-tól — a „katolikus gyónás”-ig.

★

Az csak természetes, hogy a pszichoanalitikusok legjobb kliensei — a film sztárok.

A moziállam állandóan erős rivaldafény tudmennyiségét megvilágításában él. Filmeknek hőse — férfi, vagy nő — kevés kivétellel primitív ember, akit a vé-

letlen lökött magasba, a fantasztikus jövedelmek birodalmába. Sokszor maga sem tudja, hogy jutott fel. Azt érzi, hogy egyfajta álmvilágban él, amelyből felébredhet és újra a nincstelenségbe zuhanhat.

A szakadék aközött, ami volt és aközött, ami lett, roppant nagy. Ez az ami bizonytalanná teszi és a pszichoanalitikus pamlagjára kergeti.

★

Beverly Hillsben, a Los Angeles-Hollywood terület legegységesebb villanegyedében 182 pszichoterapikus üzi mesterséget. Egy pszichoanalitikus 75 lakosra. Az általános amerikai átlag egy pszichiáter 13794 lélekre. Ilyen tudmennyiségű a lelkek a filmiparban lakóknak. Beverly Hills egyik utcáját, a Lasky Drive-ot, ahol 67 pszichiáter bonyolítja le óránként 15-35 dolláros praxist, „Libido” utcának nevezik.

Azt is kiszámították statisztikusok, hogy Hollywood — Beverly Hillsben évente 15 millió dollárt költenek a lélek kezelésére.

★

Dr. Henry Fisher, az ódivatú háziorvos, aki ugyan nem Amerikában született, nem is ott végzett tanulmányait, szkeptikusan rázza a fejét. Ő egyszerű tanácsot szokott osztogatni pácienseinek.

— Ha az ember feleséggel ösvesz — mondja — nem kell mindjárt pszichoanalitikushoz szaladni, vagy pirulás üvegekhez nyulni. Van egyszerűbb és olcsóbb módus is: Ki kell békülni vele.

Most, hogy általában az amerikai pszichoterápiáról beszélünk, azt mondja:

— Nagyszabású mozielőzetet építenek, hogy kikerüljen, mint egy diktátor. Amíg megvan a lehetősége, hogy tomboljon, meggyógyítani nem lehet.

A diplomaták életéből...

Irta: Dr. Sugár Gyula

Két éve annak, hogy Izrael Mál-i nagykövetségét vezette Rafael Ben-Sáalom — állomáshelyére történt elutazása előtt — ismerkedő találkozóra hívta meg kibucába, Házogónba, az akkor hazánkban tartózkodó Mál-i tanulmányi csoport tagjait. Ez alkalommal a kibuc kulturális programmal bővített fogadást adott, a színes nemzetközi körben megjelent vendégek, valamint a távozó követség és családja tiszteletére.

A jósikerkült ünnepség után, Ráfiék (Ráfiel Ben-Sáalom) lakásán beszélgetünk vendégeinkkel, az új afrikai államok, persze első sorban Mál-i, különböző problémáiról, ezzel kapcsolatban nagykövetségünk előtt álló új életkörülményekről.

Miközben Tamár, az új nagykövetségnek feketét szolgált, a csoport vezetője, dr. Szó, Mál-i orvos megjegyezte, hogy Tamárnak gyorsan le kell szoknia a felszolgálást, és a mosogatásról, mert új minőségben legalább 2-3 személyzet áll majd rendelkezésére, hideg vízbe se kell mártania kezét.

— És ön, nagykövetség, ugyancsak nem járhat kihajtott nyakú ingben fővárosunk utcáin, nálunk a legnagyobb melegben is szigo-

Vallomás a sikerről

Irta: Szenes Erzsébet

A Nordau díjjal kapcsolatban, amellyel kitüntettek, valaki megkérdezte tőlem, mi volt eddigi írói pályámon a legnagyobb sikerem. Őszintén szólva nem tudtam a kérdésre válaszolni, jobban mondtam hívságos dolognak tartottam bírálatokra hivatkozni, ismert, nagy nevek. Az idők távlatában valahogyan ez mind jelentéktelenné zsugorodott. Lehet, hogy a vészidőszak megdühödött árja sodort el mindezt olyan nagyon messzire, s tett mindent füstté, köddé.

De e napokban, míg „Marja a cigányasszony” című novellisztikus írást másoltam, hogy angol fordításra küldjem Amerikába egy jóbarátomnak, hirtelen felmerült emlékezetemben valami, ami sokat többet jelent számomra bármely kitüntetésnél, díjnál, bírálatnál. Talán, ezért, s egy és más hasonlóságot, érdemes volt jó és rossz, boldogság és boldogtalanság, öröm és bánat keserű-édes ízeit megszűrni és elpárologtatni versben, prózában. Talán ez igazán siker, s a többi csak önigazolás, hiúság, külsőség.

Marja, a cigányasszony tíz éven át járt házukba, a külső munkákat végezte az udvaron, a kertben, a nehéz kosarakat cipelte haza a piacról. Mindig teljesen megbízható volt. A perzekúció alatt többször megmentette az életünket. Bocskoros lábbal éjszaka, hajnalban, nesztelen felosont a lépcsőn az emeletre, megkocogtatta az udvari szoba ablakát, figyelmeztetett a — „lapascskára” ahogyan a zsidók összefogódását nevezték. Olyan hűséggel volt irántunk, hogy gyakran ma is úgy gondolok rá mint Isten küldöttjére, azokban a sötét, embertelen időkben. Pedig hát Marja pogány volt, aligha volt fogalma Istenről, vallásról. Bárcsak a többi árjak is ilyen pogányok lettek volna. De ők nem pogányok voltak, keresztények.

A felszabadulás után Marja hetekig vesztegelt a michalovcei állomáson nap mint nap, bennünket várt haza, szüleimet és a testvéreket.

„Még kincses évekkel várt Rád az élet, s Te, aki másokat gyógyítottál, saját szívedre nem tudtál más írt, mint a halált.”

A másik versre szösz szerint már nem emlékszem. Legkedvesebb gyerekkori barátnőm anyjának, Grünfeld Margit nének sirkövére vésték. Őt évek voltak, még óvodás, mikor megismertem, s miután tíz évig, naponta megfordultam a házukban, véletlenül, egy elszólásból, tudtam csak meg

egy jó részének magyar a közös társalgási nyelve.

Az egyik fogadáson Ráfi chávérunk magyarul beszélgetett a magyar követtel, de csakhamar hozzájuk csatlakoztak az „utódállamok” — csehszlovák, román, jugoszláv — véletlenül magyarul is beszélő diplomatái, sőt akadtak olyan más követség is, akik korábbi budapesti szolgálataik alkalmával sajátították el a nyelvet, így — a feleségeikkel együtt — végül is egy nagy társaság alakult ki, amelynek tagjai egymás nyelvét ugyan nem beszélték, de „magyarul” valamennyien egyszerűen megértették egymást... Afrika kellős közepén...

Az Új Kelet olvasóit bizonyára érdekelné fogja az a kis epizód is, melynek során kiderült, hogy a Mál-i nagykövetség diplomatái

kétszer, mert a cigányok nem tudtak betelni vele és Marja sem. Csak azután oszoltak szét.

Valaki akkoriban megírta volt ezt nekem Michalovcéről Pozsonyba s most a másolását eszembe juttott. „Marja a cigányasszony” megjelent azóta magyarul, héberül, németül, franciául, de sikernek igazában csakis azt a cigányok számára tartott michalovcei, piactéri felolvasást számítom.

★

Könyveim máglyára kerültek Pesten, a verseskötetből a háború után sikerült felkutatni néhány példányt, a regényből csak egyetlenegy. Ami vers nem jelent meg kötetben, azt csak az agytekervények őrizték meg, jobbára töredékesen, néhány a földből került elő az elásott Naplónál együtt. De valami különös dolog is történt, két versem köbe véve túlélt a pusztulást a Hradeken, a michalovcei zsidó temetőben. Könnyen megtörténhetett volna, hogy mindabból, amit életre hívtam, csak a két sírvers maradt volna meg, de persze sem nyoma, sem hírmondója annak ki szerezték. Furcsamód ez is a siker, ha nem is édes, de kesernyős ízeit idézi fel bennem. Valami élő mégis megmaradt volna belőlem akkor is, ha Auschwitzban a gázkamrába tesznek és éppen a temetőben: Anyai nagyanyám, akit nagyon szerettem, van ott eltemetve és jóformán egyetlen a családból, akinek halálában föld jutott, azért gyakran járok álmomban-gondolatban abban a sírkertben. Nem látogatja sírját többé senki, s jó érzés számomra, hogy képeletem foszlányai ott élnek a közelében.

Egy fiatal, alig harminc éves orvost, dr. Róbert Sándor, miután eljegyezte magát és boldog vőlegénynek ismerte mindenki, hirtelen meghalt. Nyílt titok volt, hogy önkézzel vetett véget életének, de a rejtélyt senki sem tudta megfejteni. Az egész város mélyen meg volt rendülve, magam is egészen felűlvem, mikor a temetésről hazajöttem, három sírverset írtam, két gyászdal és egy Chorus mysticus-t. Családja ezt később valamiképpen megtudta s kérte, hogy az egyiket a sirkövére vésethesse, így került a héber betűs sírköve, ez a magyarul írt vers:

hogy nem édesanyja a gyermekeknek. Sokáig el sem akartam hinni, mert édesanyjánál volt édesebb. Ezt is írtam sírfeliratnak és valami olyasmit, hogy az Úr odafenn biztosan az igaz édesanyjával mellett fog neki helyet adni.

Különböző többször írtam róla, gyerekkoromról való emlékezéseimben mindig jelen van, s finom lényét gyakran felidézem. Egyszer mint kislányt tisa-bővőkör a chéderbóli jövő kislány tuskés bogáncsal dobált meg, s mind a hajamba ragadt. Keserves sírással, kétségbeesve szaladtam hozzá, ő anyagi türelemmel, szedgette ki a szüros, ragacsos bogáncsokat a hajamból. Hogy fájdalommal nyihitse, mesélt, elmondta, hogy a gyász jelűl dobált meg a fiúk bogáncsal, mert ezen a napon pusztult el a Szentély. Ő mesélt nekem először Jeruzsálemből. Ezt az emlékeket itt írtam meg róla, Tisa-bővőkör című novellában, amely héber könyvnyom is megjelent.

1963 VIII 2 Új Kelet 9

Száz éves a német szociáldemokrata párt

A párt nem marxista. A magántulajdon nem tekintendő rossznak, ellenkezőleg, nélkülözhetetlen pozitívuma minden szabad társadalomnak. Minél több magánvagyont kell létesíteni. Az államosítás, itt és ott hasznos lehet, de nem feltétlenül szükséges és nem az egyedüli hasznos eszköz. A párt nacionalista, európai és népi. Nem egy társadalmi osztály pártja, hanem mind azokat, akik csatlakozni kívánnak hozzá. Célunk nem az ember szocializálása, hanem a társadalom emberibbé tétele.

Ezt a nyilatkozatot, mely pártprogramnak is beillik, nem egy konzervatív, liberális, vagy kereszténydemokrata párt vezetője adta. Szerzője Carlo Schmid, a nyugatnémet szociáldemokrata párt egyik vezetője, a Bundestag alelnöke, a nemzetközi munkásmozgalmak ismert alakja.

Száz éves az idén a szociáldemokrata párt és ebből az alkalomból hangzott el a nyilatkozat. És maga a tény, hogy a párt az 1963-as évét jelölte meg hivatalosan, mint a pártalapítás századik évfordulóját. Önmagát beszél. Mert 1863-ban nem a Liebknecht és Bebel alapította, forradalmi marxista párt született, hanem Ferdinand Lassalle mérsékelt, reformista pártja.

A „Németország munkásainak általános egyesülése” Leipzigben látott napvilágot Lassalle, az alapító, mindenekelőtt azt hangsúlyozta ki, ami elválasztja Marxtól. Így, munkások alatt Lassalle nem csupán a fizikai munkásokat értette, hanem mindazokat, akik a munkájukból élnek, azaz a lakosság 80 százalékát. Lassalle szövetséget akart az állammal, hogy parlamenti győzelmek segítségével szerezzék meg — nem a hatalmat, mert arra semmi szüksége sem volt — hanem csupán a szabadságot, az egyén szabadságát, amelyről Hegel, aki sokkal inkább tanítómestere volt, mint Marx, azt mondta, hogy „senki sem lehet szabad, amíg mindenki nem az”.

1869-ben, Eisenbachban született meg a másik német munkáspárt. Bebel és Liebknecht, Lassalle-lal ellentétben marxistának vallották magukat s a forradalmat látták az egyedüli útvezető őrnek. Az államban

szövetségest, hanem ellenséget fedeztek fel és a proletariátus diktatúráját hirdették —, természetesen csak rövid időre, miután a kapitalista osztály megszüntével feleslegessé válik és megszűnik az állam is.

Mindenen ellentétben dacára, a két párt 1875-ben fuzionált és így született meg a német szociáldemokrata párt. Annak ellenére, hogy a párt programja hallatlanul zavaros volt, mert mindkét csoport ragaszkodott a maga eszméihez, a szociáldemokraták egyre jelentősebb sikereket értek el a választásokon.

A sikerek kiváltották a vaskancellár haragját és Bismarck, miután a parlamentben nem tudta megfojtani a pártot, megtiltotta neki minden parlamenten kívüli tevékenységet. Párttagok ezrei kerültek börtönbe, vagy emigráltak, főként az Egyesült Államokba.

Az erfurti kongresszus 1891-ben új programot fogadott el, amely alkalmazkodott a változott viszonyokhoz. Ez a program egészen 1925-ig érvényben maradt. Igyekezett összeegyeztetni Lassalle langyos reformizmusát a forradalmárok eszméivel: a szocialista forradalomra szükség van, de az egy történelmi szükségszerűség és így az emberek semmit sem tehetnek, hogy sietessék, vagy hátráltassák, amikor kell bekövetkezik önmagától. Miután a nagy vonalakban nem sikerült világos és hatékony programot kidolgozni, a szociáldemokraták mindinkább a mindennapi problémáira, a bérharcokra összpontosították figyelmüket, ami szükségszerűen a szakszervezetek egyre fokozottabb befolyásához vezetett.

A első világháborúban, mint annyi más országban, a „nemzetközi proletariátus pártja” hazafiassáknak bizonyult. A német szociáldemokraták megszavazták a katonai költségvetést. Miután a marxizmus hatalmas köteiben mindenre akad magyarázat, Karl Marxnak a cárizmus elleni „szent háborúját” hirdették meg.

A weimari korszakban a párt sokkal kevésbé jelentős szerepet játszott, mint ahogyan azt általában hiszik. A tizennégy weimari évből, mindössze két és fél

éven át vettek részt a kormányban. Ezzel szemben, 1933-ban az egyetlen párt, amely nem szavazta meg a teljhatalmat Hitlernek, éppen a szociáldemokrata párt volt és ezzel, ahogyan ma mondani szokás, „megmentették a német demokrácia hecsületét”.

A második világháború után, azok, akik túlélték a koncentrációs táborokat, a börtönöket, vagy a száműzést, fontos helyet foglaltak el a német szövetségi és tartományi kormányokban. Ez a befolyás az évek folyamán csökkent. A nyugatnémet politikában érezhető jobbrtolódás következtében a szociáldemokratáknak módosítani kellett taktikájukat. Hitler napjaiban túlságosan sok szó esett a vörös ördögről, ahhoz, hogy a német szavazó kegyeit marxista szövegekkel meg lehessen

nyerni. Ezenkívül, mint más nyugati országokban is, a proletariátus jóléte a mosógép, kiskocsi, televízió és bankbetét civilizációja nem volt megfelelő légkör forradalmi jelszavak hangoztatására.

A párt végre ráeszmélt, hogy gyökeresen meg kell változtatnia politikáját, ha szavazatokat akar. Ez a változás 1959-ben, az úgynevezett godesbergi programban jutott teljes kifejezésre. A német szociáldemokrácia visszatért oda, ahonnan elindult: Lassalle langyos reformizmusához. Ma már ismét „mindenki pártja” az SDP és aki egy választási beszédet hallgat meg Nyugatnémetországban, csak nehezen tudja eldönteni, hogy melyik párt gyűlésén is van.

Az elvtelenség, fokozódó opportunizmus és forradalmi idealizmus feladása dacára is pozitív erő marad a párt, a reakció és a neonáci tendenciák elleni harcban. Ha Globke és Ulbricht között kell választani, akkor mégis csak Willy Brandt, vagy Carlo Schmid hívei vagyunk.

Dr. Rosenberg Alexanderné Heiden Dóra 71

Most kaptuk a lesújtó hírt, hogy dr. Rosenberg Alexné, a yonkersi ort. zsidóság vezető főbábijának, a new-yorki rabbitanács nagytekintélyű elnökének felesége örökre elköltözött az élők sorából. Nagy vesztesége ez az amerikai ort. zsidóságnak és annak a nagyszámu egyesületnek, szervezetnek, intézménynek, melyeknek élén állott és amelyekben áldásos munkásságát kifejtette. De mélyeség gyásza ez a magyarországi zsidóságnak is, mely benne Heiden Dórát siratja. Dicsőre, elismerő jelzővel díszíteni Heiden Dóra nevét, szinte konvencionális formassággá kicsinyíteni igazi értékét. Heiden Dóra nagy név volt minden jelző nélkül is. A kétszázévesnél több zsidó lelket számláló Pestnek nem volt olyan jótékony-sági, szociális egyesülete, szervezete és intézménye, melyben Heiden Dóra ne töltött volna be vezető szerepet. A WIZO-tól kezdve, melynek alapítói közé tar-

tozott, a menekültek segélyező bizottságon keresztül mindenütt ott volt, ahol adni, áldozni, jótékony-ságot kellett gyakorolni. Nemes lelkét, nagystílűségét azonban nem elégitelte ki a jótékony-ságnak, az alimizna osztogatásnak sem a formája, sem a lényege, — sokkal nagyobbra, sokkal többre törekedett. Komoly, hézagpótló intézményre, melyben a vallásos zsidóság legjobban rászoruló rétegének gyermekei kapnak segítséget. Alig néhány nyadmagával, egy-két tucatnyi hasonló gondolkodású, nemeslelkű leánytársával megalakítja a „Hanna” gyermekotthont, mely szociális segítés terén csakhamar komoly tényezője lett a pesti zsidóságnak. Sok-sokszáz, sőt ezer szegény gyermek jutott a „Hanna”-ban meleg ételhez, meleg ruhához és meleg otthonhoz. A „Hanna” elválasztatlanul összeforrott Heiden Dóra nevével és ez többet jelentett számára minden elismerésnél. A szülő házból magával hozott zsidó erőnyeket gyakorolta új hazájában is abban a sok-sok szervezetben és egyesületben, melynek élén állt és amelyekben áldásos munkáját élete utolsó napjáig kifejtette.

A szeretetnek, közmegegyezésnek hatalmas tanúságtétele volt az ezekre menő gyászmenet, mely a tudós főbábi telességét utolsó útjára kísérte. Mi pedig, évtizedekkel ezelőtti munkatársai, a messze távolból ösztöne elismeréssel és mély megilletődéssel hajtjuk meg fejünket Heiden Dóra drága emléke előtt.

Az izraeli magyar jisiv közéleti egységisége, Heiden Jenő az elhunytban testvérét gyászolja.

Dr. Ungár Béla

A Kodály-balladák marosvásárhelyi énekesnője Jeruzsálemben

Kodály Zoltán lesz az énekesnője a népzene-kutatók jeruzsálemi nemzetközi kongresszusának.

Izraeli tartózkodása alkalmával, héber fordításban, a hazai énekkarok adnak majd elő részleteket műveiből.

Ez a látogatás és a nyomában támadt érdeklődés tette időszerűvé azt a beszélgetést, amelyet Berner Judith Kornéliával, a ma-

Irta: Gervai Sándor

Nem ez volt az első sikeres szereplése. A marosvásárhelyi Zenekonzervatórium növendékeként mutatkozott be a közönségnek.

Kodály-balladák előadásával vonta magára a figyelmet. A múlt emlékeztet, gyermekkorai élményeiben

Berner Judit Kornélia Kodály dalt énekel

rosvásárhelyi származású, Kodály-balladák énekesnőjével folytattunk.

Berner Judith Kornélia férje, dr. Berner Mór, orvosi hivatása mellett megbecsült irodalmi tevékenységet is folytatott. Különösen „O, én kiválasztott népem” című, a Bolyai könyvkiadó gondozásában megjelent könyve váltott ki erős visszhangot. Az erdélyi zsidóság deportációjának hiteles, komoran figyelmeztető dokumentuma ez a fájdalomban és kínokban fogant mű. Dr. Berner, ma a Kupát Cholim jeruzsálemi körzeteinek bőrgyógyász szakorvosa.

Kirját Hájóvól kerületben laknak. A mindig üdén zöldellő kertre néző lakásban már egy hazatalált polgári élet hangulata uralkodik.

A múlt minden öröme és keserősége fényképekben, albumokban, plakátokban, mint a mesebeli bűvös-palackba visszazsúrt szellemek, várják, hogy tanúskodásra hívják őket.

Ime, egy ember nagyságú, többszínű falragasz 1958 áprilisi havából. A marosvásárhelyi „Klinika Kórházak Intézményi Bizottsága — Gyermekklinika Osztálybizottság”, a Kultúrpalota kistermében ballada-estre invitálja a közönséget.

A műsor egyik kiemelkedő eseménye, Kodály leg-hosszabb, legnehezebben előadható balladája — „Barcsai”.

Berner Kornélia énekelte el mély benyomást keltve a tömegre szűföldött, műértő hallgatóságban.

látja az indítást e műfaj felé. Szentmátén született, Szolnok-Doboka vármegyében. Sokat volt egyedül a fenyvesekben. A környék pásztorainak bús énekei, egyszerű zeneszerzések, hozzátartoztak a vidék életének hangulatához. Középpontjukban mindig a szerelmek legény, vagy hajadon állott. A boldogság akarása közben romlást hoztak önmagukra és azokra is akiket szerettek. Később mindent a misztikus világot megtalálta a Kodály-balladákban. Berner Judit a Magyar Autonóm Terület zenei rendezvényeinek szívesen fogadott szereplője volt ezekkel a balladákkal.

Jeruzsálemben letelepedve, először a Bné Brit „Jesájahu Press” páholya rendezésében énekelte Kodály-balladákat.

Most sor kerül majd arra is, hogy a Kol Jiszráél hallgatóinak mutassa be művészetét.

Berner Judith Kornélia a hívők meggyőződésével vall műfajáról. Eppen ez váltotta ki a következő kérdést: — Nem gondolja, hogy idegen virág Izrael mezején a Kodály-ballada?

— Nem. Az arab tevehajcsárok dallamai, vagy akár a néger énekek, semmivel sem állanak közelebb a zsidósághoz, mint Kodály. Sőt! Ő, egyénileg, hozzánk egészen közel állt. Akkor, amikor más dallamok szerzői nem is akartak tudni rólem. Én úgy érzem, hogy éppen Izraelben válhat ki

visszhangot az a világmagyarázat, hogy tragikus sorsunkat lelketvígasztáló balladákban adjuk vissza önmagunknak és a nagyvilágnak. E műfaj tükrözésében még a közelmúltat is el tudjuk viselni.

A kertben iskolagyerekek ülnek a rövidre nyírt fűvön. „Chalil” illesztenek az ajkukhoz.

Berner Judith Kornélia szeretettel néz rájuk.

— Látja, valahogy így rügyeznek ki a balladák...

Baktériumok a növénytermesztés szolgálatában

Mintegy husz évvel ezelőtt sikerült a tudósoknak először különválasztania a talaj mikroflórájából a foszorbaktériumot. Ez a baktérium sporaképző, sporája évekig megtartja életképességét s kedvező körülmények között új baktériumsejtté változik. A foszorbaktériumoknak ezt a sajátosságát használták fel a „foszorbaktérium trágya” előállítására. E hamu szűrke por egy gramja 8 milliárd sporát (!) tartalmaz. Ezek tavasszal a talajba kerülve kicsiráznak és számtalan, fáradhatatlanul tevékenykedő bakté-

riummá alakulnak át, elősegítve a kukorica, buza, árpa, burgonya, káposzta és paradicsom növekedését. Őt gram baktériumpor egy hektár gabonaföld trágyázására alkalmas.

A foszorbaktériumok miközben felbontják a talajban található szerves anyagokat, a növényeket foszorszával látják el. Imerünk ezenkívül nitrogénbaktériumokat is, amelyek a levegő hidrogénját alkalmazzák át a növények számára szükséges nitrátvegyületté. Ilyen munkát végző baktériumok élnek egyes növények gyökerein is.

Kizárólag Önnek!

Biztosítási tervezeink alkalmasak minden egyes személy különleges szükségleteinek.

„MIGDÁL” Biztosító Társaság gondoskodik minden ügyfeleiről.

AMERIKAI ROKONOK

(Folytatás a 10. oldalról)

van volt még egy cérnaszámi reményem.

— Az elutazásuk előtti napon bucsuvacsorát rendeztünk. Ehhez őt ragaszkodott. Harminc ember preselődött be a lakásba — valahogy kétszáz fontból megusztam. Áron bácsi szép beszédet vágott ki, amit csak Szeréna néni értett meg, könnyezett is hozzá. Tele voltak hazaszeretettel. Talán most!... Félrehívtam Áron bácsit és mindennel kirukkoltam. Ha egy kis esszpresszót nyithatnék... Tudod mit választott?

— Szegény apád, Isten nyugtassa, az is ilyen lehetetlen volt mindig.

— Nem folytatom tovább. Annyit mondhatok neked, óvjon Isten az amerikai rokonoktól.

Felállt, valami köszönésfelét motyogott és elbortorkált.

Ottthon aztán elmondtam a preventív imádságot.

Ma reggel azonban... azt hiszem történt valami

A detroiti rádió reklámadásába most egyperces szünetet iktattak be. Utána felhangzik a bemondó reklámszövege:

— Hogyeim és uraim, most az A. Y. által előadott hang- és zörejmentes óra ketyegését hallottak.
(Time, Chicago)

★
Marc Kibaud, az ismert francia riportter gyákn jelennek meg a nyavánosság előtt kedvenc kis majmavai, melyet zsinigre fűzve vezet. A makacs alátka gyakran önálló kezdeményezésre fog és kényeszeríti gazdáját, hogy akaratát el lehajoljon. Ezzel kapcsolatban jegyezte meg a napokban az egyik kollégája:

— Kettőjüknél az ember jobban tudja egészen pontosan, ki kit vezet a poráson.
(Picture Post, London)

★
A Francia Akadémia 40 „hatalmaltanja”, akik buzgón munkálkodnak a francia nyelv szótárának elkészítésén és már a C betűig jutottak, úgy döntöttek, hogy a cigarettát ne hívják a jövőben szivarkának (petit cigare). A cigarettá eddigi definíciója így hangzott: Apró, szétvágott dohányból készült és finom papírba sodort szivarka. A cigarettá új definíciója: Apró, finom papírból készült, szétvágott dohányval töltött cilinderek.
(Paris Match)

★
KÉRDÉS-FELELET

Kérdés. Hogyan lehet az, hogy egyes népidemokráta vezetők még Chruscsevvvel szemben sem ösztönözték?

Felelet: Bugyola ellátogat az iskolába és azt kérdezi a tanítótól, hogyan tanul a fia?

— Nézze, Bugyola úr — mondja neki a tanító —, a fia minden tantárgyból jeles.

— Hiszen ez nagyszerű! — örvendezik Bugyola.

— Igen ám, de van a fiának egy szörnyű nagy hibája: állandóan hazudik.

— Ezt nem értem — csó dallok Bugyola. — Kitől tanulhatta a gyerek a hazudozást? A feleségem sohasem hazudik, én pedig sohasem vagyok otthon.
(Borsszem Jankó)

★
Egy modern festő megállapodást kötött egy pszichiáterrel, mely szerint, ha valakinek tényleg megtetszik valamelyik festménye és azt megvásárolja, úgy elküldi a vevőt a pszichiáterhez — és a tisztelt díjon megosztottnak.
(Reader's Digest)

★
APIÓ BOLÓSSÉGEK

Jobb, ha az ember izgalomra, mint nyugalomra vágyik.

Semmi se hoz ki jobban a sodróból egy képviselő-jelöltet, mint az a tény, hogy a betyár ellenfele is elkívánna, hogy megválasszák.

Tisztázni kell az alapfogalmakat. Például azt, hogy mi az alapfogalom.

A sovinizmus legszebb megnyilvánulása az lesz, amikor majd a Föld-lakók összetartanak.

Ha a gyalogló ott megy át az úttesten, ahol akar, akkor biztos, hogy előbb-utóbb mások keresnek számára kórházat.

Egy sorsjegy tulajdonos morfondirozása: Nem húzták ki a sorsjegyet és ezt a nemzetközi feszültségnek tulajdonítom, pedig hajlandó vagyok kötelezettséget vállalni, hogy a nyereleményt csak békés célokra használnám fel.

NEVET A VILÁG

Beküldött viccek

TANÁCS

A telavivi Allenby utca legforgalmasabb részén az egyik járókelő egy másikhoz fordul és megkérdezi: — Uram, hogyan juthatnék el a legrövidebb úton az Ichilov kórházba?

— Ha becsukja a szemét és átvág az úttesten — hangzik a zord válasz.

Kiss Andor,
T.-A. S'chunát Hátikvá,
rechoy Chánoch 29.

AGGÓDÓ HITVES

A betegeskedő férj későn jön haza, felesége már nagyon aggódik.

— Rosszúl éreztem magamat — válaszolja a férj.

— No és mit csináltál?

— Leültem egy padra, kifújtam magamat, majd amikor egy kicsit jobban lettem, elmentem Grünhöz, a szabóhoz és megrendeltem a táchrichemet (halott-lépel).

Az asszony ráförmed:

— Meg vagy bolondulva?

— De miért, drágám? Az ember nézzen szembe a realis helyzettel.

— Ostobaság! — toporzékol az asszony. — Éppen a Grünhöz kellett menned! Egy évig is eltart nála, amíg elkészít egy ruhát!

Szilágyi József,
dekoratőr,
Kirájt-Jám.

LESZERELÉS

Kohn és Grün találkozik az Allenby-n.

— Mit szólsz a nagy leszerelési lázhoz? — kérdi Kohntól Grün.

— Mit szólnak? Nem örülök neki.

— Nem örülsz? És miért nem?

— No, hallod, a mult héten leszerelték a gázamat, tegnap a villanyóramat. Még jó, hogy nincs telefonom, mert azt is leszerelnék...

Grosz Jakab,
Rámát Aviv.

Az egyik manchesteri múzeumban láthatók az 1727-ből való Manchester Weekly című újság első példányai. Az első példányban szerepel a történelem legelső házassági apróhirdetése, amit Helen Morrison nevű helyi leány adott fel, férjét keresve magának. A hirdetés szövege szerint Helen Morrison példásan tisztességes, jólnevelt lány, aki magához méltó férjet keres.

Az első házassági apró hirdetés nem sok jót hozott a vállalkozó szellemű Helenre, ennek a körunkban oly nagyon elterjedt módszernek háttor kezdeményezőjét ugyanis Manchester polgármesterének parancsára a bolondok házába zárták. A polgármester ugyanis azzal érvelt, hogyha egy tisztességes lány arra vetemedik, hogy újság útján keres férjet magának, az napnál világosabban beigazolta, hogy bolond...

GYAKORLATI TANÁCS

Lakatos Lászlót, az ismert színműíró felkereste egy ifjú szerző, átadta neki új darabjának kéziratát és kérte, hogy olvassa el. Lakatos teljesítette a kérést és az olvasás után így szólt:

— Véleményem szerint a hősnek a darab végén méreg helyett revolverral kell öngyilkosságot elkövetnie.

— Miért? — kérdezte a fiatalember.

— Mert a lövés egyben felkelti a közönséget is — felelte Lakatos.

A NEHEZEN VART BOLDOGSÁG

A padon egy fiatal pár ül. Mellettük egy idegen férfi. Kicsit zavarban van, amikor a bizalmas beszélgetést hallgatja, de hát fáradt, ottmarad. Ezt hallja:

— Rövidesen boldogok leszünk.

— Még két hét.

— Bár már eljönne.

— Nem lehetünk türelmetlenek.

— Tudom, drágám. De nemcsak mi várunk. A rabbinátus igyekszik, de hát rajtunk kívül még sok-sok pár várja, hogy szétválasszák őket...

AZ ÖZVEGY LAKOMAJA

Két emberevő kiadós étkezés után jóllakottan nyúl el a fűben. Az egyik megszólal:

— Kevés embert részesít a felesége ilyen pompás lakomában, mint engem. Am, lehet, hogy vágyakozni fogok utána...

MULATÓS ASSZONY

Két barát beszélget:

— Bajban vagyok az asszonnyal.

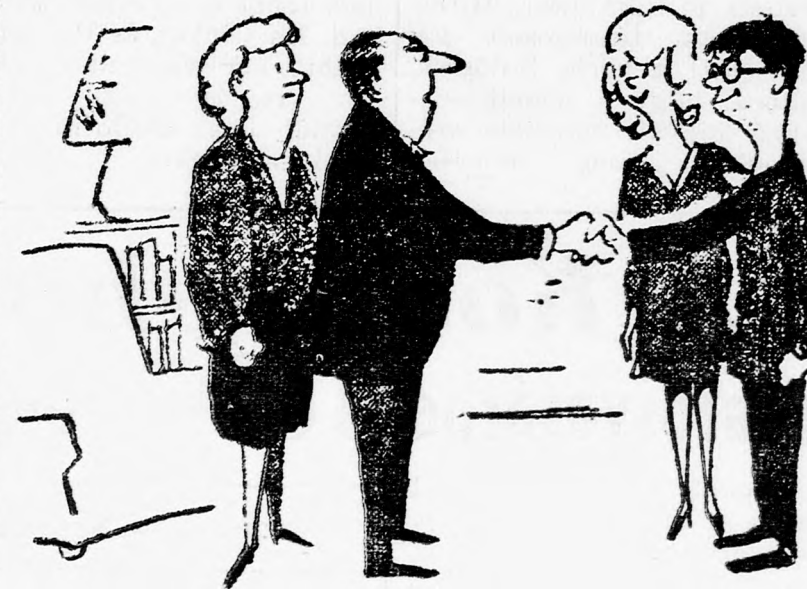
— ?

— Minden éjjel a mulatóban van.

— Ajvé! Iszik?

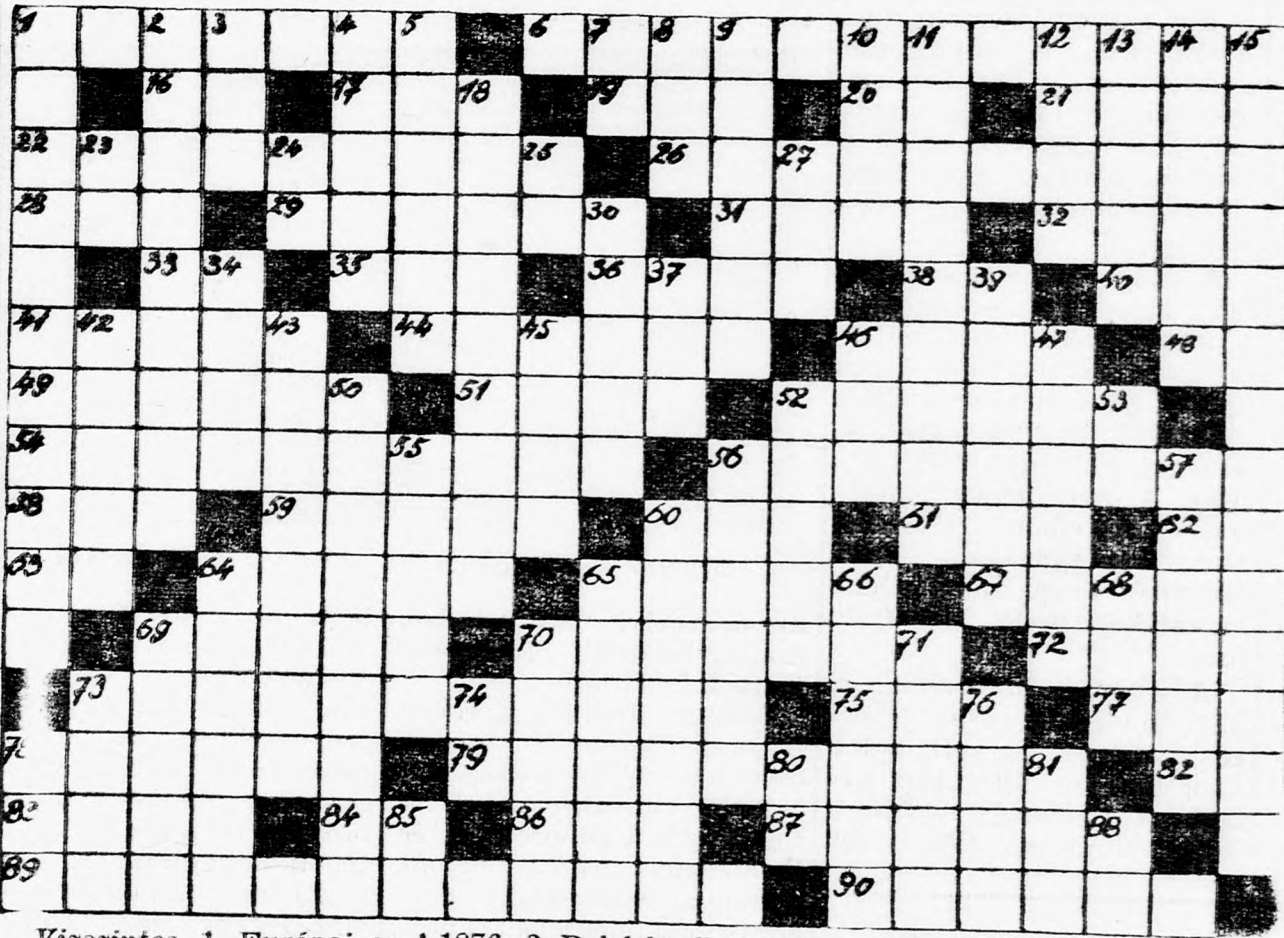
— Nem. Engem keres.

NYEGLE IFJU

— Tulajdonképpen egy olyan ügyben jöttem, mely kapcsolatban van a lányukkal. De, hogy mi az az ügy, azt már elfelejtettem...

KERESZTREJTVEŒY 1172

Visszintés. 1. Európai ország diktátora. 6. Héber író „Alef” című könyvéért a Lamdan ifjusági irodalmi díjjal tüntették ki. 16. Rangjelző. 17. Idegen nyers. — 19. Héber női név. 20. Azonos betűk. 21. Szibériai folyó. 22. Egyes mohamedán fejedelmeknek a rabszolga testőrsége. 26. Szíria vezérkari főnöke, az ország „erős embere”. 28. Járom. 29. Előfizet. 31. Parlagon heverő föld. 32. Zenében az egyik félhang neve. 33. A mesebeli ravasz koma mássalhangzó. 35. Fejletlen közkaton. 36. iacta est. 38. Puha fém. 40. R. C. I. 41. Mondai alak, a nép óskorában a brit sziget királya. 44. Vissza: város Ticino svájci kantonban a hasonnevű tó partján. 46. Az izsákos valódi csemegéje. 48. Nagyhatalom magánhangzó. 49. Vissza: Andersen amerikai néger énekesnő keresztneve. 51. Hegycsucs. 52. Náci tábornagy, 1942-ben vezérkari főnök, 1946-ban kivégezték. 54. Két szó: 1. Francia író 1804-

1876; 2. Babérlevél. 56. Lépésök korlátja a reneszánsz és barokk korban. 58. Z. B. E. 59. Próféta. 60. Vissza: katonai egység. 61. Angol fia. 62. Növénny. 63. Kicsinyítő képző. 64. Ekezetlen héber tisz, vezér. 65. A szilárd földkéreg külső, többékevésbé laza takarója. — 67. Csehszlovákia elnöke volt. 69. Francia uralkodócsalád 987-1830. 70. Aszfalt. 72. Szovjet köztársaság. 73. Két szó: 1. Ekezetlen értékpapírok névértékének az árfolyammal való azonossága. 2. Rokon nemzet. 75. Héber zsidó hitre tért férfi. 77. Vissza: vízi emlős. 78. Vissza: ritkaság, különlegesség latin eredetű szóval. 79. A Dávár munkatársa, a Lávon-üggyel kapcsolatban az elmúlt hetekben sokat szerepelt neve a lapokban. 82. Tesz mássalhangzó. 83. Kőr, társaskőr. 84. Fél dal. 86. Női név. — 87. Jevgenij Puskin verses regényének címe. — 89. Két szó: 1. Spártai törvényhozó, akinek a spártai alkotmány keletkezését tulajdonították; 2. Katonai rendfokozat. 90. A levelek edénynyalábainak összessége.

Függőleges. 1. Héber író és Kneszet tag. 2. Francia költő 1790-1869. 3. Angol sziget Dél-Afrika északi partján. 5. Építészeti és művészeti stílus, korszak és divat is. 7. Olasz névelő. — 8. culpa. 9. Bibliai alak bíró, főpap és próféta. 10. Zola regény. 11. Római író. Főműve a „Saturnalia”. — 12. Vissza: kiváló osztrák operettkomponista 1873-1925. 13. Lány meleg szellő.

14. Elhunyt román zeneszerző. 15. Két szó: 1. Rendőri portyázás; 2. Lengyel író, a legbájosabb lengyel verses elbeszélések és a legkedvesebb mesék szerzője. 18. Két szó: 1. Tartomány a kínai alföld délnyugati peremén, a Hoang-Ho két partján; 2. Város Algírban. 23. Német R. T. 24. Francia névelő. 25. Ital fele. — 27. Járom. 30. Nigéria fővárosa. 34. Iráki népkisebbség. 37. bago, ágyékszabó. 39. Vissza: a tavúrás világbajnok. 42. Német író 1831-1910 „Der Hungerpastor” stb. — 43. Nagy orosz énekes basszus. 45. Ekezetlen vándorkereskedő. 46. Vissza: Férfinév. 47. A tuzok-félék kisebbik faja. Európában. 50. Chruscsev nagy ellenfele. 52. Ekezetlen az állatok egybenfartására szolgál. 53. Elet mássalhangzó. 55. Az olasz kommunista párt lapja. — 56. Harcos tőrzs a volt Belga Kongóban. 57. Tiszavirág életű. 60. Görbe, készszerti, keleti szuró és vágó fegyver. 64. Az iramszarvas északamerikai erdőlakó rókona. 65. Szóvirágokkal teleltüzdelt dagályos beszéd. 66. A fűzfafélék családjába tartozó növény nemzetsége, 5-ik kockában duplahangzó. 68. Idegen szükség. 69. Vissza: fereg. 70. Ekezetlen héber világos, derült. 71. Izraeli sörgyár. 73. Kutyafajta. 74. S. C. 76. Népemese. 78. Héber számértékben a m: 40-100-30. 80. Idegen helyeslés. 81. óz, énekesnő. 85. Azonos betűk. — 88. Tiltó szó.

★
NYEREMÉNYKÖNYV: BARZILAY ISTVÁN „Csillag a tábor fölött”

UJ KELET REJTVÉNYPÁLYAZAT SZELVÉNY 1172

Név:
Cím:

AZ 1169. SZÁMU KERESZTREJTVEŒY MEGFEJTÉSE
Visszintés: 22. THESSALIA, 26. MIOPE RAMON, — 44. ARABIA, 56. CELLULOZE, 73. ALRUNA, KININ — 87. HEKTAR, 98. RAMSES.
Függőleges: 1. ARTURO ILLIA, 2. SUETONIUS, 9. IDIOMA, 11. WIESEL ELI, 15. NUNCIUS, ERASMUS — 39. MATULA, 50. LERMONTOV, 56. CELLINI, — 70. BIZET.

Közljük kedves megfejtőinkkel, hogy a nyereleménykönyveket a következő hónap első hete folyamán postázzuk a nyertesek címére.

Neumann János, az elektronikus agy feltalálója

— halálának hatodik évfordulójára —

Irta: B. Monostory Ada

A zsidószármazású, budapesti Neumann Jánosról, századunk legnagyobb matematikusáról beszélgetünk Györi Árpád mérnökkel, akinek rokona volt és aki sok év távlatából szeretettel emlékszik vissza arra a kisfiúra, aki 1914-ben, tíz esztendőskorában már egyetemista színvonalu matematikus volt.

Ezerkilencszáztizen-négyben, júniusban tettem le jó eredménnyel felső matematikából a vizsgát Kürschák professornál. Ez a jó eredmény azt jelentette, hogy két kérdést jó oldottam meg, míg a harmadikkal kudarcot vallottam. Rökonaimnál, Neumannéknál minden vasárnap délelőtt családi összejövetelt tartottak, ahol a népes család összes tagjai megjelentek. Ott volt az akkor tíz éves, első gimnazista Neumann, akkor még Német Jancsi az édesapjával, aki a Fabrik igazgatója volt. Én elmeséltem vizsgám történetét a családnak, mire Jancsi papája így szólt hozzám:

— Tedd fel talán a kérdést Jancsinak.
— Én tehát felírtam a kérdéseket és legnagyobb esztendőskoromra a kis tiz esztendőskor Jancsi percekben belüli megoldotta mind a három kérdést, azt is, amit nekem nem sikerült megoldanom.

Nagy volt a meglepetés, hogy a kis diák ilyen magasfokú matematikai tudással rendelkezik, de az évek során azután már nem esodálkozunk, amikor Jancsiból az egyetem büszkesége lett, aki minden matematikai versenyt megnyert. Diplomája elnyerése után Göttingenbe ment, ahol a matematika és fizika kitünőségei találtakoztak. Hitler uralomrajutása előtt Amerikában telepedett le, ahol a Princetoni egyetemen tanszéket kapott. Itt találkozott össze a szintén magyar-zsidó származású dr. Teller Edével, aki tudvalegileg ma is Amerikában él és a hidrogénbomba „apja”-nak nevezik. Az atombomba szerkesztői gárdájában együtt dolgozott Einsteinnel, Tellerrel, Fermi professzorral, Oppenheimmal, Pontecorvossal, Klaus Fuchs-szal és dr. Szilárd Leóval, akikkel együtt kapták a megbízást Truman elnöktől, hogy atombombát szerkesszenek.

Einstein professzor volt századunk legnagyobb fizikusa, de a legnagyobb matematikus Neumann János volt, akinek Pascual Jordan, aki jelenleg a hamburgi egyetem fizika-, matematika- és zoológia tanára világhírű tudós, nagyon érdekes könyvében: „Wie sieht die Welt von Morgen aus?” egy fejezetet szentelt és ami még ennél is érdekesebb a könyvet J. v. Neumannnak, a század legnagyobb matematikusának és az igaz „Uebermensch”-nek ajánlja.

Ezen a kitételen nem kell csodálkozni, miután Neumann-Német János a fizikai mozgástudományból egy újfajta tudományt: a kibernetikát fejlesztette ki. Ez a fizikai mozgástudomány-ág az elektronikus agynak a tudományos elmélete.

A fiatal tudós, 1957-ben, 53 éves korában halt meg rákban, az utolsó pillanatig dolgozott és csodálatos agya az atommagkutató terén olyan tudományos problémákat oldott meg, hogy Jordan szerint Neumann János agya, már egy új, felsőbbrendű emberi fajtát reprezentált.

Neumann volt a megte-remtője a MANIAC-nevű számítógépnek, amely egyike a modern tudomány legfényesebb fegyvertényeinek. Történelmi tény, hogy a koreai háború idején, amely az amerikaiaknak emberben és anyagban óriási veszteséget okozott, MacArthur tábornok nagyobbt területekre akarta kiterjeszteni a hadműveleteket és az atombomba felhasználásával nagyobb eredményeket akart elérni, a meddő harc és egyhelyben topogás után.

Truman elnök elnökletével összehívták az amerikai hadvezetőséget a Pentagonba, ahol haditanácsot tartottak. Ezen az ülésen résztvett többek között Teller Ede és Neumann János is. Neumann János kapta meg a megbízást, hogy számítsa ki a háborus esélyeket. Neumann János három nap múlva jelentette, hogy olyan nagyméretű háború, mint amilyet MacArthur tervez, az USA gazdasági, emberi potenciáljának pusztulására vezetne, mert mérhetetlen ember és anyagáldozatot követelne, anélkül, hogy a végleges döntést kicsikarhatnának.

Truman elnök tehát menesztette MacArthur-t és Ridgeway tábornokot nevezte ki az Egyesült Államok távolkeleti főparancsnokának. A koreai háborút végső fokon Neumann János javaslatára fejezték be és ezzel a modern történelem cselekvő tényezőjévé vált.

Ez a gazdag pesti zsidó családból származó fiú, aki sokkal inkább hasonlított egy sportférfinhez, mint egy csendes és elvonult tudóstípushoz, a század legnagyobb csodáját hozta létre: az elektronikus agyat. S azóta a tudomány minden ki tud számítani, háborus esélyeket, a békés termelés jövőjéről rendjéről, minden munkát el tud végezni az ember helyett. A jövő világában, a következő században már nincs szükség emberi munkaerőre a gyárakban, legfeljebb a gépek irányítására alkalmasnak egy-egy embert, a gép mindent elvégez. Csodálatos és félelmetes tudományt indított utjára Neumann János, az elektronikus agyat, amely új gépet is tud szülni, a jövő század „robot-gépeit”, de meg tudja oldani az élet sok-sok más ágának a problémáit is és előrevitte ezt a különös tudományágot.

Csodálatos agya az élete utolsó percéig a tudomány szolgálatában állt. Az amerikai Atomenergia-Bizottság Neumann János nélkül nem oldott meg problémákat. Agya mellett állott a telefonkészülék és a legtitkosabb számításokat ki. Ez a fizikai mozgástudomány-ág az elektronikus agynak a tudományos elmélete.

Európa — napi 5 dollárral

(Reprinted by permission from TIME, The Weekly Newsmagazine, copyright TIME Inc., 1968).

Manapság az Európában nyaraló amerikaiak már nem szorongatják kezükben Baedekert. Az újfajta amerikai turista csak ritkán látható Róma elegáns Excelsior Hoteljében és kötelező Martinijét már nem fogyasztja a párisi Ritz bárban. Londonban esze ágába se jut, hogy a Claridgeben vacsorázzon.

Ehelyett sokkal valószínűbb, hogy egy kis Soho környéki restaurantban fog feltűnni, mint például a Neptunban, ahol egyszerű, de kitűnő tengeri halat szervíroznak, s amelynek tulajdonosa, Sam Abrahams azelőtt friss hallal házalt a zsidó East End negyedben. Sam eleinte nem értette, hogyan fedezték fel az amerikaiak, akik nap mint nap előzőnk a helyiséget. A Neptun egy 2 dolláros amerikai best-seller könyv fedezte fel, melynek címe: *Europe on 5 dollar a day*.

Az új utikalauz bevezetőjében mindjárt közli, hogy nem azok számára készült, akiknek olajforrásaik vannak Texasban, vagy akik Aga Khán hozzátartozói. A szellemes és hasznos utitkönyvet 15.000-en vásárolták meg 1957-ben, amikor először megjelent. Ezzel 150.000 amerikaiak bibliája Európában.

5 dollar a day másoknak hagyja a Louvre vagy a Westminster Abbey leírását, ehelyett kizárólag gyakorlati tanácsokra szorítkozik — hogyan lehet legolcsóbban Európába jutni és legolcsóbban „kijönni”, ha már egyszer az utas oda jutott, hogyan lehet biciklivel bérelni Kopenhágában, hogyan kell „értelmezni” egy olasz vendéglo motelt, hogyan lehet a legtöbbet látni a legolcsóbban (Párisban egy kávéház teraszáról), és a legfontosabb, csatlózza az idegen városban legnehezebben megtalálható dolgot — azoknak a helyeknek listáját, ahol olcsón és tisztán lehet enni és lakni.

FROMMER ALAPSZABÁLYAI

5 dollar a day, egy manhattani ügyvéd, Arthur Frommer szerzeménye. Frommer, mint a németországi amerikai hadsereg katonája került az utazási szakmába. Rájött, hogy az amerikai katonáknak szükségük van praktikus európai utikalauzra és irt egyet — 1955-ben — saját tapasztalatai alapján. Frommer és társai most egy másik utikalauzt szerkesztenek amely New Yorkot, Mexikót, Los Angeles, San Franciscot, Las Vegas és a Karibi szigeteket öleli fel — egy kötetben. A múlt évben Frommer véglegesen felhagyott ügyvédi praxisával.

kocsiban szállították az atomkonferenciákra és az utolsó percig kikérték tanácsát, betegágyánál a vezérkar legmagasabb rangú tisztjei álltak, hogy a legutolsó felvilágosítást ennek a csodálatos agynak még felhasználhassák.

De egyet nem tudtak még, segíteni rajta, bár az orvos tudomány a legjobb uton halad, hogy a rákot gyógyítani tudja, a század legnagyobb matematika-tudósát mégsem tudták megmenteni az emberiség számára.

val és azóta kizárólag az utikalauzok szenteli idejét. A Frommer-féle alapszabályok spártaiak. Bár az 5 dollár csak a napi szállást és három étkezést fedezi — az utitkötségeket nem, a kispénzü turistát figyelmezteti a kalauz, hogy 1) ne vegyen fürdőszobás szobát a szállodában. A fürdő vagy a zuhanyt csak kevés európai tekinti mindennapi szükségletnek. 2) Ne tegye be a lábát olyan vendéglobbe, amelynek étlapja nem függ kinn a kirakataba. 3) Tegye be a poggyászatát a repülőter vagy a vasútállomás ruhárárába s csak azután keressen szállást... Láthatlanban sohase vegyen ki szobát.

Frommer és csinos színésznő felesége maguk is respektálják a könyv szabályait amikor uton vannak. Nizzában például kedvenc helyük „egy szálloda, ahol hálóköntösben és papucsban fogyaszthatjuk el a

reggelit a konyhában és ahol a lakók kizárólag franciák.” Személyes Frommer provokatív prózájából: „X szállodában az ágyak meglehetősen keskenyek és főleg olyan pároknak alkalmasak, akiknek ez a könyv legjobb kívánságait küldi.” Frommer évenként több mint ezer közzölve levelet kap olvasóitól, amelyek irónak vagy több sége fixfizetéses, spórolós pap, tanár, tanító, mérnök vagy kiskeresetű intellektüel.

LEGJOBB A MARSHALL TERV OTA

Természetesen vannak panaszok is. A leggyakoribb Frommer sikerének mellékterméke: a szállodák és vendéglobb, amelyeket a könyv ajánl, teljesen „el-amerikaiasodnak”, aztán fel szórják áraikat. A múlt héten egy párisi hotelpatron büszkén mesélte Frommernek, hogy az ő

könyvének köszönhető, hogy lift van a szállodában. De az új lift megdrágította a szobák árát és Frommer kitörölte a szállodát a jövő évi kiadásból.

Minden jóindulata és ébersége ellenére, Frommer helyenként hibát követ el. Stockholmban a hárombócos *Af Chapman* valóban ideális megálló kiszámított pénzü diákok számára, de a kalauz nem említi, hogy a fogadó este 11-kor szigorú zárórát tart és automatikusan kikapcsolja a villanyt is.

Bécsben a kalauz néhány olyan hotel-t is felvett listájába, amelyek utcalányok nak és klienseiknek is kiadnak szobákat, továbbá egy kocsmát, amely az alvilág kedvenc találkozó helye és gyakori razziaák színhelye. Mindemellett a kalauz választéka általában megbízható és a londoni családias Arundale hotel tulajdonosa azt mondja, hogy „Ez a könyv a legnagyobb segély, amelyben Britanniát a Marshall-terv óta részese sül.”

A magyar zsidóság az Új Élet tükrében

Az Új Élet júliusi számának egyik vezető cikkét „A proféták álma” címmel dr. Dér István főrabbi írja. A cikk a három gyászhéttel és a tisabéavval kapcsolatos jeremiási tanításokat és legendákat tartalmaz. „Két világ...” című vezető cikkében az orosz Tereszkova ürrepülésével foglalkozva, a béke mielőbbi bekövetkezését reméli a cikkíró. — A lap hírt ad egy dokumentum kötet közeli megjelenséről, amelyet a hírhedt fehér terroristának Prónay Pálnak a naplójából állítottak össze. — „Hammeln patkányok” című cikkében a lap a nyugatnémetországi Hammeln megrendezendő SS találkozóiról ad hírt, amelyet „tömeggyilkosok fesztiváljának” nevez.

nek huszadik évfordulójára tervezett ünnepeket ról.

Steiner Marcell alelnök a pénzügyi gazdálkodásról szólott, amelynek vonalán erős redukciókat kell végrehajtani. A takarékossgot célzó szilárd intézkedések keresztülviteléről szölt és a hitközségi gazdálkodás egyesítését jelentette be.

Dr. Seifert Géza alelnök a magyar zsidóság vallási életét vázolta. Az elmúlt esztendőben 39 vidéki istentiszteletre küldött ki előimádkozót az országos vezetőség az egyes hitközségekbe. Budapest 19 helyen folyik hagyományos Talmud Tóra oktatás, de van Talmud Tóra a nagyobb vidéki városokban és a szórványokban is. Budapest naponta 18 kongresszusi arnyalatu és 12 ortodox templomban, illetve imaházban tartanak rendszeres istentiszteleteket. Nyolc neolog és három ortodox mérszárszék működik a fővárosban. Dr. Kulcsár Imre a debreceni hitközség elnöke a vidéki zsidóság nevében beszélt, míg dr. Fisch Henrik a Dohány utcai templom főrabija beszéde elején a szovjet irtókatás világraszóló győzelmét méltatta. „A zsidóság boldogulása és békessége az egyetemes boldogságban és békeségben van, ezért minden magyar zsidónak ezt az utat kell követnie” — fejezte be dr. Fisch felszólalását.

„Globke pere előtt” című cikkében Sós Endre Hans Globkenak, a nyugati hatalmak szerint 101-es számú náci főbűnösnek viselt dolgot ismerteti. Ismeretes, hogy Hans Globket, Adenauer kancellár államtitkárát a keletnémet bírósági tárgyaláson életfogytiglani börtönnre ítélték. A cikkhez mellékelt fényképen Globket Mach-hal a hírhedt szlovák belügyminiszterrel látjuk együtt. A lap leközi a német fajvédő törvény rendeletheinek első kiadásán szereplő címodalt, amelyen a két szerzőnek dr. Hans Globkenak és dr. Wilhelm Stuckartnak a neve szerepel. — A lap külön cikket közöl a vilnai tömeggyilkos felmentéséről.

Mártir ünnepek voltak Budapestben, Egerben, Hevesen, Kolcon, Nyiregyháza, Pécsen, Szegeden, Tatabányán, Tapolcán, Törölgótarjanban, T

tán, Mohácon, Baján, Törökszentmiklóson, Mezőtúron, Deveseren, Szolnokon, Ozdon, Balassagyarmaton, Mezőcsátán, Karcagán, Székesfehérvárott, Gyöngyösön és Győrött.

A Franz Kafka emlékére tartott prágai ünnepekről beszámolva a lap a Kafka családnak a prágai temetőben lévő sírjáról készült fényképet is leközi. A lap „Képes világhírű” című rovatában többek között a magyar zsidó munkaszolgálatosok emlékére emelt pozsonyi emlékmű fényképet mutatja be. Egy másik kép Salom Aléchem „Az elvarázsolt szabó” című novellás kötetének illusztrált feddlapját mutatja be. A könyvet most adták ki ismét a Szovjetunióban.

A mezőtúri maradék zsidóság csendben ünnepelte meg a mezőtúri zsidótemplom százéves fennállását. A templomot a hatóságok műemléknek nyilvánították.

Kreuz Éva, a Krakkóban keresztény szülők fogadott gyermekeként élő, Auschwitzban talált magyar-zsidó kislány ellátogat Magyarországra. — Dr. Beneschofsky főrabbit az Országos Béketanács hatodik kongresszusa a tanács tagjai közé választotta. — Julius 21-én (támuz 28) tartották Sátoraljujhelyen Teitelbaum Mosenak, a „Jiszmach Mose” című responzum gyűjtésére szerzőjének halálának évfordulóját. — A hatóságok hírdetést tettek közre a hatvani régi izraelita temető kiürítéséről. Legkésőbb augusztus 15-ig kell jelentkeznük azoknak, akik hozzátartozóikat külön sírban akarják eltemetni. — A Legújabbkori Történelmi Múzeum kiállítását készíti az egykori auschwitzi haláltábor területén. Ezért felkér mindenkit, akinek valamilyen tárgyi emlék, vagy fénykép van a birtokában, hogy azt a múzeum vezetésével közölje. (s. m.)

Elemi iskola a Fehér Házban

Caroline Kennedy, aki eddig tizenkettő magavóddát egy speciális magánóvodát látogatott a Fehér Házban, az ősszel az első elemibe kerül, amit ugyancsak a Fehér Házban fog látogatni ugyanazokkal a tanerőkkel, csak hogy a magánóvodából, magániskola lesz. A 12 gyermek irni, olvasni, számtant, festészetet, balettet és egy idegen nyelvet fog tanulni.

1963 AUGUSZTUS 4-ÉN KEZDŐDIK A NŐI- ÉS FÉRFIKÖNFEKCIÓ

szezonvégi kiárusítása

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

ע"י התאחדות הסוחרים הכללית בישראל

ZENEÉLET

A Zenei Fesztivál eseményei

I. Beethoven „Fidelio” c. operájának izraeli bemutatója

Legszebb budapesti zenei emlékek közé Beethoven egyetlen operájának, „Fidelio”-nak megkapó látványi nyújtó szabadtéri előadása tartozik Vajdahunyad várában, a Városligeti tó partján, az 1937-es nyári ünnepi játékok alkalmából. A 3-ik izraeli zenei fesztivál rendezői aránytalanul szerényebb eszközökkel érték be, mikor nemcsak a természet adottságairól, de a színpadról is lemondva, a dalműnek ügyesülően csak zenei desztillátumát mutatják be koncertszerű előadás keretében a közönségnek. Világszerte mégis felkeltette az érdeklődést, és pedig azáltal, hogy Beethoven remekműve elsősorban hangzik el a Biblia nyelvén...

Beethoven, akiről az utókor azt állítja, hogy nem volt drámai érzéke színpadi munkához és az énekhangot is hangszerként kezelte, a valóságban hosszú éveken át igyekezett vágyalmát, színpadi zenét írni, megvalósítani. Első gyümölcse a színpad iránti vonzalmának a „Promethéusz”-baletten volt, 1801-ben. A következő évben, legalább fizikai értelemben véve jutott közelebb a színházhoz: Schikaneder, Mozart szövegírója Bécsben színgazgató lett és első dolgai közé tartozott, Beethoven egy opera megírásával bízni meg, szabadlakással a színház épületében, hogy minden, amihez szüksége van, rendelkezésére álljon. Schikaneder vállalkozása azonban megbukott, de utóda, aki nem kevésbé értékelte a már híres zeneszerzőt, megbízást adott számára „Fidelio” megírására. Eredeti szövegét valószínűleg alapján egy francia író, J. N. Bouilly írta honfitársa, Pierre Gaveaux zeneszerző számára, 1798-ban. A hasonló szöveget egyidejűleg még másik két zeneszerző, az olasz Paër és a német Simone Mayr is megzenésítette.

Beethoven eredetileg „Leonora” címen 1805-ben fejezte be a Sonneithner és Treischke által számára feloldozott librettó megzenésítését. Mint tudjuk, a bécsi bemutató az eredetileg háromfelvonásos opera megbukott és mindössze három előadás után levették a színről, de ennek oka abban is rejlett, hogy Napoleon seregei akkor szállták meg Bécsét, az arisztokrácia nagyrésze elmenekült és a nézőtér főképp francia tisztek és katonák foglaltak helyet. A következő évben kisebb változtatásokkal előadott mű sem aratott nagyobb sikert. Végül is, 1814-ben, két felvonásra redukálva, több számot törölve és a második felvonásba egy színváltozást beékelve, nagy sikert aratott.

Hogy mennyi rengeteg munkát ölt bele, mutatja, hogy vannak áriák, melyeket tizenkét különböző módon vetett kottalaprara, míg a végső formát megtalálta. Négy nyitányt írt „Fidelio”-hoz: a második „Leonora”-nyitányt az első bemutatóra, a harmadikat az 1806-os felújításhoz írta, míg az

elsőt egy létre nem jött prágai külföldi előadásához. A jelenlegi, az opera nevét viselő nyitányt az 1814. évi bemutatóhoz komponálta, s ez maradt meg véglegesen. Általában szokásá vált — a Budapesti Operaházban is, — a második felvonás előtt, vagy a második felvonás színváltásakor a csodálatos 3-ik „Leonora”-nyitányt beiktatni, amit sokan azért kifogásolnak erősen, mivel ez az önmagában véve is tökéletes drámai remekmű megakasztja a színpadi cselekményt, melyet — nem képes hasonló feszültségen tartani. Ugy hallom, az izraeli előadás is mellőzi William Steinberg karmester ezt a közzenét.

Az opera előadásának történetéhez tartozik még, hogy Beethoven szenvedélyesen ragaszkodott hozzá, miszerint az 1814-es bemutatónak számító felújítást ő maga vezényelje. De a már csaknem teljesen sikert zeneszerző nem volt képes követni a színpadot és az előadást már teljes zűrzavar fenyegette, mikor karmester-barátja észrevétlenül mögéje állt a karmesteri emelvényen és ledérigálta az operát. Beethoven a végén rájött, mi történt és előadás után hazarohant, kétségbeesve zárkózva be szobájába és még legjobb barátját, Schindlert sem akarta fogadni. Eletrajzírói szerint ez az incidens kedélyállapota megrendítő hatást gyakorolt, melyet sohasem tudott kiheverni...

„Fidelio” korábbi bukása, későbbi forró sikere egyaránt korjelenségnek számít. Bukása részben az olasz opera világhuralmára, a romantikus olasz zene behizelgő dallamosságára és színpadi hatásokban gazdag eszközeire vezethető vissza. Beethoven operája mindezekkel drámaiságának szigorú egyszerűségével és dallamvilágának puritanságával, nem tarthatott lépést. — Ami a külső hatást biztosítja, az énekhang simulekony, hajlékony közvetlensége, a drámai felépítés raffiniertja, távol állottak egyéniségétől.

Ami mégis lenyűgözővé teszi a három feldolgozás folytán számos heterogén stíluslelemet összeolvasztó művet, az néhány megkapó, felemelő szépségű száma. — Leonora áriája az első felvonásban, a rabok híres kórusa, a második felvonásban Fidelio és Leonora kettőse, majd a mozarti fényárban tündöklő, szabadságittas, mámoros finálé, mindannyian két főmotívum kifejezését célozva: a női hűség eszményképét, mely minden veszéllyel szembeáll és az igazság győzelmét, az emberi méltóság és szabadság diadalát, mely minden akadályt leküzdve győzedelmeskedik mindenek felett! Ezt az eszmét fejezi ki „Fidelio” és a két Leonora-nyitány is, és amelyet később, legnagyobb, eksztázisában felmagasztosítva a kilencedik szimfónia zárókórusában nyilatkoztat ki ismét.

II. Rosalyn Tureck

Elsősorban a tel-avivi koncertlátogató közönség előtt kell mély hódolatokat kifejezésre juttatnom, hogy látszólag feszült figyelemmel tudta magát koncentrálni szünet nélkül 80 hosszú percen át Bach „Goldberg”-variációira, melyek ismétlések nélkül játszva is komoly megterhelést jelentenek még a nem átlag

második Bach-estje hallgató számára is! De Rosalyn Tureck — minden

Lenin-rekord

Lenin tartja a rekordot a nemzetközi fotdítói listán, az UNESCO idei könyve szerint. Utána következnek sorrendben: Chruscsev, Tolsztoj, Agatha Christie, Rabindranath Tagore, Shakespeare, Verne és Mark Twain.

Fővárosi kiállítások

Amos Jaszkil a Bét Háománimban

Egyelőre úgy emlegetik, hogy Avrahám Jaszkil vátik festőnk „az apja”, de hisszük, hogy kibontakozott tehetségével elérni majd, hogy dícséretére mint „az apja fia” lesz közismert.

Amosznak, annak ellenére, hogy már megjárta Európát, tanulnia kell. Közepes rajzkészségét elfeledtetik szíkrázó színei az olajfestéket tékozló technikája, témáinak a honi tájból való sarjadása.

Rafael Mohar emlékkiállítás

Mohar haifai kiállításának záróünnepélye után, 1962 január 1-én, 55 éves korában halt meg.

A Bét Háománimban látható emlékkiállításán csak töredékét szemlélhetjük Mohar alkotásainak. De még így is méltányolni és méltatni merjük Mohar teljes művészetét! Düsseldorfban, Párizsban és Antwerpenben tanult festeni ez a bochniai (Krakkótól keletre) születésű festőigéret. 1929-ben rájött, hogy itt a helye és alijázott. Akkor még nem volt akadémikus sikur meg ulpán. Így hát Mohar eleinte párdeszkekben, majd építkezésnél dolgozott. Senkinek sem fájta a sikkadó sorsa. Mohar maga is csak a munkában eltört kezét babusgatta, mely megnehezült az ecsetelésre, de panaszra nem nyílt ajka. Ugorjuk át a küzdelmes periódusát azzal az optimizmussal, melyet az it-

teni mai életünk igazol. Itt minden jóra fordul! Mohar is feltört. Hazai és külföldi kedvezően fogadott kiállításai után két díj is aláhúta megbecsülését (a francia kormányé 1950, és a haifai Herman Struck-díj, 1958). Említésre méltó az 1955-ben megjelent „metszet-albuma Jeremiás próféta központi alakjával. Befutott...

Emlékkiállításán akvaréllal, temperai és olajvaszonnal, összesen mintegy 40 alkotása tölti meg a nagytermet. Utóbbi éveiben ő is rákapott az absztraktra. Egy elhunyt művész vásznai sohasem lehetnek szemfedői, legfeljebb takarók azon az oldalon, ahol a művész izozott és életet áldozott a művészetért. Lehanyatlott egy kéz, eltört egy remény. mert az a bizonyos fekete csepp kegyetlen-korán hullott le a szívről az égi palotta parancsára.

Gábris Fischer

A GROSZ ELIEZER

héber-magyar szótár

a raktáron lévő készletből ismét beszerezhető 6.— tont egyidejű lefizetése és további öt navi 3.— fontos részletfizetésre.

Rendelje meg az alanti szelvényvel: T.-A., POB 4127, ugyanakkor küldjön be 6.— tontot Grosz Eliezer 42376 postai csekkzámlájára.

Vágja ki, adja postára

T. GROSZ ELIEZER, POB 4127, T.-A.

Megrendelem héber-magyar szótartat

Név:

Cím:

bevett szokástól eltérően — mind a harminc változatot megismételte, hatalmas ritikái és szellemi felkészültségét bizonyította. Bach ezt a művet — a feljegyzések szerint — Kayserling gróf megrendelésére egy Goldberg nevű zongoristának írta. A gróf súlyos álmatlanságban szenvedett s ezzel a bántalmas remekművel kívánta az éjjeli órákat megrövidíteni. Művésznőnk, akinek nagyvonalú egyéniségét már előzetesen méltattuk, s aki egyes variációkat fölületes kultúrával és tökéletes előadókésziséggel játszott, jónéhány más változatával bizonyára képes lett volna Kayserling gróf álmatlanságát sikeresen leküzdnie... Akkor ugyanis, mikor a művek szövevényes struktúráját kívánva megvilágítani, intellektuális előadása meglehetősen száraz maradt. A befejezésben azonban, mikor Bach egyszerű humorral népies témákból szőtt egy quodlibetet, ismét magasszárnyalású művésze egyéniségnek mutatkozott.

III. Trió

Eugene Istomin (zongora), Isaac Stern (hegedű) és Leonard Rose (cselló) hármasa nem ismeretlen előttünk, a kiváló művészek már a legutóbbi fesztiválon is felléptek nálunk. Ezúttal, első estjükön a „Héjchál Hátárbut”-nak minden kétséget kizáróan nem kamarazene alkalmas nagytermében Beethoven első és utolsó trióját mutatták be: G-dúr, Op. 1., No. 2, C-moll, Op. 1., No. 3, és a fenséges B-dúr,

Op. 97, Rudolf főhercegnek ajánlva.

Külön fejezetet igényelnek ezeknek a műveknek még oly rövid jellemzése is, azért csak az előadásra szorítkozom: Istomin, aki legutóbb mint zenekari szólista nem vált be, ragyogó kamarazene-sikrusnak mutatkozott ismét, aki annál is erősebben tudott dominálni, mivel a B-dúr-hármasban maga a szerző is kezére járt és kissé a vonások rovására hagyta kedvezenc zongoráját érvényesülni. A terem akusztikája teljesen lehetetlenné tette a három hangszer homogén egybeolvadását és így a zongoristán kívül a kiváló hegedűs, Isaac Stern és a nem kevésbé kitünő csellista, Rose játékát külön-külön élvezhetjük és nagyritkán a tuttikban is.

Nem hiba, hanem vétek volt a kultúrcaernok építésénél egy közep nagyságú kamarazene-teremről lemondani. Itt a bevétel — ismét telt terem mellett! — nagyobb, de az esztétikai kamarazene-nél annál szegényesebb.

Pataki László

Utóirat: A Trió második, keddi hangverseny aránytalanul jobban sikerült, mivel a hegedűs és csellista külön dobogón ülve, az akusztikus viszonyok lényegesen megjavultak. Műsoron: Beethoven: „Kakadu”-variáció, Brahms- és Schubert-hármasok szerepeltek. Telt ház, forró siker. Pa.

HETI FILMLEVÉL

MEGKEZDŐDÖTT AZ UBORKASZEZON

Lényegileg végetért az idei mozi szezon, elérkeztünk az uborkaszezonba. Ez idén olyan szerencsésen jött el a holt szezon, hogy egész sor moziban még elsőosztályú filmek láthatók. Ez azért van, mert idényvégén még sok moziban jó filmet adtak, melyek húzamosabb ideje telt házakat vanzanak.

Aki viszont látta már a nagy filmeket, annak szomorú szívvel kell elbúcsúznia az évadtól és ha el is megy olykor a moziba, meg szokásból, vagy hiányérzetből, mélyen leszállított igényekkel kell betérnie a jól hűtött nézőtérre.

Ilyenkor nyáron látható a filmművészet szegénység. Nem futja egész évre a jóból. Be kell osztani, adagolni. Pedig van olyan időszak, amikor a legtöbb nagy moziban jól beharangozott, elsőrendű filmalkotásokat mutatnak be. Ilyenkor azután szétszórják a tömeget és sokszor időleltt kénytelenek levenni a műsorról olyan filmeket, melyek iránt nagyobb volna az érdeklődés, ha nem éppen abban az időpontban mutatnák be, amikor egyszerű hat-nyolc nagy film is látható.

Ez a konkurenciaharc teljesen szünetel a kánikulában. Nem is tesznek erőfeszítést arra, hogy kiugorjanak egy-egy filmmel. Ez a fegyvernagyvadás, erőgyűtési időszak a mozik részére, akik előkészítik a főszezonra műsorukat.

Milyen is volt az elmúlt évad? Közepes. Nem sok kiemelkedő filmet láttunk. Igazán nem. Alig néhányat. Egy kezünkön megszámolhatjuk. Kezdjük el: Válás olasz módra, West Side Story, Alcatraz madárember. Láttunk néhány modern filmet, melyek művészi színvonalra kétségtelen. Így a Jim és Jules, A per, A Napfogyatkozás. Játsszotak néhány nagyvonalú filmsodát, mint A leghosszabb nap, az 55 nap Pekingben.

Megrendezték Izraelben a francia filmhetet, melynek során számos francia filmet mutattak be. Valamennyit azóta már műsorra is tűzték, az egy Tavaly Marienbadban című absztrakt film kivételével. Ugy tűnik ennek a filmnek a bemutatására még nem mert vállalkozni izraeli mozi.

Láttunk két kitünő angol filmet, a Csipetnyi méz és az Egyfajta szerelem címűeket és sajnálatos módon visszautasította a közönség Hosszútávú magányossága című, kitünő angol alkotást.

Egy jó svájci filmet is alkalmunk volt látni, Mississipi ur házassága című Dürrenmatt darabból készült kiváló szatírt.

Nagy sikert aratott két német film, az Oriáskerék és az Egyszerű lány, egy görög filmet az Elektrát sokra értékelt a nézősereg. Néhány svéd, egy dán, két lengyel, egy indiai filmet láttunk és a japánok két igazán kitünő filmjét.

Sehol a világon a lakosság számához arányitva nem járnak annyit moziba, mint nálunk. Igazán komoly piac Izrael. Sőt termelő is lehetne. Sikeres iz-

raeli film megél még akkor is, ha nem jut el külföldre. Csak éppen nem igen akad. Erdemes volna pénzt befektetni. Fontos ipart lehetne teremteni belőle. Sokkal kevesebb befektetéssel, mint minden más olyan ipárgal, melyek évek óta élvezik a kormány babusgató szeretetét és bőkezű támogatását.

Sajnos, gyenge volt az idei izraeli filmtermés. Kár, hogy nem akad senki, a magas kormánykörökben, aki tisztán látna a film fontosságát és azt, hogy iparszerű kifejlesztése még ültetnek sem volna rossz.

Mit várhatunk a jövő évadtól? Nem tud sok jót. Néhány nagy hírű filmet bemutatnak majd moziainkban, de úgy tűnik, még az ideinél is szerényebb lesz a választék. A Kleopatra elkerkezik hozzánk és nyilvánvalóan sokan fogják megnézni. Kiváncsian várjuk Fellini Nyolc és fél című nagyvonalú filmalkotását és biztosan kitünő élményben részesíti a nézőt a Megölni egy csufolódo rigót című film, melynek főszerepét az idei Oscar-díjas Gregory Pecknek juttatták. Biztosan sikert arat nálunk is a Mámor és a rózsák napjai című film, melynek főszerepeiben Lee Remick és Jack Lemmon remekelnek.

Talán sor kerül a Tavaly Marienbad című film bemutatására, mely szenvedélyes vitákat váltott ki szerke a világon, de feltételezhetően Izraelben sikere lesz, hiszen nálunk olyan filmeket is felkarol az érto nézősereg, amelyek külföldön nem tud nagy érdeklődést váltanak ki. (Sehol a világon nem játszottak anynyi Ingmar Bergman filmet és olyan hosszú időnkig, mint Izraelben).

Még a nyári műsoron lévő néhány filmet érdemes megnézni. Tel-Avivban a Mondo Canet, mely páratlanul érdekes dokumentumfilm és nemcsak meghökkenítő, de el is gondolkodtatja a nézőt. Nagyon látványos és feszültséggel teljes az 55 nap Pekingben. Aki még nem látta, ne mulassza el megnézni az El-fujta a szél című filmet. (Nem is mulasztják el, mert állandóan tömegek ostromolják a kétezer ülőhellyel rendelkező mozi pénztárát, hogy jegyet tudjanak szerezni a huszonegy éves filmhez.)

Ugy kell búcsúznunk az elmúlt évadtól, mint a filmművészet világanak egyik esztendejétől, amikor erősen csökkent Hollywoodban a termelés, a gyárak fennállásuk óta a legkevesebb filmet készítették, amikor a hatalmas olasz filmgyártás javarészt tömegzésre készült, látványos, ordenárfilmeket készített és amikor a francia ujhullám ugyanolyan kétségbeesetten keresi az utat, mint az angol újrealisták.

Az elkövetkező szezon sem hozhat többet, de néhány ígérete előre is lelkesíti a mozi szeretőket nagy táborát. Ez a tábor különösen nálunk olyan nagy és olyan hűséges, amellyel értő is.

Zoltán Dezső

NYÁRI TANFOLYAMOK

tanuljon Berlitznél

• IVRIT, ANGOL, FRANCIA, NÉMET nyelvet

Folytatódik a beiratkozás az intenzív kurzusokra alap- és középfokú iskolák diákjai számára. Különleges osztályok felnőtteknek.

TEL-AVIV, Nachlat Benjámin 2. Tel. 56347. HAIFA, Hechaluc-utca. 27. sz. Telefon: 69265.

VENDÉGEINK:

ERNSTER DEZSŐ

a new-yorki Metropolitan tagja, aki Pécsen tanulta meg héberül énekelni Fidelio-beli szerepét

Saljapin lehetett, gondolom, ilyen fé-fé. Mint a szájlom. Kivételesen erőteljes művész-egyéniség, de amikor megszólal, már nem gondolunk többé Saljapin-gondolunk többé Saljapin-kira: zamatos, dunántúli kirajzással beszél. A világhírű basszista Pécsre emlékezik, a pécsi zsinagógra, meg a kántor-lakásra. Édesapja, Ernster Géza 50 évig volt főkántora a dunántúli nagy város zsidó közösségének. Egy nagyon mélyről hangzó belső parancsra hallgat Ernster Dezső, amikor évről évre templomi hangversenyt ad boldogult édesapja templomában. Az ideig alig néhány nappal ezelőtt volt: vasárnap este ott volt a templomban a pécsi maradék-zsidóság öregje, fiatalja. És mégis zsfólva volt a templom, mert azok is eljöttek ezen az estén, akik nem tartoznak a zsidó közösséghez.

Most Magyarországról repült hozzánk, mint a drámai és zenei fesztivál egyik illusztris vendége. Roccot énekel a Fidelio-ban, s büszke arra, hogy részt vállalhat az előadásban, ugyanis Beethoven egyetlen operája első ízben szólal meg héber szöveggel.

Nemrég kapta meg a szövegkönyv héber fordítását és a pécsi főrabbi, dr. Schweizer József segítségével tanulta meg. Kemény munka volt, de az igazán nagy művészek szerénységével nyomatékosan arra kéri az újságírókat, hogy emelje ki: a fáradhatatlan Schweizer doktornak, a pécsi zsidók rabbijának köszönhető az izraeli publikum, ha nem lesz hiba a kijelölt körökben.

A Fidelio-ban egyébként Budapestben is fellépett, s ezenkívül Sarastrót énekelte a Varázsvölgyben, valamint Veit Pognert a Mesterdalnokokban. Németül énekel a budapesti dalszínházban, amelynek soha életében nem volt tagja. Világjáró művész volt elejétől fogva, s amikor négy egymást követő éven át Magyarországon rekedt, akkor nem volt szükség Ernster Dezsőre abban a műintézetben. Nagy pesti sikerre a felejthetetlen OMIKE-színpadon születtek.

IZRAELI OPERA

Szombat, aug. 3., este 8.30
RIGOLETTO

Moádon Háteátron

Minden este
TEL-AVIV, Tel. 229719
TEL-AVIZIA

Revél 2 részben.
Rendező: Srágá Friedmann

HAIFA, Tel. 69369
EGY ÁGORAS TÖRTÉNELEM

Rendező: Chájim Topol

CATARINA VALENTE
a banglamez-királynő,
a közönség kedvence,
a dalokkal tele, színes, németül beszélő rekordfilmben:
Azegyszerű leány

Lebűtítés, Tizenharmadik hét.
T.A., „Tchélet” mozi
4 - 7.30 - 9.30

Szombattól, augusztus 3-tól:
RAMAT-GAN AMFITEATRUM
szombaton: 7.30 és 9.45-kor.
hétfőnap: 7.15 és 9.30-kor.

RAMAT JICCHAK LILLY MOZI
szombaton: 7.30 és 9.30-kor.
hétfőnap: 4, 7.15, 9.30-kor.

Hogyan került a Metropolitan színpadára? Svájcban éri a második világháború végét, mint bergensbelsen menekült Egy éven át az a dolga, hogy me-

Izraelben másodszer lép fel; két év eltt Bartók Béla remekművét, A kékszakállú herceg várának férfi szolamát tolmácsolta megkülönböztetett sikerrel Va-

A MŰVÉSZ ÉS KEDVENCE

nekült táborok hangversenyein énekel. 1946-ban került Amerikába. Próbaéneklésre jelentkezik a Metropolitanban, amelynek azóta is tagja, s onnan indul turnéira, a legnevesebb európai dalszínházak meghívásait abszolválván.

Idei szerződése szerint három opera. A müncheni mesterdalnokok, az Istenek alkonya és a Don Carlos hasszus-szólamait énekel a „Met”-ben, összesen két héten át, s utána szabad - eltekintve a düsseldorfi operaháztól, ahová évek óta visszatér, nem kevesebb, mint 55 estére.

jön a Metropolitan publikuma ismeri-e Bartók operáját? Nem ismeri, de Ernster Dezső szilárd meggyőződése, hogy rövidesen megismeri. Alighanem a Székelyfonóval egy műsorban.

Azt fejtegeti a művész,

Hölgyeknek! Vélaszték érkezett Franciaországból elegáns estélyi ruhákra való anyagból.

- Terengal, treviere, daeron, diolen, sima és mintás sítón.
- svájci selyemsantung, cotton, szatén, különféle színekben.
- Terrylen minden színben.

SENZACIO! Amerikai maradékok elegáns ruhára, santung-cotton- és diolenből, 3 méter 9-12 font.

LEA TEL-AVIV, ALLENEY 85.
Eckmann-ház
Bejárat az udvarból.
Ügyeljen a táblára!

„Izraeli éjszakák”

A tapasztalt izraeli közönség már jól tudja, hogy amelyik jókál francia „előadó-művésznőt” hirdeti - a jelző mögött tulajdonképpen vetkőzőszám, vagyis sztriptiz rejtezők. Tel-Avivban ma legalább három mulatóban mutatnak be vetkőzőszámot a rendőrség hallgatolagos beleegyezése mellett, mert a turisztikai tényezők arra kérték az illetékes hatóságokat, hogy a külföldi vendégek miatt hunyjanak szemet az egyébként tiltott attrakció felett.

ráliai Faye Físnér énekesnő programja egészíti ki. Az intim hangulatban nagy része van a magyarszarmazású Weiss Alexnek és kitünő zenekarának.

ADRIA

A platinaszőke Veronique bájjai estéknél telt termet vonzanak, de a közönség lelkesen tapsol a Les Hommes héttagú francia férfi-együttesnek is, amely ked-

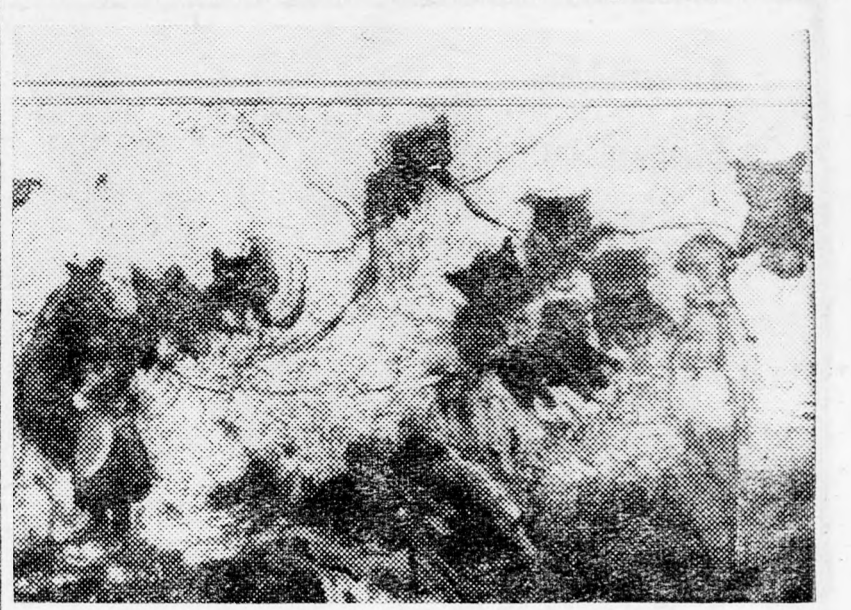
ves és intim dalaival szórakoztatja a látogatókat. A magyarországi Jurida táncsoport nőtagjai csinosak, fiatalok és szépek, a férfi ikertáncosok párj számuk is osztatlan sikert arat.

A Kalif szomszédságában húzódik meg a „Hetedik mennyország” nevű éjjeli vacsorázóhely, amely a késő órákban nemzetközi műsort is bemutat.

Nóé Jecheszkiél kiállítása a tel-avivi Katz galériában

Nóé Jecheszkiél magyarorszármazású haifai lakos, hosszú évek óta él Izraelben. Festészettel csak az

tat be. Jó rajzkészséggel és a színészség iránti érzékkel rendelkezik, amely néhány kedves, hangulatos, dekoratív tájképet és virágképet eredményez. Hal- és apró állatképei is sikerültek. Jó könyvvilustrátor lesz belőle, ha erre a szakmára adja magát. Félabsztrakt és absztrakt képei gyenge kísérlet.

J. NÓÉ: ALLATIDOMÍTÁS

utóbbi években foglalkozik intenzívebben. Meirovits tanítvány. Első kiállítását Haifán rendezte meg ugy két évvel ezelőtt. A Katz galériában látható kiállításán olajfestményeket, guásokat és akvarelleket mu-

tiv tájképet és virágképet eredményez. Hal- és apró állatképei is sikerültek. Jó könyvvilustrátor lesz belőle, ha erre a szakmára adja magát. Félabsztrakt és absztrakt képei gyenge kísérlet.

MAX PERLMAN
a híres táncos komikus
A MÁN OF BÁJ TUG
című nagy zenés vígjátékban
Gita Galina közreműködésével.
Utolsó előadások

Tel-Aviv, augusztus 3., szombat
Ohel Sém, 7.15 és 9.45

TEL-CHANAN, augusztus 2., péntek, este 8.30-kor
GEDEFA, augusztus 4., vasárnap, Bét Ráchel, 8.30
ASKELON, augusztus 5., hétfő, Eszter, 8.30 órakor

JIDDIS OPERETT KOMÉDIA SZÍNHÁZ
Igazgató: JOSZEF LICHTENBERG

Először Izraelben!
2 óra nevetés
Érdekesítő szöveg
Szórakoztató muzsika és dalok

„IDL MITN FIDL”
KÉT FELVONÁS (ÖT KÉPVEN)

RAMAT-GAN „KESZEM”
Szombaton, aug. 3.
két előadás:
7.20 és 9.30-kor

Péntek, augusztus 2. | Hétfő, augusztus 5.
GIVATAJIM - Noga | **RAMLE** - Eylon
8.45-kor | 8.45-kor

Kedd, augusztus 6. | Szerda, augusztus 7.
PARDESZ-CHANA | **RISON-LECION**
Amfi - 8.45-kor | Tiferet - 8.45-kor

Ma este
pénteken
augusztus 2.
Kirját-Motzkín
OROT
8.45-kor

FIGYELEM
Tel-Aviv
hétfőn
augusztus 5.
MUGRABI-TEREM
este 8.30-kor

LICA ABRAMOVICI-AVRON
bemutatja az izraeli revüszatórok különleges szereposztásában, az élen:
FEDY ARIE
JAKOV ALPERIN és AL. GRONOVSKY
A SZEZON REVÜJÉT

TOJZEND TAAMEN
1 0 0 0 1 Z

Szerda, aug. 7 RAÁNANA „OROT”	Csütörtök, aug. 8 BAT-GALIM TCHÉLET	Péntek, aug. 9 GIVATAJIM NOGA
Szombat, aug. 10 TEL-AVIV MUGRABI	Vasárnap aug. 11. Kfar-Warburg BÉT PASMAN	Hétfőn, aug. 12. C F Á T CLIL

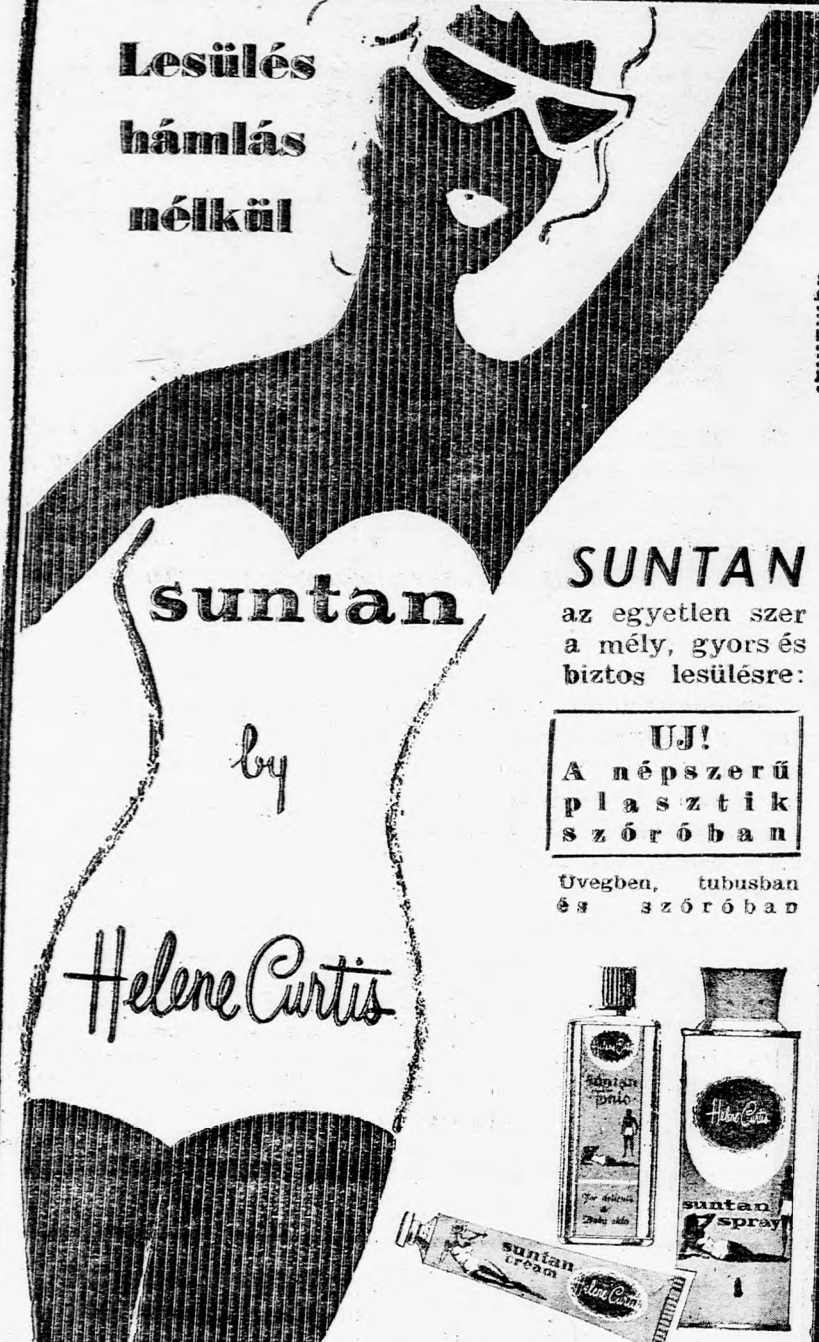
IDEJÉBEN VALTSA MEG JEGYÉT!

Holnap este
szombaton
augusztus 3.
Haifa TAMAR
két előadás:
7 és 9.15-kor

Figyelem!
Afula
Nem elfelejteni kedden
augusztus 6-án
KOLRON
este 8.30-kor

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

**Lesülés
hámlás
nélkül**

SUNTAN
az egyetlen szer
a mély, gyors és
biztos lesülésre:

UJ!
A népszerű
plasztik
szőróban

Uvegben, tubusban
és szőróban

by
Helene Curtis

A LEGDIVATOSABB ANYAGOKBÓL
A LEGJOBB KIVITELBEN
A LEGOLCSÓBB ÁRBAN VÁSÁROLJON
A HOLLYWOOD NŐI KONFEKCIÓ ÜZEMBEN
TEL-AVIV, ALLENBY-UT 91. — MONTEPIORE-U. SAROK.

VEGYEN BUTORT
SAROKREKAMIET, SZALONREKAMIET, FOTELET
olcsón, könnyű feltételekkel. Saját gyártmány.
MARKOVICS-GRUNFELD, TEL-AVIV
HAJARKON-UTCA 52., ALLENBY-UT SAROK

Harminc éves service, izlés és minőség, harminc éve szabott árak és reális üzletvezetés, a tényezők, amelyek kivívták jó nevünket ●

JUBILEUMI VÁSÁRUNK

a legújabb eredeti „ILKA” modellekkel, — amelyek külön erre a célra készültek, — jubileumi vásáruk, versenyen kívül álló olcsó árakkal, köszönetünk kifejezése hűségese vevőink bizalmáért ● Kérjük, használja fel a délelőtti órákat is bevásárlásaira. Minden „ILKA” fiókban léghűtés.

Tel Aviv: Allenby 39., Dizengoff 148.
Haifa: Hádár Hákmel, Herzl-u. 57.

A strand-idényben legyünk még szebbek!

Elérkeztünk a strand-szezon kellős közepére. Nincs is napjainkban népszerűbb időtöltés — és kellemesebb — mint belevetni a hőségét epiledt testünket a hűs hullámokba.

Az természetes, hogy a strand-szezon elején minden asszony alaposan megvizsgálta fűrdőruháját, strandfelszerelését — ha egy mód adódott, új holmikat vásárolt — és alávetette magát a legfontosabb kozmetikai eljárásoknak, mielőtt először kiment a strandra. Viszont most, amikor már lényegében „kifelé megyünk” a szezonból, sokan elhanyagolják külsejüket a tengerparton, amit nem lehet elég gé helyteleníteni.

A szezon elején irtunk a napozás művészetéről. Azért, mert sikerült egy kis egészséges színhez jutnunk, még ne gondoljuk, hogy elhanyagolhatjuk a további napozást. Ellenkezőleg!

A kozmetikus-szakorvosok azt tanácsolják, hogy éppen a napozás jelenlegi szakaszában van különös jelentősége bőrünk egészségére és a szépség szempontjából a rendszeres és módszeres napozásnak. Azt ne higye senki, hogy azért, mert megszerezte az elmúlt két hónapban a természetes nyári alapszínt, — most már napolaj nélkül napozhat. Éppen ellenkezőleg! A tavaszi szezonban, tehát a napozás első fázisában nincsen különösebb jelentősége annak, hogy milyen minőségű olajat használunk. Ezzel szemben most, — vélik a kozmetika alapos hozzáértői — csak a legfinomabb olajokat és strandkrémeket érdemes használni, s akkor elérjük, hogy a napsugarak szépítő és gyó-

gyító hatása olyan mértékben koncentrálódik, hogy jótékony kihatását egész télen érezni fogjuk.

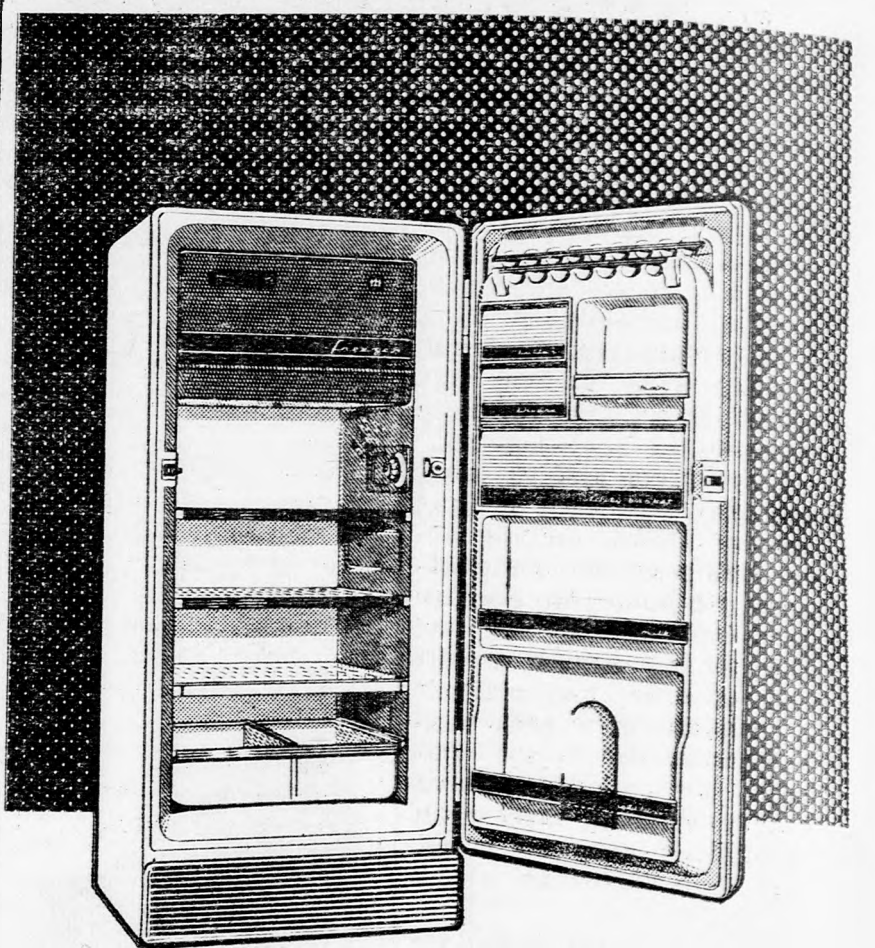
A másik nagyon fontos pont: a hajunk. Nagyon vigyázzunk arra, hogy még véletlenül se menjünk a vízbe gumisapka nélkül és ami talán még ennél is fontosabb, — valóságos törvény-erejű ezekben a hetekben, — hogy mindig kössük le a hajunkat egy megfelelő kendővel napozáskor. Ha erre nem vigyázunk, akkor nem lesz könnyű dolga a fodrászunknak, ha majd eljön az őszi szezon!

Ha elveszett, vagy eltört strandolás közben a napszemüvegünk még ma szerezzünk be egy másikat, mert anélkül nemcsak erős fejfájásnak, de más, kellemetlen komplikációknak is kitészük a melegtől egyébként is erősen igénybevett szervezeteinket.

Befejezésül azt hangsúlyozzák a kozmetikus orvosok, hogy ha hazatértünk a tengerparttól vagy a strandról, akkor pihenjünk, mielőtt folytatnánk napi programunkat, ha azt akarjuk, hogy a szépség és egészség szempontjából maradéktalan hatása legyen a napozásnak és a strandolásnak. Hogy mennyi pihenésre van szükség, az egyéni kérdés, mindenki maga érzi a legjobban.

A közös nevező csak annyi, hogy napozás és uszás után végső fokon valamilyen nyien szépek és csinosak akarunk lenni!

KÉT ÚJ MODEL:

„FRIEDMAN-8” „FRIEDMAN-11”

- Szép, moderna forma
- „Semi automata” jég-leolvasztó
- Nagy befogadó hely az ajtóban
- Gyors szállítás

Mindenkor az Ön rendelkezésére

FRIEDMAN

„Friedmann-Service” kitűnő gyors és megbízható — az ország minden részében.

Tenyérnyi nagyvilág

ATALANTA:

Pat Simmons, atalantai háziaszony pedometert — járásmérőt — szerelt bokája köré egy normális hét köznapján. Este, mikor lecsatolta, meglepetéssel állapította meg, hogy napi háztartási munkája keretében 11 kilométert gyalogolt a házában és a ház körül.

PÁRIZS:

Egy francia italgár kedves meglepetést nyújt a legszenvedélyesebb alkoholistáknak. Apró ampullákban, orvosság csomagolásban hozza forgalomba a viszkít. Egy karton 12 ampullát tartalmaz, s aki zsebében hordja, az bármilyen helyzetben alkoholhoz utat, mert elnézést kér a jelenlevőktől, az ismert, kis ampullareszelővel lenyakazza az üvegcsét, keserű arccal, mint az orvosságot felhajtja annak tartalmát.

LONDON:

A női láb értékelése foglalkoztatta a londoni bíróságot. A problémát egy kártérítési per hozta felszínre. Ugyanis Vivian Petit, 26 éves leányt elütött egy autó és csúnya seb keletkezett egyik lábán, míg

a másik lába kicsit megdőbült. A bíróság 1384 angol font kártérítés fizetésére kötelezte a gondatlan úrvezetőt, s indokolásában ezt mondta: — Egy mai lány igen hátrányos helyzetbe kerül, ha nincs szép lába. Mostanában rövid szoknyát hordanak a nők, s a szép lábukat mindenki jogosan csodálja meg.

ATHÉN:

Néhány nappal ezelőtt ért véget Görögországban egy nemzetközi chirurgical kongresszus, ahol nagy sikert aratott három izraeli

asszony. Nem sebészek voltak, hanem szimultán-fordítók, akik nélkül nemzetközi tanácskozás manapság elképzelhetetlen. Az izraeli tolmács-csoport élén fért állt ugyan, — Adám Richter, aki az Eichman-per tolmácsszolgálatának is főnöke volt —, de a tényleges fordítási munkákat Cecilia Reder, Charlotte Robinson és Ruth Lévi láta el. Mégpedig olyan nagy sikerrel, hogy még a kongresszus befejeése előtt meghívást kapott a fordító-csoport egy másik, jelentős tudományos találkozóra.

SZIMPATIKUS
TERMÉSZETES
VONZÓ.

Igy forog minden társaságban és emelkedett ételkedvet kap a POSTAKOCSI-HAZ-FÉLE

Mouson Lavendel
világmárka útján.

MEGNYILT
GASZTON
NŐI RUHA SZALON
(varroda)
NATANJA
Saár Hágáj 8., I. emelet

Alakítás miatt
komoly engedményekkel
kiárúsítjuk
modern, különleges
bútorainkat.

**SCHEFFER
BUTOR**
HAIFA, HERZL-U. 48.

VÁRAKOZÁS

Még fektüdtünk, amikor benyitott a hálószobába, hogy bezárja az ablakot. Azonnal észrevettem, hogy valami baja van. Egész testében remegett, sápadt volt, lassan, kimérten mozgott, mintha minden lépése fájna.

— Mi bajod, aranyom? — Zúg a fejem.

— Menj, fektüdj vissza az ágyadba.

— Ugyan, semmi az egész.

— Eriggy csak a szobádba, fektüdj le. Felöltözöm és mindjárt nálad leszek.

Mire leértem a lépcsőn, már teljesen felöltözött vár a hallban, a kandalló mellett kuporgott. Meg lehetett volna mintázni róla a nagyon szerencsétlen, beteg, kilencéves kisfiú szobráját. Amint végigsimítottam homlokán, rögtön tudtam: lázas.

— Menj, fektüdj le — mondtam —, beteg vagy.

— Semmi bajom — felelt.

Elhívtam az orvost. Megmérte a lázát.

— Mennyi? — kérdeztem.

— Százkettő.

Három receptet írt. Rész-

letesen elmagyarázta, hogyan adagoljam a különböző színű dobozok tartalmát. Az egyikben lázcsillapító, a másikban hashajtó, a harmadikban gyomorsavképződést gátló gyógyszer lesz. Az influenza kórokozói ugyanis — amint a doktor kifejtette — kizárólag savas környezetben fejlődnek és szaporodnak. Házi-orvosunk influenza-szakértő volt és búcsúzóul megnyugtatót, hogy amennyiben a gyerekek hőmérséklete nem emelkedik száznégyszáz fokra, nincs aggodalomra ok, nem kell semmi veszélytől félnünk. Egyszerű, könnyű influenzáról van szó, nem lesz baj, feltéve persze, ha nem lép fel közben tüdőgyulladás.

Visszamentem a gyermekszobába, feljegyeztem a fiú lázát, külön cédulára írtam, mikor esedékes az egyes gyógyszerek beadása.

— Felolvassak valamit neked?

— Ha olyan kedves lennél... — mondta a gyerek. Nagyon sápadt volt, szemét fekete karikák árnyékolták. Szinte mozdulatlanul fektült és csaknem eszméletlenül tűnt. Howard Pyle népszerű

kalózkönyve akadt a kezembe, találmányra fellapoztam és olvasni kezdtem belőle. Hamarosan észrevettem azonban, hogy nem figyel.

— Hogy vagy, aranyom? — kérdeztem.

— Váitozatlanul — felelt.

Közelebb húzódtam, leültem az ágy szélére is inkább csak duruzsolva, magamban olvastam tovább, hogy kivárvam a soron következő gyógyszer beadásának idejét. Legjobb lett volna, ha elalszik, de amikor lopva rápillantottam, észrevettem, hogy nagyon is éber és mereven figyeli az ágy lábfelelő támláját.

— Tudod mit? Próbálg meg elaludni. Ha itt az ideje a következő orvosság-nak, felébredsz.

— Semmi kedvem az alváshoz.

Aztán kisvártatva ismét megszólalt:

— Tudod mit, apa, nem szükséges, hogy mellettem ülj, ha unatlatk.

— Cseppet sem unatsz.

— Jó, de valóban nem kell itt ülnöd, ha unatkozol.

Amikor az óra tizenegyet ütött, beadtam az esedé-

ges gyógyszert és magára hagytam.

Kimentem a szabadba. Napfényes, de hideg idő volt. A földet dörbe csavarodott lombok borították, a fák kopár ágai, a cserjék és a fűszálak vékony jég-reteg alatt csillogtak. Neki-vágtam a parknak. Oldalamon az ir szetterkölyök vidáman szaporázta körmeinek csattogását. A kutya néha megcsúszott, el is hasalt. Magam is kikislóttam kétszer, egyszer még a puská is kiesett kezemből, néhány lépésnyire el is illant a sima jégen.

A magas agyagtöltés mögött varjúcsapat riadt fel közeledtünk. Két madarat meglőttem, a többi a töltés mögött talált menedéket. Néhány varjú a bokrok közé szállt, mások a sűrű gazban húztak meg magukat. Végigugráltunk a cserjék fagyos ágain, hogy felriasszuk őket. A varjak nemsokára ismét csapatba verődve tüntek fel az útkanyarnál, de ott is nehezen voltak puskavégre kaphatók. Kettőt megint eltaláltam, öt azonban elszállt. Így is elégedetten tértem haza, örültem, hogy ilyen közeli varjufészekre bukkantam és holnapi vadászatom is eredményesnek ígérkezik.

Otthon köztölték, hogy a fiú nem tűr meg senkit maga mellett.

Képünkön az AVIA légi-hotelt ábrázolja. A ludi repülőtér közelében lévő luxus-hotel uszodájában bonyolódott le a francia újságíró-küldöttség és az AIR FRANCE légitársaság személyzete közötti barátságos uszóverseny

A Hitachdut Oléj Hungária közleményel

TEL-AVIV
Prof. Kodály Zoltán és prof. Szabolcsi Bence díszhangverseny.

Námir Mordecháj telavivi főpolgármester vendéksége alatt a Hitachdut Oléj Hungaria 1963 augusztus 15-én, csütörtök este 8 órakor a Nachmani-u. 4. sz. alatti volt „Kameri” színházban.

Prof. Kodály Zoltán és prof. dr. Szabolcsi Bence tiszteletére díszhangversenyt rendez gazdag művészi műsorral. A műsor részletes ismertetését falragaszon közzéjük. — Jegyek előjegyzése: HOH, Tel-Aviv, és az összes színek irodáiban. Helyárak: Földszint, általános ár: 5.- IL; erkély, általános ár 3.- IL személyenként.

BARÁTI TALÁLKOZÓ

A telavivi HOH augusztus hav, táncal egybekötött baráti találkozója, aug. 7-én, a hó első szerdáján tartja, a „Ránát-Aviv” szálló pompás kerthelyiségében. DUCI CARLO kitűnő jazz-zenekeze szolgáltatja a zenét.

Érdekes szórakoztatás: villám tánclecke, a közönség kívánsága szerint Freud (Sándor) Vera tánc-tanár útmutatása szerint.

Bélepedj nincs. — Kötelező fogyasztás ára: 2.80 IL. Kitűnő autóbussz és sérülkelekedés. — Táchná Merkáztól a 27-es busz, Merkáz Báálé Meilácha sarokról, King George mellett, 25-ös autóbussz a Cárton keresztül.

Tagjait és barátait szívesen várja a telavivi HOH vezetősége.

Rechovot és környéke

Meghívó. — A rechovoti HOH kerületi csoportja augusztus 3-án, szombat este 1/9 órai kezdettel a Bét Berl ragyogó kert-helyiségében nagyszabású garden partyt rendez, melyre ezúton szeretettel hívja meg Rechovot és környéke magyar júsuját.

Az est keretében felszólal Fischer József képviselő.

Szenzációs meglepetések. Értékes tombola. Jó hangulatról az ország egyik leg híresebb jazz-zenekeze gondoskodik. — Kitűnő büffe. — Olcsó, szolid árak. — Asztalok foglalása Lázarovits S. üzletében. — Röltseghozzájárulás 2 1/2 font.

CFAT

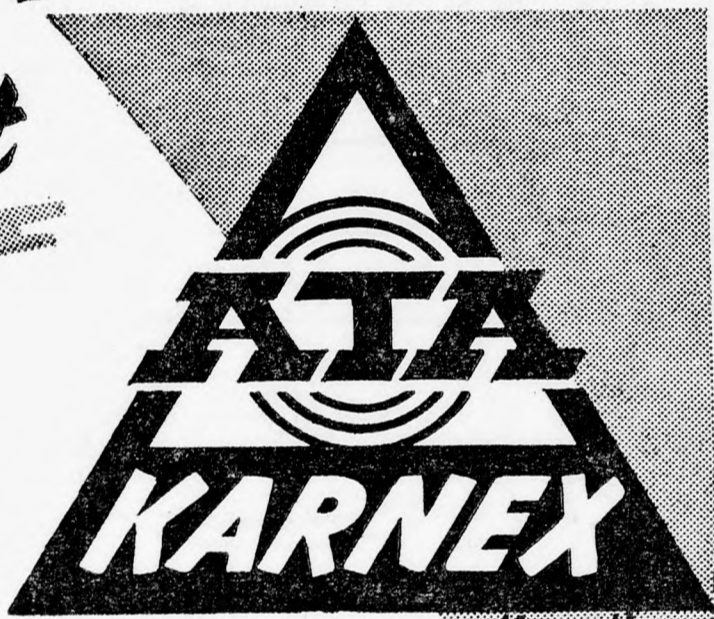
A 600 ezer magyar-zsidó mártír emlékére Cfáton épült és nevéket viselő templom vezetősége ezúton is kéri mindazokat, úgy magánosokat, mint Landsmann-schafatok vezetőit, akik felelősséget vállaltak a templom előcsarnokában felállítandó emlékkövek vásárlására s ezideig még nem küldték el szeretteik nevét, valamint elhalálozásuk dátumát — ha tudják egyáltalán —, hogy azokat a feleket keretben, fehérváryi kövekért járó 150 font kíséretben, mielőbb, de lehetőleg július végéig juttassák el a következő címre: Bét Kneset Agudat Achim — Gaiim G. Ervin, Cfát, FOB, 145.

Csodás csemege
Egy perc alatt kész
Vanília • Csokoládé • Gyümölcs

1963 VIII 2 Uj Kelet 17

Alkalmi Ajánlat

Augusztus 4-ikétől

a következő KARNEK-MODELEK
MINDEGYIKE

— TERYLENE-, GYAPJUVAL KEVERVE
elegáns és praktikus:

10.— fonttal olcsóbb

★ **DIVAT-SZOKNYA**

bélelve, egyszínű, vagy kockás

★ **PLISSZÉ SZOKNYA**

★ **4-HÓLOS SZOKNYA** (bélelve)

★ **KÉTHÉSZES KOSZTUM**

(20.— fonttal olcsóbb)

MOSHATÓ — VASALNINEM KELL —
GYÜRHETETLEN — FORMATARTÓ

CSAK AZ ALANTI

ATA-FIÖKOK ARUSITJAK:

Tel-Aviv: Dizengoff 136; Herzl 6; Ben Jehuda 124;
Nachlat Benjámin 15; Allenby 62; Allen-
by 79; Ibn Gvirol 146. Sheinkin 54;
King George 51.

Jeruzsálem: King George 7; Jaffa-út (Sansur épület)
Haifa: Derech Háámát-út 61; Herzl 13; Herzl 32;
Hechaluc 40; Hánászi-út (Kármel Központ)

Bát-Jám: Balfour 48.

Rámát-Gán: Bialik 12; Bialik 55.

Givátájim: Weizmann 17.

Bné-Brák: Akiba 81.

Petách-Tikva: Chovevé Cion 16.

Rámle: Herzl 32.

Migdál-Askelon: Herzl-Cáhálá-sarok.

Kirját-Gát: Uj Kereskedelmi Központ.

Beér-Séva: Sikun „B” (Kereskedelmi Központ).

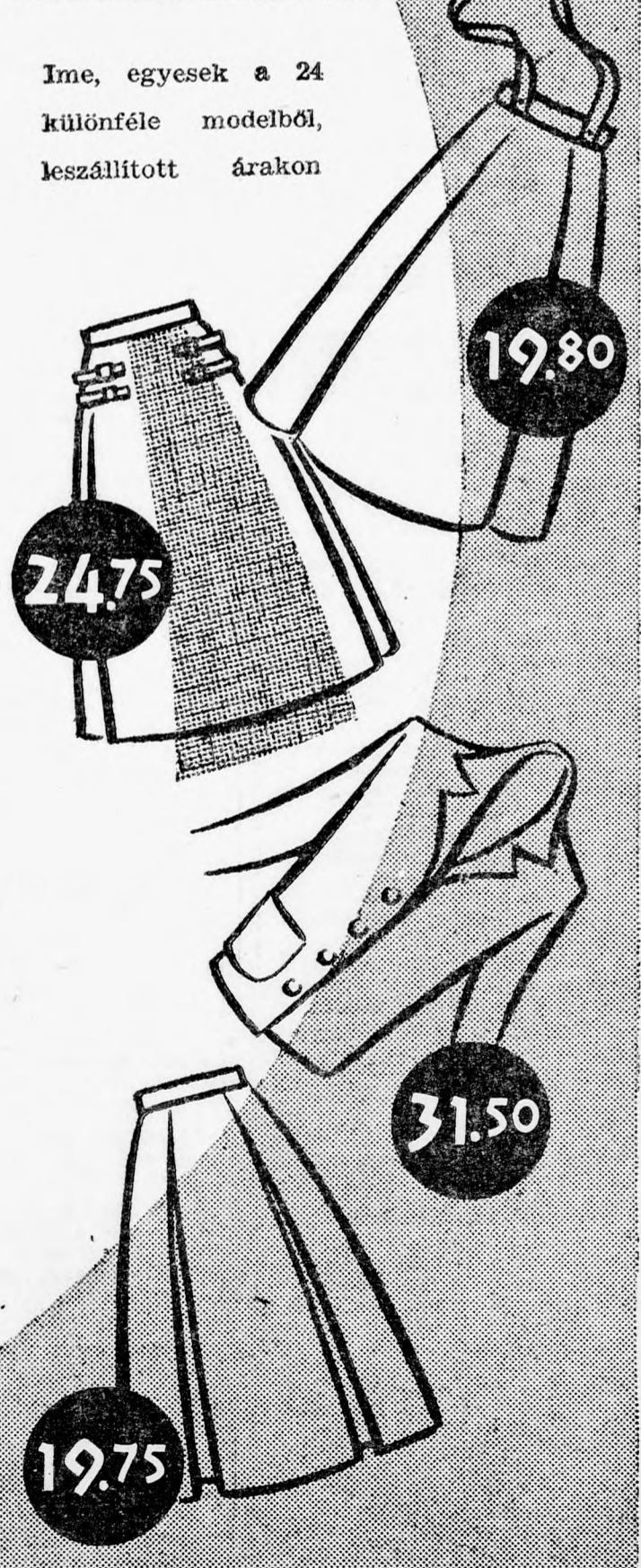
„ATA” Chedera, „Bracha” ügynökség, Hánászi-út.

„ATA” Afula

„ATA” Akkó

„ATA” Naharia

Ime, egyesek a 24
különbéle modelből,
leszállított áron

SZOMBATI NAPTÁR

5723 év hó 12.
1963 augusztus 2., péntek.

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 5.58
Tel-Aviv 6.16
Haifa 6.10
5723 év hó 13.
1963 augusztus 3., szombat
Sábát Náchamu

HETI SZAKASZ

Heti szidra: Váctchánán
Haftara: Náchamu náchamu - Jesájahu 40.
Perek 4.
Szombat kinézetel:
Jeruzsálem 7.15
Tel-Aviv 7.13
Haifa 7.17

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Tel-Avivban

pénteken 18-24 óráig:
Frenkel, King George 28., tel. 22721; Jani, Jehuda Hálévi 67, tel. 62747; Kasztel, Ibn Gvirol 147, telefon 43716.
Szombaton 8-19 óráig:
Altman, King George 1, tel. 63791; Kitebitz, Hájaron 22, tel. 55566; Nordau, Ben Jehuda 183, tel. 43673; Tamár, S'chunát Hátikvá, telefon 34110; Noga, Jaffa, telefon 81896.
Szombaton 19-24 óráig:
Dr. Schwarz, Allenby u. 17, Hátikvá, telefon 34110; Noga, George 25, tel. 62650; Szanitzas, Ibn Gvirol 83, tel. 232064; Abrahám, Erlanger 9, tel. 32-385; Tamár, S'chunát Hátikvá, telefon 34110; Noga, Jaffa, telefon 81-896.
BÁT-JAM
Péntek: Acmaut, Balfour 75.
Szombat: Sulamit, Dániel 4.
CHOLON
Péntek és szombat: Dror, Chánkin 96.
RISON LECION
Péntek és szombat: „Karlín”, Achád Háám 21, tel. 941025.
NATANJA
Péntek: „Hánási” (Horowitz), Weizmann-út 36, tel. 36-39.
Szombat: „Hámagén” (Frenki), Weizmann-út 13., tel. 3888.
CHEDERA
Péntek és szombat: „Szimesz”, Sdr. Rothschild.
BEER-SEVA
Péntek és szombat: „N e g e v” gyógyszertár, KKL-utca, 9-11 és 16-20 óra között.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-avivi orvosok szolgálata péntek és szombat
Dr. Eisen Fritz, Simson-utca 5, telefon 225-748; dr. Simon Saul, Sd. KKL 43, tel. 231374; dr. Hár-Even Jákov, Epstein 6, telefon 43-281; dr. Szezáf D. Bloch 31, tel. 229-860; dr. Antebi Eljáhu, Warburg-u. 7. (Hábima mellett), tel. 223-688; dr. Blum Theodor, Bár-Kochba 58., tel. 22-885. — Dr. Gorsin Dov, Káv-Tet Benovember utca 46., tel. 46-484.
BNE-BRAK
Dr. Palant Abraham, Háslos, 14, tel. 76-085 (péntek estétől sábat kimentetelég a telefon nem működik).
BEER-SEVA
Kupát Cholim (szombat): Alet lakóegységben 9-11, 16-17.30 és 20-24 óra között, 0-5.00 órában 9-11 és 16-17.30 között.

ADÁS - VÉTEL

● AMERIKAI ES AMCOR frigidárek, újak és használtak. Kedves fizetési feltételek, 5 éves garanciával, csak „Kürur-Aviv”-nál, Tel-Aviv, King George 29. sz. Magyarul beszélünk.

MEGERKEZTEK VARRÓGÉPEK

koriátzott mennyiségben az automata „ZIG-ZAG” tökéletes kivitelben
A. LEVY
VARRÓGÉP KOZPONT
Tel-Aviv, Bét Lechem-utca 8.
Telefon: 65232

● VALÓDI ANGOL TERRYLENE szoknyákat és nadrágokat gyártási áron küldünk külföldre. — Michelstein, Tel-Aviv, Allenby 26. Telefon 65232.

● KÖNYVBARATOK, figyelem! 1000 drb. könyv, szírodalom és detektívregény, egyenként vagy egészben, eladó, Guth, Tel Aviv, Dizengoff út 156, második emelet (d. u. 5-9-ig).

18 Uj Kelet 1963 VIII 2

MINDENKINEK...

● FIGYELEM! FÜGGÖNYANYAGOK árusítása a gyári lerakattól közvetlenül a fogyasztónak. Dekorátor helyben. Tel-Aviv, Sd. Rothschild 137, 9-1.

Ingyen EKSZER-beeslés VADNAI óras-ékszerész vétel - eladás. KULON KOLCSON-OSZTALY, TEL-AVIV, ALLENBY-UT 72

● KORLY FRIGADIERE eladó. Natanja, Smilansky 54., Fein.

ALKALMI ARON eladó legmodernebb, új, FORSTER PIANINO T.-A., Allenby 90, II. e. Wallerstein

● KOMPLETT MAGYAR köles-könyvtár eladó. Tel Aviv, POB 4556.

LAKÁS

● LAKASAT BERBEADJA, eladja gyorsan és kedvezően Münz Ellenberg és Társa útján. Tel-Aviv, Javne 34. Telefon 62314. „Maldan”.

● LAKAS, üzlethelyiség a közismert „EXPRESS” trolé útján. Tel-Aviv, Merkáz Báálé Meláchá 5. sz. Telefon 65376 (10-1, 4-6)

● LAKÁSOK: vétel, eladás, kulepénz. Üzlethelyiségek, egzisztenciák. Weinberger közvetítő trolé, T.-A., Merkáz Báálé Meláchá 12. Telefon: 64923.

Nőtlen dolgozó

keres bútorozott szobát

esetleg kosszattal Tel-Avivban, vagy környékén. Ajánlatokat — ármegjelöléssel — a következő címre kér: Tel-Aviv, POB. 831. „Nőtlen” feligére.

● LAKASRA, vagy üzletre van szüksége? - Forduljon az ismert RINGEL közvetítő irodához, Tel-Aviv, Náchlát Benjamin u. 39. Telefon 65713.

● ELADÓ 2 szobás lakás (terasz, hall), földszint. - Rámát-Jicchák. Ammédáv 10, Wollner.

● KULCSPENZERT egyszobás-összkomfortos lakás, T.-A., Achád Háám 70. udvarban. Megtekinthető naponta d. u. 2-7-ig, péntek és szombaton egész nap. Geller.

● ELADÓ 2-szobás - óriási hallos lakás, három oldalról levegős, luxus, Smud Hánávi 13., Bné-Brák, Rottenstein.

● KETTŐSZOBÁS - összkomfortos lakás Givátajlimban, jutányosan eladó. Guttman, Tel-Aviv, Táchkimoni-u. 7.

● KULCSPENZERT ATADÓ két-szobás luxuslakás, front, faliszekrény. Braj, Tel-Aviv, Jabotinsky 54. sz. (12-14, 19-21), szombat kivételével.

● ELADÓ NATANJAN, tengerparton 1 1/2-szobás, I. em. utcai lakás. Sikun Rasseo 4. (Chavacole). Megtekinthető naponta d. u. 5 óráig. Rittak.

● ALKALMI ARON eladó két-szobás hallos komplett, földszint, 16.500+2.100, BÁT-JAM, Jeruzsálim 29, 2-es lakás.

JERUZSALEM

● BUTOROZOTT SZOBA, összkomfort, Komemán kiadó, havibérbe. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „5024”.

● KÜLÖNBELJÁRTU butorozott szobát keresek, a város központjában. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „28191” (aug. 10-ig).

● KULCSPENZERT 3 SZOBÁS összkomfortos lakás Kerem Avrahámiban. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „3048”.

● KÉTSZOBÁS LAKÁS kulepénzért (összkomfort), különösen alkalmas fiatal párnak, 7000 font. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „3046”.

● ELADÓ KÉTSZOBÁS-hallos összkomfortos lakás, 11.500 font. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „3201”.

● KERESK EGYSZOBÁS butorozott lakást fiatal pár részére. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „3458”.

● VENNEK 3 SZOBÁS összkomfortos lakást a város központjában. Pirszum Or, Ben Jehuda 3., „34897”.

● KIADNÁM BERBE a kereskedelmi minisztériumban lévő tea ciosztómát, házaspárnak. Sragá.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR
JERUZSALEM
Péntek: „Orá”, King George 27, tel. 22043; 10 óra után: Rosenber, Mevu Joram 6.
Szombat: Tadzser, KKL 33, telefon 22393; 10 óra után: Tadzser, Szold-u. 33.

KÜLÖNFÉLE

● HIRDETESEK az Uj Kelet és az összes izraeli és külföldi újságok részére eredeti áron feladhatók: Gershon Ben, T. A., Allenby 51. Telefon 62810 (8-1, 3-7).

● SEMADAR PENZIO, Jeruzsálem, Mosávi Germanit, tel. 33753. Teljes penzió csak 16.- font, adóval együtt. Magyar konyha. Szobák penzió nélkül is.

● VILLANYBOLLEK, vízvezetékcsatlakozások, garanciával. - Gyenes, T. A., Sheinkin 61. Tel.: 224018

● A ZUCKERMANN FOGASZATI LABORATORIUM, expressz látogatás fél óra alatt, T.-A., Ginz George 5., tel. 62429.

● MIFOGSOROK és JAVÍTÁSOK legolcsóbban, 30 perc alatt, garantálva, a legújabb módszerrel. Fogadok bármely órában. - Tel-Aviv, Kerem Kájemet harmenkettő. Emil Zola-utca sarok. Tel. 222850.

KÖMÜVES VALLAL mindenféle

átalakítást, hozzáépítést, javítást, garanciával.
A MIT, TEL-AVIV, Jehuda Hálévi-u. 41. udvarban, 4-es ajtó.
Tel. 62216. 8-1, 4-6-ig

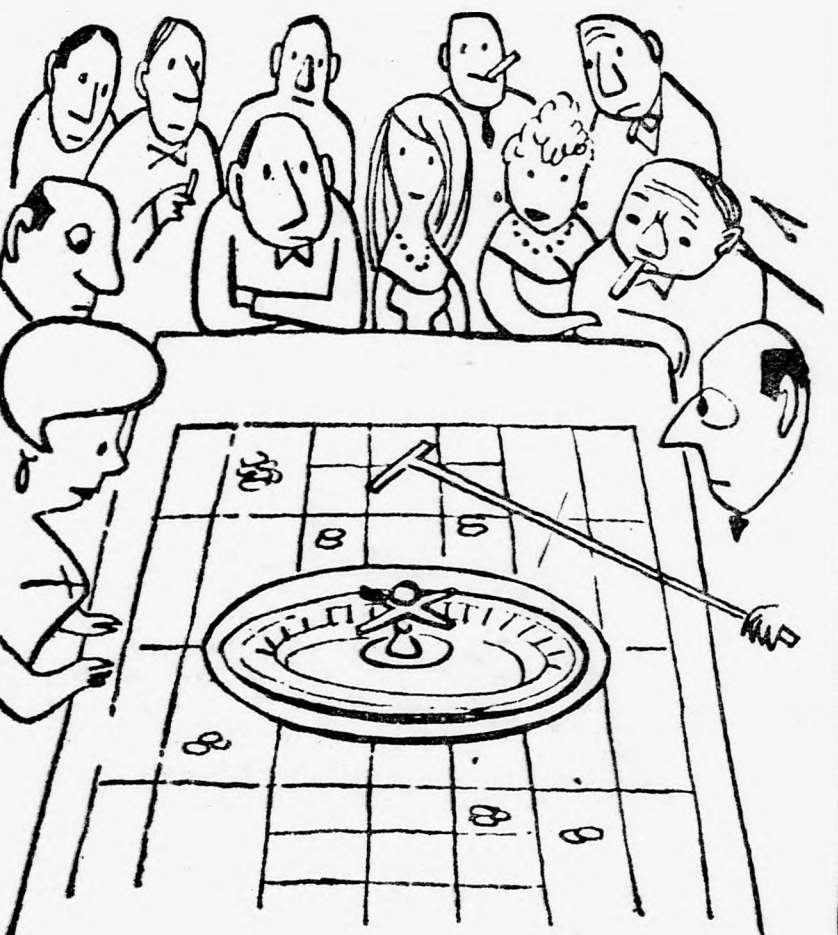
ÁLLÁS

● GYAKORLOTT, FÜZNI TUDÓ OZERETET keres kis család. - Jelentkezni telefonon: Tel-Aviv 221792.

● FODRASZNÓT keres fodrászat. Tel-Aviv, Ibn Gvirol 89.

● FIATAL RAKTARNOKNÓT, 3 órai munkára - 40/42-es méret, házi manekennek is - keresünk. Dorina, Rámát-Gán, Aba Hímé-u. 25. Jelentkezni 8-12 óra között.

A szerencse nagy dolog, de nem szabad csak a szerencséjében bízni!

HIRDESSZEN!

Az UJ KELET az egyetlen magyar-zsidó napilap a világon!

TÁRS

● BETÁRSULNEK 20-25 ezerrel jellemző éterembe, vagy büffébe, esetleg vennék, „5119/63” jelűre a kiadóba.

● JÓ HÁZBÓL VALÓ, 14-15 éves fiatal, elsőrendű szakma kitanítására, felvezet. Tagul cinkográfia. Tel-Aviv, La Guardia-utca 5. Jelentkezni délelőtt 9 óráig.

● OZERETET AZONNALRA felvezet 3-talú család (esetleg bentlakással). Jelentkezni 2-4 óra között: Fröhlinger, Tel-Aviv, Ráv Kuk-u. 14, III. emelet.

● NŐI KABAT ES KOZTOM VARRÁSHOZ keresek elsőrangú gépeket. - Weinberger, Tel-Aviv, Nachlat Benjamin 10/II.

● PERFERT SZABASZ(NÓ)T és varrónőket keres gyermekkonfekció. „ERO”, Tel-Aviv, Jona Hánávi-u. 40.

Főúnepekre

keresünk Jóhangu, szigorúan ortodox BAAL-MUSZAFOT Bét Háknészet, „Ahávat Réim”, Kfár Chászidim, Sikun Miskánót.

● VALLASOS HAZTARTASBA keresünk kisegítőket gyerek mellett 1-től 5-ig. Wider, Bné-Brák, Bira-u. 10. (5-8-ig).

● KERESK LEVELEZŐ(NÓ)T, perfect angol és németet, órákra. Tel Aviv, POB 14097.

● HAZVEZETŐNÖT keresek két gyermekhez és kóser háztartásához, d. u. 12-5-ig, héber vagy német nyelvtudás előnyös. Beck, Chérat 27, Rámát Gán.

● PENZESZEDŐT felvezet Bét Menucha Lezkémim Gálmudim, Tel Aviv, Avodá utca 9.

ÜZLET

● ALKALMI ARON ELADÓ - elküldözés miatt - gyümölcs- és zöldségüzlet Bné-Brákban. Bőveges megközelítés. Erdekeltő helyben: Gelber, Rábád-u. 26. Abá-raj Verábá-u. sarok.

KERESÉS

● SZÜZSOS TANUKAT keresek; 1942 júniusban bevonultam Munkácsra a 108/52 szárazba, onnan Gomelbe vitték, aztán Ostrogorig gyalogoltunk. Markovits Sándor, Kison-Lecion, Pinsker 19.

● KLEIN GEZA, Pesterzsébet, tanut keres, aki igazolni tudja, hogy feleségét és két gyermekét 1944-ben Auschwitzba deportálták. Válasz: Kfár-Száfame, Mem Zájín 13.

● LORINCZ JOLANT, Miskolcra, keres nagybátyja, Lőrincz Aron, Temesvártól. Levele van. Nossin Dávid, Tel-Aviv, Jávne-utca 6/álef.

KÖNYVTÁR

● 40 ES 60 könyveket kívánhat HARTSTEIN (széltől fából) költésnőkönyvtárból. T. A., Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a legmagasabb áron veszek.

A BNÉ HERZL KÖZLEMENYEI

A BNÉ Herzl hölgybizottsága minden hét szerdáján az „Adin Society” klubhelyiségben (T.-A., Chovev Cion-u. 52. sz. alatti) jótékonytétel.

KÁRTYADELUTANOKAT rendez, mindenkör 5 óra kezdettel. - Olcsó és figyelmes kiszolgálás. - Hűtött játéktér. - A jövő hét házasszonya: Deutschen Marcsa.

CHOLON
A choloni HOH szerettel meghívja a choloni magyarajkú ifjút az aug. 7-én, szerda este 8 órakor a choloni uszoda kert-helyiségbe baráti összejövetelre, amelynek keretében művészestet tartunk. Közreműködnek: Friedmann Rachel operatőrnő (néber és magyar dalok, operatőriák), Leichter Eli pantomim művész; Kerecsig Aranka okkordeon számmal; Konferál; Wiesel Sári.

Költésnőkönyvtárulás 1.-. font, első fogyasztással együtt.

NAHARIA
Dr. Szántó József „A gyermek és a társadalom” címmel tart előadást aug. 6-án, kedden este 8 órakor a „Park Hotel” kertjében. - Kérjük a helyesport tagjait, hogy ezen rendkívül aktuális szöveget és állampolgárt egyaránt érdekli témájú előadás mindenki jöjjön el és barátaikat, ismerőseiket hozza magukkal. - Belépődíj nincs.

Keresztrejtvény pályázatunk nyertesei
1. Gervai: „Galambok az olajfák ágán” című könyvét az 1167 számú rejtvény megfejtői közül Gilék Lajos, Askalon, Atikot 6272/5.

2. Kishont: „Hinta-Palinta” című könyvét az 1165 számú rejtvény megfejtői közül Rosenberg Háchel, Tel Aviv, Hobosa Rechov Daled 1.

3. Abádi: „Hársfa utca” című regényét az 1169 számú rejtvény megfejtői közül: Abelesz József, Haifa, Margalit utca 42/A, nyertes.

H A I F A

● CUKRASZATBA tanulókat felvezet: Conditorie Fülöp, Haifa, Sábátj Levin 16.

● ELADÓ MASFELSZOBÁS luxus lakás, mekchelyiségekkel, beépített szekrényekkel. Tosman, Haifa, Bar Giora-u. 41/A, bejárat Kineret u. 15. sz. 18 óráig.

● GÖZMOSODA KERES állandó munkaeót. Villanyszerelő előnyben. Haifa, tel. 82356.

● RAJZOLÓT kéziperzsa szőnyeg modellirozóhoz (megmúntázáshoz) keresünk. - Ajánlatok: Grünberger, Haifa, Sapira 13. „Rajzoló jeligére.

● LAKASOK. Nagy választék eladó és kiadó lakásokban, Karmelen, Hádáron, Nevé Säänánban, Sternberg & Son közvetítő iroda, Herzl 29, Tel. 67317; Sédrot Hánási 130, Központi Kármel, Tel. 83200, Haifa (Maldan).

● KOMFORTOS LAKASOK: Eladó háromszobás, új, nagy máskantával. Kiadó négyszobás Hádáron, két évre. Kulepénzért 1-2-3-szobásak azonnalra. Olcsó sikunok nagy választékban. Lakásközvetítő iroda, Haifa, Jaffa út 139, Tel. 51698 (10-12, 4-7).

● ARUELOSZTÓT, nagy teherautóval, keresünk „Toceret Hádár” gyártmányokhoz, Haifa és vidékére. Ajánlatok: Haifa, Hádamaut utca 13.

● MAGANHÁZ ELADÓ. 525 m² telek, építési lehetőség. Haifa, Ejn Hájám, Págen utca 8 (10-12-ig).

ORVOSI SZOLGÁLAT

Szolgálatos orvos:
Dr. Sherman, Háneviim-utca 3 telefon 24-24.

A haifai Kupát Cholim szolgálatát péntek este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24-ig. Szolgálatos Kupát Cholim rendelők címet: 1) Barzilaj 32, tel. 3889, a Barzilaj-Geula, Frischmann, Chálszsa, Tel-Amá kerületi színek tagjai számára; 2) Jávne, tel. 3650 a Jávne, Achád Háám, Sd UM Háneicot kerületi színek tagjai számára; 3) Kirját Chájim Alet (Hamzracht), tel. 71-331; Kirját Chájim Hámizracht, Kirját Motzkin, Kirját Bialik, Kirját, Jám Alet, Kirját Smárjáhu, Mirrac mellett Sikun Háriá színek tagjai számára.

GÖZMOSODA

keres azonnalra:

1. Üzlethelyiségeket (lehet megfelelő lakás, v. raktár) fehé- és ruhaneműgyártóknak havibérbe vagy jutalékkal Haifán és vidéken.

2. Sofőröket, tendrelrel vagy anélkül, ruhanemű gyűjtőknek. Jártassággal bírók előnyben.

3. Bevételőt az akvizitőröket, gyűjtőket (nóket) korlátlanság nélkül.

4. Mosókat: állandó munkára.

5. Garanciaképes munkaeót (nő) kámban. Ajánlatok „POZICIO” jeligére, GRÜNBERGER hirdetőirodába, HAIFA, Shapira 13

● KIADÓ 2 szobás-hallos luxuslakás, havibéret: Hasmonal-u. 8. Erdekeltő: Hirsch, Geula-u. 62. (14-17 között).

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Haifa:
Péntek: Jozsef 31, tel. 40-14; Moria, Moria-u. 45, tel. 81-009.
Szombat: Balfour, Mászadá-u. 1, telefon 22-89.

Peking árulással vádolja Moszkvát

A kínai sajtó szerint az atomtilalmi egyezmény az amerikai politikának való behódolás — Az Izvesztija „visszautasítja a rágalmat”

Peking, (Reuter, UPI, AFP). — A kínai sajtó negyedik napja megszakítás nélkül folytatja féltelen támadását a szovjet kormány ellen az atomrobbantási tilalomra vonatkozó egyezmény miatt. A pekingi Peoples Daily két teljes oldalt szentelt a moszkvai egyezménynek, amelyben Amerika és a Szovjetunió összefogását látja Kína ellen. Ez az egyezmény — írja a lap — nem a békés együttélés politikájának győzelme, hanem az amerikai politikának való behódolás.

Moszkvából érkező jelentések szerint a szovjet kormány erővel reagál a kétségbeesett Kína azon vádjára, hogy az atomtilalmi egyezmény tulajdonképpen „piszkos cselszövés” Kína ellen. Az Izvesztija tegnap „Elutasítjuk a rágalmat” cím alatt válaszolt a pekingi vádakra. Politikai körök szerint Chruscsev a kínai támadások ellenére sem fogja megszakítani a diplomáciai kapcsolatokat Pekinggel, jóllehet nincs kilátás arra, hogy a közeljövőben megbéküljön egymással a két kommunista nagyratalom.

Ilyen körülmények között megfigyelők különleges jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy tegnap a kínai népköztársaság nemzeti felszabadító hadseregének 36 éves jubileuma alkalmából Radion Malinovszki marsall, szovjet hadügyminiszter „újabb sikereket és a kínai hadsereg harcra készségének fokozását” kívánta a kínai hadügyminiszternek.

Két szovjet utasági gép tegnap délután tiltakozása jeléül tüntetőleg elhagyta a pekingi tömeggyűlést, ahol a kínai békebizottság elnöke kíméletlen támadást intézett a szovjet-kormány el-

len a moszkvai egyezmény miatt. Most történelmi első alkalommal, hogy Kinában tartózkodó oroszok — ez esetben a Pravda és a Tass képviselői — tüntetőleg kivonulnak egy kínai gyűlésről.

London, (UPI). — Az angol kommunista párt tegnap elítélte a kínai kommunistákat a moszkvai egyezményvel szemben tanúsított

ellenséges magatartásuk miatt. A párt központi bizottsága nevében a Daily Worker, az angol kommunista hivatalos lapja azt írja, hogy „teljes mértékben hazug és felelőtlen az a kínai állítás, mintha a szovjet kormány a moszkvai egyezményvel eladta volna saját népét és a világ népeit az imperialista háború köröknek.”

45 EZER FONTOT NYERT a 314398 számú sorsjegy

A Mifal Hápajisz csütörtöki húzásán a 314398 számú sorsjegy húzta ki a 45 ezer fontos főnyereményt. A 373196 számú sorsjegy 10.000 fontot, a 268499, 084401, 344559 és 093483 számú sorsjegyek egyenként 5000 fontot nyertek. A 467471 számú sorsjegy 20 ezer fontot nyert.

1000 fontot nyertek: 181615 172793 176114 194768 337472 051335 113382 207099 403743 038760 420322 452086 269404 321615 127969.

500 fontot nyertek: 273401 124691 037931 444688 496350 038173 311590 461700 164588 057233 128265 367445 384721 395120 354859 124498 352909 405509 377524 125291.

200 fontot nyertek: 262905 215635 257203 167815 344632 074992 247792 461475

491148 364526 412030 057510 042718 023303 497863 024953 269151 030196 048444 310800 121767 127889 011210 371081 386437 471383 241052 497434 346820 313031 023811 306605 397697 172772 456396 342921 147010 106221 010221 252915 426867 287735 320860 068637 243034 147233 135175 159656 175804 006505.

A 9614, 7158, 0054, 0613, 7624 és 2258 végződésű sorsjegyek 100 fontot nyertek.

40 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 9852, 8882, 5383, 1243, 4751, 2610, 1662, 6081, 7194, 1773, 6953, 5966, 3266, 9031, 9766, 7069, 6419, 0828, 3058, 6032, 0834, 0916, 5464, 8892, 5444, 2438, 4186, 4846, 4590, 8159.

Az 1 és 5 végződésű sorsjegyek visszanyerték a 3 fontot.

Tegnap újabb 3 földrengés volt Szkopljében

Szinte semmi remény nincs már arra, hogy élő embereket mentsenek ki a romok alól

Szkoplje, (UPI, Reuter). Szinte semmi remény nincs már, hogy további élő személyeket mentsenek ki a pusztító földrengés által egy héttel ezelőtt sújtott Szkoplje városának romjai alól. Ennek ellenére különböző mentőcsapatok tegnap is folytatták erőfeszítéseiket, hátha sikerül még a romok alatt élve eltemetett lakosokra bukkanni. A kutatásokat rendkívül megnehezítette, sőt majdnem lehetetlenné tette, hogy a várost tegnap reggel ismét három földrengés sújtotta és a még ott tartózkodó emberek pánikszzerűen menekültek a szabad ég alá.

Hivatalos jelentés szerint egyébként eddig összesen 860 holttestet ástak ki a romok alól és ezek közül 680 esetében megállapították az áldozatok személyazonosságát. Attól tartanak, hogy legalább 700 to-

vábbi áldozat van még a rombadólt város házaival.

A hatóságok vörösrre festették azokat a házakat, amelyeket biztonsági szempontból életveszélyesnek nyilvánítottak és rövidesen lerombolnak. A sárga táblákkal megjelölt épületeket még meg lehet javítani, míg a földrengés által sújtott házakon zöld jelzést helyeztek el.

A Francia Távirati Iroda tegnap esti jelentése szerint kétezer halott és három ezer sebesült — ez a szomorú eredmény Szkoplje városában a földrengés után. Az elpusztult városból százezer embert telepítettek ki és helyeztek el Jugoszlávia különböző részeiben, míg százezer további lakost ideiglenes sátorvárosokban helyeztek el Szkoplje közelében.

Wedgwood lord lemondott főnemesi rangjáról

London, (Reuter, UPI, STA). — Anthony Wedgwood-Ben lord tegnap úgy vonult be az angol történelembe, mint akinek első alkalommal sikerült lemondani főnemesi rangjáról. A lord hosszú harcot folytatott, hogy megszabaduljon a felsőházi tagságtól, amelyet az angol törvények értelmében apjától, Wedgwood ezredesétől örökölt. Most, hogy jóváhagyták azt a törvényt, amely lehetővé teszi a felsőház tagjainak, hogy lemondjanak a címükről, Wedgwood-Ben kijelentette, hogy ez a törvény a Lordok Háza szempontjából a „vég kezdetét” jelenti.

Az új törvény szerdán lépett érvénybe, miután az összes parlamenti fórumok már jóváhagyták. Közvetlenül ezután A. Wedgwood, aki előzőleg a munkáspárt képviselője volt, kijelentette, hogy lemond rangjáról és nyilvánvaló, hogy benyújtja jelöltségét az alsóházi tagságára.

Wedgwood édesapja, aki a felsőház tagja volt, 1961-ben halt meg és akkor a fia automatikusan örökölte a helyét és rangját a Lordok Házában, ami azzal járt, hogy megszünt tagsága az alsóházban. Ennek nyomán Anthony Wedg-

wood törvényjavaslatot kezdeményezett a kötelező felsőházi tagságról való lemondás lehetővé tételére.

A kampány tegnappalott sikerrel zárult és A. Wedgwood, aki édesapjához hasonlóan szintén cionista-barát beállítottságú, Bristolban, választási körzetében fog fellépni képviselőként helyének visszanyeréséért. Hír szerint Sir Oswald Mosley pártja, tegnap éjszaka közölte, hogy az angol fasiszta vezér esetleg ugyanebben a körzetben fog jelöltként fellépni és A. Wedgwood rivalisa lesz.

Dr. Stephen Ward, az 50 éves angol orvos, akit a londoni esküdtsek Christine Keeler és más prostituáltak keresetén való élős ködés miatt bűnösnek mondtak ki, tegnap éjszaka még mindig eszméletlenül fektet a kórházban és állapota egyre súlyosabb, miután öngyilkossági szándékkal nagymennyiségű altatót vett be az itéletlenség előtt.

Minden goodos háziaszony mindenajta kévéhoz
Import Franckot
használat.

Halálos baleset érte a timnai rézbánya angol előmunkását

Tíz méter mély gödörbe zuhant a futószalag szerelése közben — Az ásdodi kikötőben a daru agyonütött egy embert

A timnai rézbányában halálos munkabaleset áldozata lett tegnap délelőtt a 46 éves Jack Finlayson angol vágár. Finlayson munkavezető volt annál az angliai cégnél, amely elvállalta az új bányarészleg kezdeti ásatait és az ezzel kapcsolatos aknában a futószalag szerelését. A szerencsétlen munkavezető valószínűleg elszédült és egy 10 méter mély gödörbe zuhant, mely a kibányászott rézérc tárolására szolgált. Jack Finlayson, aki másfél éve dolgozott Timnán, feleséget és két gyermeket hagyott hátra Angliában.

A szerencsétlenség után a vágár mintegy fél órán át fektült súlyos sebesülten, amíg az éjláti kórházba került, ahonnan külön repülő-

gép vitte Tel Hásomérba, de útközben meghalt.

A sebesült munkás elszállítása azért húzódtott,

Irwing Shaw — kémkedett?

Moszkva, (Reuter). Az Izvesztija, a szovjet kormány hivatalos lapja keményen vádolja Irwing Shaw amerikai író, aki a kommunista Kináról írt könyveivel lett híres s Don Larimorte, a United Press távirati ügynökség varsói képviselőjét. A lap szerint a két amerikai állampolgár a Szovjetunióban járva, kísérletet tett, hogy megvesztessenek egy szovjet polgárt, akitől rendszeres információkat akartak vásárolni a Szovjetunióra vonatkozólag.

mert a bányában lévő mentőautó egy másik sebesültet, a 27 éves Amram Ben-Avidát vitte a kórházba, aki a fején sebesült meg, amikor az egyik aknában kő zuhant rá. Miután a mentőautón nincs táviróköszülék, a sofőr csak Bjánton értesült a munkabalesetről, amely halállal végződött.

Egy másik munkabalesetnek, amely az ásdodi kikötőben történt a reggeli órákban, Slomo Szávárigó 42 éves munkás volt a halálos áldozata. A szerencsétlen ember egy óriásdarú közelében állt és nem vette észre, hogy az aknában van. A hatalmas darukar váratlanul leereszkedett és a helyszínen agyonütötte Szávárigót. Felesége és két gyermeke gyászolja.

Az amerikai szenátus külügyi bizottsága megkezdte a kihallgatásokat a Szochnutról

Fulbright elnök főként azt szeretné tudni, hogy milyen amerikai szervezetek és személyek kapnak pénzügyi támogatást Izrael-barát hangulat keltése fejében

Washington, (STA). — William Fulbright, az amerikai szenátus külügyi bizottságának közismerten Izrael-ellenes beállítottságú elnöke, tegnap folytatta a bizottság nyilvános ülésén a Szochnut amerikai vezetőinek kihallgatását, amelyet zárt tárgyaláson megújult kezdetét megformailag a szenátor a különböző idegen hatalmak szolgálatában álló amerikai ügynökségek tevékenységét vizsgálja ki. Ezeknek a testületeknek az amerikai törvények értelmében „idegen ügynökökként” regisztrálniuk kell magukat a washingtoni igazságügyi minisztériumnál.

A szenátus külügyi bizottságának tegnapi nyilvános ülésén Fulbright főként azt szeretné volna megtudni a tanúktól, hogy milyen amerikai szervezetek és magánszemélyek kapnak pénzügyi támogatást a Szochnutól, hogy Izrael-barát „hangulatot” keltsenek az amerikai közvéleményben. Ennek a kihallgatásnak a keretében Fulbright szenátor többször hangsúlyozta, hogy nem a Szochnut és a pro-izraeli „ügynökségek” tevékenységének célkitűzései ellen van kifogása, hanem azt szeretné biztosítani, hogy „minden idegen ügynököt külföldi hatalmak képviselőjeként” jegyezzenek be és az ilyen módon nyilvánosságra is kerüljön...

Bevezetőjében a szenátor leszögezte, hogy csakis „tisztelttel adózatunk azon szervezet iránt, amely az elmúlt 15 évben egymillió 115 ezer menekült telepítését segítette elő Izraelben”.

Amerika zsidósága — folytatta Fulbright — bőkezűen támogatta a Szochnutot, amely ezt a telepítési tevékenységet végrehajtotta. Az amerikai zsidóság több mint egy milliárd dollárt adományozott ilyen módon és maga az amerikai kormány az elmúlt 15 évben 878 millió dollárt utalt ki kölcsönök és juttatások formájában Izraelnek ugyanezen célokra.

Ezeknek a számadatoknak az ismertetése után Fulbright azt mondta, hogy érdekelve van a Szochnut képviselőinek amerikai tevékenységében, mert véleménye szerint a közvéleménynek ismernie kell a Szochnut „módszeit” és különböző ügynökeit, akik nem mindig teljesítették a regisztrálási törvény utasításait. Ennek érzékeltetésére a

szenátor az amerikai cionista tanács példáját hozta fel, amely állítása szerint 1955 és 1962 között 5.1 millió dollárt kapott a Szochnutól, hogy Izrael-barát propagandát fejtsen ki a közvéleményben s nyomást gyakoroljon kongresszusi körökre az Izrael politikai érdekeit előbbrevívó határozatok megszavazása végett. A szenátor azt állította, hogy a törvény bizonyos hiányosságai miatt az igazságügyi minisztérium nem tudott erről az Izrael javát szolgáló tevékenységről, amelyet a Szochnut ügynökei folytattak Amerika területén.

A 25 éves Anette Savage súlyos állapotban került a haifai Rámbám kórházba, miután egy teherautó elütötte, amikor a Peresz utcában lelépett a járdáról.

A Haifa—tel-avivi országúton egy tender összeütközött a Stern Artur által vezetett magángépkocsival. A magánautó három utasa könnyebben megsebesült.

Askelon utcáján szerda délután egy törpemotorke-rekparos elgázolta a hat éves Meira Chamadit a központi autóbusszállomáson. A baleset az egyik megállónál történt, ahol hosszú sorban álltak az utasok, közöttük az elgázolt kislány is, akit a rechovoti Káplán kórházba vittek.

Ugyanebben az órában a Geula és Hákovsim utcák sarkán egy autóbusz összeütközött egy motorke-rekparossal. Dávid Kornfeld 34 éves báb-jámi lakos, aki a motorke-rekparon ült, súlyosan megsebesült. Egy másik összeütközésből kifolyólag, amely a délelőtti órákban történt a Jona Hánávi és a Hákovsim utcák sarkán, a 22 éves Rafi Árdzsuan és a 15 éves Josszef Szirográfima sebesült meg súlyosan.

A Herzliá—ráanánai országúton autóbusz kerekei alá került és súlyosan megsebesült egy 13 éves herzliái fiú, amikor kerékpárján hajtott.

Beér Séván az óvárosi Hechaluc utcában a 46 éves Biton Fridát elütötte egy autóbusszal, amikor átment az úttesten.

Haifán egy taxi elütötte Eljáhu Ezra 16 éves kerékpárost. A fiú biciklijének láncja menetközben elszakadt és Eljáhu Ezra a lejtőn nem tudott fékezni, úgyhogy egyenesen a

szembeljövő taxi kerekei alá került.

Az Anasztáz Mikoján helyettes szovjet miniszterelnököt néhány nappal ezelőtt kórházba szállították.

A bécsi bíróság tegnap öthavi elzárásra ítélte Herbert Fritz diákot, aki azzal fenyegetett meg egy rendőrt, hogy felakasztatja, „ha majd Hitler visszatér”.

Kubában kivégeztek négy embert azzal a váddal, hogy kémkedtek az Egyesült Államoknak és további négy embert 12—20 évi kényszermunkára ítélték ugyanilyen váddal.

Magyarországra

- ★ Az augusztus 9-iki csoportba és a
- ★ szeptember 8-iki csoportba felveszünk jelentkezőket.
- ★ Ara 658.50 H.L.

SHARTOURS

Natanja
Smuel Hánácv 6.,
telefon: 2253/2254.

שולם
147
הל-אביב-17
P. P. TEL-AVIV
JAFFO 147
20 Uj Kolet 1963 VIII 2